

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΙΒ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 19^{ης} Οκτωβρίου 2023

Ωρα έναρξης: 4.22 μ.μ.

Αρ. 5

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ANNITA ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Καλό απόγευμα!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Παρακαλώ να δηλώσουμε την παρουσία μας ηλεκτρονικά και τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμη κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Παρακαλώ τώρα τον γραμματέα να αναγνώσει τις αναφορές στις διεθνείς δραστηριότητες της Βουλής των Αντιπροσώπων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μεταξύ 9^{ης} και 13^{ης} Οκτωβρίου ο κ. Νίκος Τορναρίτης, ως επικεφαλής της αντιπροσωπίας, ο κ. Γιώργος Λουκαΐδης, η κ. Χριστιάνα Ερωτοκρίτου και ο κ. Κωστής Ευσταθίου συμμετείχαν στις εργασίες του 4^{ου} Μέρους της Συνόδου 2023 της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΚΣΣΕ) στο Στρασβούργο.

Στο πλαίσιο των εργασιών της ολομέλειας, ο κ. Τορναρίτης, ως εισηγητής της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης για το Μαυροβούνιο, σημείωσε ότι οι τελευταίες βουλευτικές εκλογές στη χώρα κατέδειξαν τη δέσμευση του Μαυροβουνίου να θωρακίσει τους δημοκρατικούς θεσμούς και το κράτος δικαίου.

Ο κ. Λουκαΐδης μίλησε εκ μέρους της πολιτικής ομάδας της Ενωμένης Ευρωπαϊκής Αριστεράς για τον ρόλο του Συμβουλίου της Ευρώπης στην πρόληψη συγκρούσεων, την επανάκτηση της αξιοπιστίας των διεθνών οργανισμών και την προώθηση της παγκόσμιας ειρήνης. Επεσήμανε ότι ο σημαντικός ρόλος του Συμβουλίου της Ευρώπης ως προασπιστή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ευρώπη θα συνεχίσει να διαβρώνεται, ενόσω επικρατεί η λογική των δυο μέτρων και δυο σταθμών και επιδεικνύεται ανοχή σε περιπτώσεις παραβιάσεων του Διεθνούς Δικαίου. Για το ίδιο θέμα η κ. Ερωτοκρίτου σημείωσε ότι πρέπει να ενδυναμωθεί ο ρόλος και να αποκατασταθεί η αξιοπιστία του Συμβουλίου της Ευρώπης και τα κράτη μέλη του να καθίστανται υπόλογα για παραβιάσεις του Διεθνούς Δικαίου.

Ο κ. Λουκαΐδης μίλησε εκ μέρους της πολιτικής του ομάδας για την κλιμάκωση της έντασης στη Μέση Ανατολή. Καταδίκασε απερίφραστα την τρομοκρατική επίθεση της Χαμάς στο Ισραήλ και τόνισε την ανάγκη αποκλιμάκωσης της κατάστασης, ώστε να αποφευχθεί ευρύτερη ανάφλεξη. Έκανε δε ιδιαίτερη αναφορά στη δεινή ανθρωπιστική κατάσταση των Παλαιστινίων και στο καθεστώς απαρτχάιντ που τους επιβάλλει το κράτος του Ισραήλ. Για το ίδιο θέμα η κ. Ερωτοκρίτου υπογράμμισε το δικαίωμα του Ισραήλ στην αυτοάμυνα και στηλίτευσε τη στήριξη που παρέχουν στη Χαμάς και το ριζοσπαστικό ισλάμ άλλα αραβικά κράτη, καθιστώντας ανέφικτη την εδραίωση της ειρήνης και σταθερότητας στην περιοχή.

Οι κ. Τορναρίτης και Λουκαΐδης συμμετείχαν σε συζήτηση με θέμα την ακροδεξιά ιδεολογία και τις επιπτώσεις της στη δημοκρατία και στα ανθρώπινα δικαιώματα. Ο κ. Λουκαΐδης ανέφερε ότι η ακροδεξιά απειλεί τη δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου και δεν συνιστά ακόμη μία φωνή στη δημοκρατία αλλά μία φωνή κατά της δημοκρατίας. Ο κ. Τορναρίτης επισήμανε ότι οι φθίνουσες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες στην Ευρώπη έχουν τροφοδοτήσει την έξαρση ακροδεξιών κινήσεων στην Ευρώπη και κατέστησε αναγκαία την εκπόνηση μίας κοινής στρατηγικής αντιμετώπισής της.

Εξάλλου, στο πλαίσιο συζήτησης για την ανθρωπιστική κρίση στο Ναγκόρνο Καραμπάχ ο κ. Λουκαΐδης και η κ. Ερωτοκρίτου καταδίκασαν την επίθεση του Αζερμπαϊτζάν και τον αποκλεισμό του διαδρόμου του Λατσίν. Εξέφρασαν την αλληλεγγύη και στήριξη τους προς τον αρμένικο πληθυσμό, τονίζοντας ότι οι ενέργειες του Αζερμπαϊτζάν συνιστούν εθνοκάθαρση. Επέκριναν τη διεθνή κοινότητα για την κατευναστική της στάση έναντι του Αζερμπαϊτζάν, το οποίο, όπως τόνισαν, πρέπει να καταστεί υπόλογο και να εγγυηθεί την επιστροφή των Αρμενίων του Ναγκόρνο Καραμπάχ σε συνθήκες ασφάλειας. Η Συνέλευση ενέκρινε σχετικό καταδικαστικό ψήφισμα.

Επίσης, ο κ. Λουκαΐδης και η κ. Ερωτοκρίτου σε παρεμβάσεις τους στηλίτευσαν τις συστηματικές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Τουρκία, περιλαμβανομένης της ελευθερίας του λόγου. Υπογράμμισαν ότι η συνεχιζόμενη άρνηση της χώρας να συμμορφωθεί με την απόφαση του ΕΔΑΔ για άμεση αποφυλάκιση του προασπιστή ανθρωπίνων δικαιωμάτων Οσμάν Καβάλα συνιστά παραβίαση των συμβατικών υποχρεώσεων της χώρας αυτής και πλήττει το κύρος και την αξιοπιστία του οργανισμού. Τόνισαν δε την ανάγκη άσκησης πίεσης στην Τουρκία για την άμεση απελευθέρωση του Καβάλα, στον οποίο απονεμήθηκε το φετινό βραβείο ανθρωπίνων δικαιωμάτων «Vaclav Havel» του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η Συνέλευση υιοθέτησε καταδικαστικό ψήφισμα για την Τουρκία.

Τέλος, ο κ. Λουκαΐδης σε παρέμβασή του σε συζήτηση για το σύστημα παρακολούθησης «Pegasus» και αντίστοιχα λογισμικά συστήματα παρακολούθησης και κατασκοπίας σημείωσε την ανάγκη εκπόνησης κατάλληλου θεσμικού πλαισίου όσον αφορά στην παραγωγή, πώληση και εξαγωγή κατασκοπευτικού υλικού και ευθυγράμμισής του με την προστασία θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στη βάση των συμπερασμάτων της Επιτροπής PEGA του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Μεταξύ 9 και 15 Οκτωβρίου ο κ. Πανίκος Λεωνίδου, επικεφαλής της κυπριακής αντιπροσωπίας και μέλος της Διεθνούς Γραμματείας της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης της Ορθοδοξίας (ΔΣΟ), συμμετείχε σε αποστολή της Συνέλευσης στις ΗΠΑ. Στην Ουάσινγκτον η αντιπροσωπία της ΔΣΟ είχε χωριστές συναντήσεις με εκπροσώπους του Γραφείου του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ για τη Θρησκευτική Ελευθερία και της Αμερικανικής Επιτροπής για τη Διεθνή Θρησκευτική Ελευθερία, καθώς και με ομογενείς Άρχοντες του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην ευρύτερη περιφέρεια της Ουάσινγκτον. Η αντιπροσωπία είχε επίσης συνάντηση στο Κογκρέσο των Ηνωμένων Πολιτειών με τον ελληνικής καταγωγής Αμερικανό βουλευτή κ. Τζον Σαρμπάνη. Έγινε περαιτέρω παρουσίαση του αφιερωματικού τόμου της ΔΣΟ με τίτλο «Αγία Σοφία: Οι Ναοί της Θεού Σοφίας ανά τον Κόσμο» και τα εγκαίνια ομώνυμης έκθεσης φωτογραφιών στο Μουσείο της Βίβλου στην Ουάσινγκτον. Στη Νέα Υόρκη η αντιπροσωπία είχε συναντήσεις με διάφορους φορείς με αντικείμενο την προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής και θρησκευτικής κληρονομιάς, περιλαμβανομένης συνάντησης με τη διευθύντρια του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών για τη Συμμαχία των Πολιτισμών.

Κατά τις συναντήσεις ο κ. Λεωνίδου, αναφερόμενος στη διαφωτιστική εκστρατεία της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης για το ζήτημα της αλλαγής χρήσης θρησκευτικών μνημείων και ναών, στηλίτευσε τη βεβήλωση θρησκευτικών μνημείων και ναών στα κατεχόμενα από την Τουρκία εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επισημαίνοντας δε τον κίνδυνο εξαφάνισης των χριστιανικών κοινοτήτων στη Μέση Ανατολή και της Ορθόδοξης κληρονομιάς στην Τουρκία, σημείωσε την έκκληση της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης προς το Υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ να συμπεριλάβει την Τουρκία στον κατάλογο με τις υπό επίβλεψη χώρες που έχουν εμπλοκή ή επιδεικνύουν ανοχή σε ιδιαίτερα σοβαρές παραβιάσεις της θρησκευτικής ελευθερίας. Ο κ. Λεωνίδου υπογράμμισε τέλος τον ουσιαστικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν τα κοινοβούλια και οι διακοινοβουλευτικοί θεσμοί στην προώθηση του διαθρησκειακού διαλόγου και της αλληλοκατανόησης μεταξύ των λαών και πολιτισμών και υπογράμμισε τη σημασία υιοθέτησης νομοθετικών πράξεων, με σκοπό την καταπολέμηση του θρησκευτικού φονταμενταλισμού και της υποκινούμενης τρομοκρατίας από ακραίες θεολογικές ιδεολογίες και αντιλήψεις.

Στις 12 Οκτωβρίου ο πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και επικεφαλής της αντιπροσωπίας της Βουλής των Αντιπροσώπων στον Διακοινοβουλευτικό Διάλογο Κύπρου, Ελλάδας, Ισραήλ και ΗΠΑ («3+1») κ. Χάρης Γεωργιάδης συμμετείχε στη 2^η Διάσκεψη Ανατολικής Μεσογείου και Νοτιοανατολικής Ευρώπης, την οποία διοργάνωσε στις Βρυξέλλες το Φόρουμ των Δελφών.

Ο κ. Γεωργιάδης ήταν ομιλητής σε συζήτηση με θέμα τους τρόπους με τους οποίους ο μηχανισμός συνεργασίας Κύπρου, Ελλάδας, Ισραήλ και ΗΠΑ μπορεί να λειτουργήσει προς όφελος της περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου. Σημείωσε ότι οι εξελίξεις στη Μέση Ανατολή καταδεικνύουν την ανάγκη συνεργασίας μεταξύ των τεσσάρων Δημοκρατιών, των οποίων κοινές αξίες δέχονται επίθεση. Ανέφερε επίσης ότι δυναμική συμμετοχή της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην εταιρική αυτή σχέση θα ήταν επωφελής, νοουμένου

ότι θα είχε ως αποτέλεσμα την ευθυγράμμιση της χώρας με τις αρχές και αξίες της Ένωσης και τον σεβασμό των γειτονικών της κρατών, αν και, όπως επεσήμανε, οι πολιτικές της Τουρκίας καθιστούν απόμακρη αυτή την προοπτική.

Επίσης, στο πλαίσιο της Διάσκεψης ο κ. Γεωργιάδης ήταν ομιλητής σε δείπνο εργασίας. Αναφερόμενος στις πρόσφατες εξελίξεις στη Μέση Ανατολή, εξέφρασε την αμέριστη αλληλεγγύη και συμπαραστάση του στο Κράτος του Ισραήλ, υπογράμμισε το δικαίωμα του Ισραήλ να αμυνθεί και τόνισε τη σημασία στήριξης των Συμφωνιών του Αβραάμ.

Μεταξύ 12^{ης} και 16^{ης} Οκτωβρίου ο κ. Κωστής Ευσταθίου συμμετείχε στην Ad hoc Επιτροπή της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την παρακολούθηση των κοινοβουλευτικών εκλογών στην Πολωνία, οι οποίες διεξήχθησαν στις 15 Οκτωβρίου 2023.

Μεταξύ 13^{ης} και 16^{ης} Οκτωβρίου η κ. Ειρήνη Χαραλαμπίδου και ο κ. Κυριάκος Χατζηγιάννης, Αντιπρόεδροι της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΚΣ ΟΑΣΕ), συμμετείχαν σε αποστολή παρατηρητών της Συνέλευσης για την παρακολούθηση των βουλευτικών εκλογών στην Πολωνία. Στο περιθώριο της αποστολής ο κ. Χατζηγιάννης είχε επαφές με αντιπροσωπίες βουλευτών της Κροατίας, της Βόρειας Μακεδονίας και της Βουλγαρίας.

Προηγήθηκε στις 13 Οκτωβρίου στην Αθήνα συνάντηση του κ. Χατζηγιάννη υπό την ιδιότητα του Ειδικού Αντιπροσώπου της ΚΣ ΟΑΣΕ για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη με την Υπεύθυνη της Διεύθυνσης Χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης του Ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στις 16 Οκτωβρίου 2023 έλαβα επιστολή από τη βουλευτριά Λευκωσίας κ. Αλεξάνδρα Ατταλίδου, με την οποία με ενημερώνει, ενημερώνει το σώμα ότι έχει αποχωρήσει από το Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών και ως εκ τούτου θεωρείται ανεξάρτητη βουλευτριά.

Επίσης, να καλωσορίσουμε την αντιπροσωπία της Αμερικάνικης Ακαδημίας Λάρνακας, που ήρθε σήμερα να παρακολουθήσει τις εργασίες του σώματος και ευχαριστώ τον κ. Γιακουμή γι' αυτή την πρωτοβουλία. Θέλουμε να εξωτερικεύσουμε το παραγόμενο έργο της Βουλής των Αντιπροσώπων και χαιρόμαστε ιδιαίτερα που σας φιλοξενούμε σήμερα στην ολομέλεια του σώματος.

Προχωράμε τώρα στο Κεφάλαιο Πρώτο της ημερήσιας διάταξης, που είναι η νομοθετική εργασία. Όλες οι εκθέσεις θεωρούνται αναγνωσθείσες.

Το υπ' αριθμόν 1 θέμα τιτλοφορείται «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμος (Αρ. 1) του 2023».

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Λειτουργίας του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών συμπληρωματικών πιστώσεων ύψους €535.300 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2023.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμος (Αρ. 1) του 2023»

Παρόντες:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος

Σωτήρης Ιωάννου

Χάρης Γεωργιάδης

Ηλίας Μυριάνθους

Ονούφριος Κουλλά

Αλέκος Τρυφονίδης

Σάβια Ορφανίδου

Μη μέλη της επιτροπής:

Αντρέας Καυκαλιάς

Σταύρος Παπαδούρης

Χρίστος Χριστοφίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 2 και 16 Οκτωβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Γεωργίας,

Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ).

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Λειτουργίας του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών συμπληρωματικών πιστώσεων ύψους €535.300 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2023.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν, οι συμπληρωματικές πιστώσεις για τις οποίες ζητείται έγκριση αφορούν στα ακόλουθα:

1. Στην αύξηση του πραγματικού τιμαριθμικού επιδόματος που καταβλήθηκε για την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2023, καθώς και του ποσού που θα καταβληθεί για το υπόλοιπο του έτους (€210.400).
2. Στην υποχρέωση του ΚΟΑΠ για συνεισφορά ύψους 5% στο Ειδικό Ταμείο Καταβολής Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων, που ιδρύθηκε βάσει του περί Επαγγελματικού Σχεδίου Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων των Υπαλλήλων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) Νόμου του 2022 (€139.100).
3. Στην επακόλουθη αύξηση των εισφορών του ΚΟΑΠ ως εργοδότη στα διάφορα ταμεία (Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, Γενικό Σχέδιο Υγείας), συνεπεία της αύξησης του τιμαριθμικού επιδόματος και της ένταξης των υπαλλήλων αορίστου χρόνου και των μόνιμων υπαλλήλων που προσλήφθηκαν μετά την 1^η Οκτωβρίου 2011 στο νέο συνταξιοδοτικό σχέδιο (€185.800).

Στο πλαίσιο της συζήτησης ο εκπρόσωπος του ΚΟΑΠ κατέθεσε υπόμνημα, στο οποίο αναλύονται εκτενέστερα οι πρόσθετες δαπάνες που απαιτούνται.

Σύμφωνα με το κατατεθέν υπόμνημα, το πρόσθετο ποσό που απαιτείται για τη συνεισφορά στο Ειδικό Ταμείο Καταβολής Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων αφορά σε ενενήντα έναν (91) υπαλλήλους αορίστου χρόνου και τέσσερις (4) μόνιμους υπαλλήλους, οι οποίοι προσλήφθηκαν μετά την 1^η Οκτωβρίου 2011 και έχουν ενταχθεί στο νέο συνταξιοδοτικό σχέδιο.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το ίδιο έγγραφο, οι πρόσθετες δαπάνες θα χρηματοδοτηθούν από άλλες πηγές εσόδων του ΚΟΑΠ και ειδικότερα από αυξημένα έσοδα από τραπεζικούς τόκους που λαμβάνει ο ΚΟΑΠ στους τρεχούμενους του λογαριασμούς λόγω της ανόδου του πιστωτικού επιτοκίου, καθώς και από άλλα ταμειακά διαθέσιμα του οργανισμού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Κυρία Ερωτοκρίτου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε,

Αν εξήτησα τον λόγο, τον εξήτησα απλά, πολύ σύντομα... Θέλω να εξάρω τις πρακτικές και τη μεθοδολογία και να δώσω τα συγχαρητήριά μου στη διοίκηση του ΚΟΑΠ, γιατί ενώπιόν μας έχουμε έναν συμπληρωματικό προϋπολογισμό ύψους €535.000, προϋπολογισμός ο οποίος καθίσταται αναγκαίος μετά από τις αυξημένες δαπάνες προσωπικού συνεπεία της ΑΤΑ κ.ο.κ. και της υποχρέωσης του οργανισμού για συνεισφορά στο Ταμείο Καταβολής Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων. Συνεπεία των σωστών πρακτικών που ακολουθεί ο ΚΟΑΠ, το εν λόγω ποσό θα καλυφθεί από τον ίδιο τον οργανισμό, ο οποίος έχει φροντίσει και μεριμνήσει, έτσι ώστε έσοδα από κεφάλαια που διατηρεί ο ΚΟΑΠ να έχουν απόδοση σε τόκους που να μπορεί να καλύψει μόνος του αυτό το καθόλου ευκαταφρόνητο ποσό των €535.000. Άρα, ο συμπληρωματικός προϋπολογισμός θα καλυφθεί από κεφάλαια, από έσοδα που ο Κυπριακός Οργανισμός Πληρωμών ήδη έχει φροντίσει να έχει ως return, ως απόδοση, στα κεφάλαια τα οποία διατηρεί.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ κι εγώ πολύ την κ. Ερωτοκρίτου.

Έχουμε άλλο ομιλητή, άλλη ομιλήτρια;

Όχι.

Δεύτερη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Λειτουργίας του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών ποσού ύψους €535.300 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2023. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις και εφόσον διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα τέσσερις. Υπέρ σαράντα τρεις και ένας ή μία δεν ψήφισε*.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα τρεις ψήφους υπέρ, τα άρθρα 1 έως 3 εγκρίνονται ομόφωνα.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμος (Αρ. 1) του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις είναι έτοιμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα πέντε. Υπέρ σαράντα πέντε. Ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ομοφώνως με σαράντα πέντε ψήφους υπέρ, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 2 θέμα τιλοφορείται «Ο περί Διοικητικής Συνεργασίας στον Τομέα της Φορολογίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του περί Διοικητικής Συνεργασίας στον Τομέα της Φορολογίας Νόμου, ώστε να επιτευχθεί εναρμόνιση με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2021/514 του Συμβουλίου της 22ας Μαρτίου 2021 για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/16/ΕΕ σχετικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας».

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί Διοικητικής Συνεργασίας στον Τομέα της Φορολογίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος

Μαρίνος Μουσιούπτας,

Ονούφριος Κουλλά

εκπροσωπώντας

Αντρέας Καυκαλιάς

τον κ. Αλέκο Τρυφωνίδη

Χρίστος Χριστοφίδης

Μη μέλη της επιτροπής:

Σωτήρης Ιωάννου

Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε έξι συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 19 Ιουνίου και 2 Οκτωβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Τμήματος Φορολογίας του ίδιου υπουργείου, η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, εκπρόσωποι της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου (ΣΕΛΚ), του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου και του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου (ΠΔΣ).

* Τα αναλυτικά αποτελέσματα όλων των ηλεκτρονικών ψηφοφοριών της συνεδρίασης ευρίσκονται στο Αρχείο της Βουλής.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της εξέτασης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Χρυσής Παντελίδης, Χάρης Γεωργιάδης, Σάβια Ορφανίδου, Ηλίας Μυριάνθους και Αλέκος Τρυφωνίδης.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Διοικητικής Συνεργασίας στον Τομέα της Φορολογίας Νόμου, ώστε να επιτευχθεί εναρμόνιση με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2021/514 του Συμβουλίου της 22^{ας} Μαρτίου 2021 για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/16/ΕΕ σχετικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας» (Οδηγία 2021/514).

Σύμφωνα με τα κατατεθέντα στοιχεία, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αποσκοπούν στην αντιμετώπιση διαφευγόντων φορολογικών εσόδων από συναλλαγές που πραγματοποιούνται μέσω ψηφιακών πλατφορμών, καθώς και στη βελτίωση υφιστάμενων διατάξεων του βασικού νόμου που αφορούν στη διοικητική συνεργασία μεταξύ των φορολογικών αρχών της Δημοκρατίας και άλλων κρατών μελών.

Ειδικότερα, ο προτεινόμενος νόμος προβλέπει κυρίως τα ακόλουθα:

1. Την εισαγωγή των νέων ευρωπαϊκών κανόνων αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των φορολογικών αρχών των κρατών μελών στο πλαίσιο της διοικητικής συνεργασίας για υπηρεσίες και πωλήσεις αγαθών που εκτελούνται από φορολογουμένους μέσω ψηφιακών πλατφορμών.
2. Τη διενέργεια κοινών ελέγχων από δύο ή περισσότερες φορολογικές αρχές κρατών μελών υπό τη μορφή διοικητικής έρευνας, καθώς και άλλα συναφή θέματα.
3. Τον καθορισμό της «εύλογης συνάφειας» σύμφωνα με το διεθνώς συμπεφωνημένο σχετικό πρότυπο, ώστε οι ζητούμενες πληροφορίες από αρμόδια αρχή κράτους μέλους να είναι εύλογα συναφείς με τις φορολογικές υποθέσεις των φορολογουμένων και να δικαιολογούνται για σκοπούς έρευνας.
4. Τις υποχρεώσεις των δηλούντων φορέων εκμετάλλευσης πλατφόρμας, οι οποίες αφορούν μεταξύ άλλων στη διαδικασία δέουσας επιμέλειας για πωλητές οι οποίοι είναι χρήστες ψηφιακής πλατφόρμας, καθώς και στη συλλογή και υποβολή στοιχείων στο Τμήμα Φορολογίας.
5. Τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των υπαλλήλων των αρμόδιων αρχών που συμμετέχουν σε κοινούς ελέγχους.

Σημειώνεται ότι η Δημοκρατία όφειλε να εναρμονιστεί με την Οδηγία 2021/514 μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2022, ωστόσο το υπό αναφορά νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή στις 27 Απριλίου 2023.

Στο στάδιο της συζήτησης του θέματος επί της αρχής η εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η Οδηγία 2021/514 έχει ως στόχο την παραχώρηση δυνατότητας στις φορολογικές αρχές των κρατών μελών να λαμβάνουν στοιχεία, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι φορολογούμενοι καταβάλλουν τη φορολογία που τους αναλογεί. Παράλληλα, αποσκοπεί στη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των φορολογικών αρχών των κρατών μελών, διατηρώντας τον διοικητικό φόρτο για τις επιχειρήσεις σε χαμηλά επίπεδα, ως αποτέλεσμα της εφαρμογής κοινού ευρωπαϊκού προτύπου ανταλλαγής πληροφοριών.
2. Η Οδηγία 2021/514 προβλέπει μεταξύ άλλων νέους κανόνες για τη βελτίωση των διαδικασιών διοικητικής συνεργασίας ως προς την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών για φορολογικούς σκοπούς που να ανταποκρίνονται στη ραγδαία ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας και ειδικότερα στη διασυννοριακή διάσταση των συναλλαγών που πραγματοποιούνται μέσω ψηφιακών πλατφορμών από τους φορολογουμένους.
3. Με βάση τους νέους κανόνες, η υποχρέωση για ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των φορολογικών αρχών των κρατών μελών επεκτείνεται, καλύπτοντας συναλλαγές που πραγματοποιούνται μέσω ψηφιακών πλατφορμών. Ειδικότερα, επιβάλλονται υποχρεώσεις στους φορείς εκμετάλλευσης των ψηφιακών πλατφορμών για την υποβολή σχετικών στοιχείων στις φορολογικές αρχές για τις διασυννοριακές και μη διασυννοριακές τους συναλλαγές, ενώ υποχρεώσεις επιβάλλονται και σε φορείς εκμετάλλευσης πλατφόρμας που ασκούν εμπορική δραστηριότητα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), αλλά δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία εντός αυτής.
4. Για την αποτελεσματική εφαρμογή της διοικητικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα της φορολογίας, προωθείται το εργαλείο των κοινών ελέγχων από δύο ή περισσότερες φορολογικές αρχές κρατών μελών. Οι εν λόγω έλεγχοι θα διεξάγονται στη βάση πρότερης συμφωνίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών, σύμφωνα με τη νομοθεσία και τις διαδικαστικές απαιτήσεις του κράτους μέλους εντός του οποίου θα διεξάγεται ο έλεγχος.

Περαιτέρω, η ίδια κυβερνητική εκπρόσωπος ενημέρωσε την επιτροπή ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με επιστολή της, ημερομηνίας 14 Ιουλίου 2023, διατύπωσε αιτιολογημένη γνώμη κατά της Δημοκρατίας λόγω της μη κοινοποίησης μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2021/514, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή με σχετική επιστολή του γενικού διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερομηνίας 20 Ιουλίου 2023.

Η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, η οποία κατέθεσε και γραπτώς τις

απόψεις της με σχετικό σημείωμα, ημερομηνίας 7 Σεπτεμβρίου 2023, ενημέρωσε την επιτροπή για την ανάγκη τροποποίησης των προνοιών του νομοσχεδίου που αφορούν στην προστασία των προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο ανταλλαγής πληροφοριών, ώστε να επιτευχθεί η ορθή μεταφορά των αντίστοιχων προνοιών της Οδηγίας 2021/514.

Η εκπρόσωπος του ΠΔΣ, παρά τις επιφυλάξεις που εξέφρασε σε σχέση με επιμέρους πρόνοιες της Οδηγίας 2021/514, δήλωσε ότι αναγνωρίζεται η ανάγκη άμεσης προώθησης του νομοσχεδίου προς ψήφιση για σκοπούς συμμόρφωσης της Δημοκρατίας με το ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Ειδικότερα, οι εν λόγω επιφυλάξεις αφορούν κυρίως στη διεύρυνση του πλαισίου χρήσης των πληροφοριών που συλλέγονται και για άλλους σκοπούς πέραν των φορολογικών, καθώς και στην επάρκεια του χρόνου που παρέχεται σε φυσικό πρόσωπο να ασκήσει τα δικαιώματα προστασίας των προσωπικών του δεδομένων πριν από την υποβολή από αρμόδιο πρόσωπο των σχετικών με αυτό πληροφοριών στη φορολογική αρχή.

Σε σχέση με το ζήτημα της διεύρυνσης του πλαισίου χρήσης των πληροφοριών για σκοπούς οι οποίοι δεν καθορίζονται σαφώς, η ίδια εκπρόσωπος δήλωσε ότι με βάση σχετικές αποφάσεις του Δικαστηρίου της ΕΕ η χρήση πληροφοριών η οποία δεν γίνεται με ευκρίνεια και σαφήνεια δυνατόν να θεωρείται παραβίαση επιμέρους άρθρων του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

Σημειώνεται ότι ο ΠΔΣ κατέθεσε τις θέσεις του και γραπτώς στις 6 Ιουλίου 2023.

Ο εκπρόσωπος του ΣΕΛΚ, χωρίς να διαφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου, τόνισε την ανάγκη καταρτισμού από το Υπουργείο Οικονομικών, το ταχύτερο δυνατόν, κατευθυντήριων γραμμών, ώστε να καθορίζονται με σαφήνεια οι υποχρεώσεις των εμπλεκόμενων φορέων σε σχέση με την υποβολή στοιχείων για συναλλαγές που πραγματοποιούνται μέσω ψηφιακών πλατφορμών.

Επισήμανε δε την ανάγκη διασαφήνισης των διαδικασιών που θα καλούνται να ακολουθούν οι εμπλεκόμενοι φορείς σε περίπτωση άσκησης από φυσικά πρόσωπα των δικαιωμάτων προστασίας των προσωπικών τους δεδομένων πριν από την υποβολή στο Τμήμα Φορολογίας σχετικών με αυτά πληροφοριών, ώστε να διεξάγονται με έγκαιρο και σαφή τρόπο, χωρίς να δημιουργούνται οποιεσδήποτε επιπλοκές.

Οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου δεν εξέφρασαν οποιεσδήποτε παρατηρήσεις επί των προνοιών του νομοσχεδίου, ενώ συμφώνησαν με τα όσα δήλωσαν οι εκπρόσωποι του ΠΔΣ και του ΣΕΛΚ.

Στο πλαίσιο της περαιτέρω εξέτασης του θέματος μέλη της επιτροπής ζήτησαν περαιτέρω διευκρινίσεις αναφορικά με το ύψος των προβλεπόμενων στο νομοσχέδιο διοικητικών προστίμων.

Συναφώς, σε σχέση με τα τεθέντα ζητήματα οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η Οδηγία 2021/514 δεν περιλαμβάνει οποιεσδήποτε ρυθμίσεις αποσκοπούν στη συμμόρφωση με αποφάσεις του Δικαστηρίου της ΕΕ που αφορούν στην ανταλλαγή πληροφοριών στο πλαίσιο της διοικητικής συνεργασίας. Συνεπώς, η περιλήψη στο νομοσχέδιο προνοιών που δεν προβλέπονται στην εν λόγω Οδηγία δεν αποτελεί ορθή πρακτική.
2. Το Υπουργείο Οικονομικών μετά την ψήφιση του προτεινόμενου νόμου θα συντάξει και εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές για σκοπούς καλύτερης εφαρμογής της υποχρέωσης υποβολής στοιχείων για συναλλαγές που πραγματοποιούνται μέσω ψηφιακών πλατφορμών.
3. Το ύψος και το είδος των κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης προνοιών της ευρωπαϊκής Οδηγίας αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών και αυτές πρέπει να είναι αποτρεπτικές, αποτελεσματικές και αναλογικές. Συνεπώς, τα διοικητικά πρόστιμα που προβλέπονται τόσο στον υφιστάμενο νόμο όσο και στο νομοσχέδιο έχουν καθορισθεί αναλόγως της βαρύτητας της παράβασης και του κύκλου εργασιών του προσώπου που προβαίνει στην παράβαση.

Στο στάδιο της κατ' άρθρον συζήτησης του νομοσχεδίου διαπιστώθηκε από την επιτροπή, μετά από υπόδειξη των υπηρεσιών της Βουλής, η παράλειψη ή/και μη ορθή ή/και ελλιπής μεταφορά ορισμένων προνοιών της Οδηγίας 2021/514.

Η επιτροπή, στη βάση των όσων διημερίθησαν ενώπιόν της, κάλεσε το Υπουργείο Οικονομικών όπως, αφού μελετήσει τις θέσεις και απόψεις που εκφράστηκαν, καθώς και τις παρατηρήσεις της, καταθέσει νέο κείμενο του νομοσχεδίου.

Ως εκ τούτου, το Υπουργείο Οικονομικών στη βάση των οδηγιών της επιτροπής κατέθεσε ενώπιόν της τρία αναθεωρημένα κείμενα του νομοσχεδίου, με το τελικό κείμενο κατατεθειμένο στις 22 Σεπτεμβρίου 2023.

Ειδικότερα, στο τελικό κείμενο του νομοσχεδίου έχουν επέλθει κυρίως οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Ενσωμάτωση με ορθότερο τρόπο επιμέρους προνοιών της Οδηγίας 2021/514, που αφορούν στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, καθώς και την πρόσβαση των φορολογικών αρχών σε

μηχανισμούς, διαδικασίες, έγγραφα και πληροφορίες στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων τους.

2. Βελτίωση επιμέρους προνοιών αυτού για σκοπούς καλύτερης απόδοσης του πνεύματος της ευρωπαϊκής Οδηγίας.
3. Περίληψη πρόνοιας, η οποία εκ παραδρομής δεν περιλήφθηκε στο αρχικό κείμενο του νομοσχεδίου, η οποία αφορά στην υποχρέωση των δηλούντων φορέων εκμετάλλευσης πλατφόρμας να ενημερώνουν τους δηλωτέους πωλητές για το δηλωθέν αντίτιμο, καθώς και στην επιβολή διοικητικού προστίμου σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με την εν λόγω υποχρέωση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία!

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Όχι.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 6Α. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Τροποποίηση του άρθρου 7Α του βασικού νόμου. Άρθρο 7.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την αντικατάσταση του άρθρου 7Β. Άρθρο 8.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 7Ε. Άρθρο 9.

Τροποποίηση του άρθρου 9 του βασικού νόμου. Άρθρο 10.

Τροποποίηση του άρθρου 10 του βασικού νόμου. Άρθρο 11.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 10Α. Άρθρο 12.

Τροποποίηση του άρθρου 13 του βασικού νόμου. Άρθρο 13.

Τροποποίηση του άρθρου 17 του βασικού νόμου. Άρθρο 14.

Τροποποίηση του άρθρου 19 του βασικού νόμου. Άρθρο 15.

Τροποποίηση του άρθρου 22 του βασικού νόμου. Άρθρο 16.

Τροποποίηση του άρθρου 22Δ του βασικού νόμου. Άρθρο 17.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου Παραρτήματος V. Άρθρο 18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα πέντε. Υπέρ σαράντα πέντε. Ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομόφωνα τα άρθρα 1 έως 18 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Διοικητικής Συνεργασίας στον Τομέα της Φορολογίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα τέσσερις. Υπέρ σαράντα τρεις και ένας ή μία δεν ψήφισε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα τέσσερις ψήφους υπέρ, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 3 θέμα αναβάλλεται και παραπέμπεται για επανεξέταση από την αρμόδια επιτροπή.

Συμφωνούμε, συνάδελφοι;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ναι!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία!

Προχωράμε στο υπ' αριθμόν 4 θέμα, το οποίο είναι εξ αναβολής, έχει συμπληρωματική έκθεση και τιτλοφορείται «Ο περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023». Είναι πρόταση νόμου του κ. Ζαχαρία Κουλία, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου.

Κύριε Λεωνίδου, σας ακούμε.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Παρ' όλο που είναι εξ αναβολής αυτό το θέμα, έχω συνεννοηθεί με τους συναδέλφους της επιτροπής και τον πρόεδρο της επιτροπής Προσφύγων, αν είναι δυνατό, να δοθεί ακόμα μία ημερομηνία για αναβολή, γιατί μπορεί να υπάρξουν κάποιες συνεννοήσεις για ψήφιση αυτής της πρότασης νόμου του συναδέλφου κ. Κουλία. Και αν συμφωνεί βεβαίως και ο ίδιος ο κ. Κουλίας.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Ουδεμία ένσταση!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο Κανονισμός κανονικά δεν το επιτρέπει, αλλά, νοουμένου ότι υπάρχει, αντιλαμβάνομαι, από όλους συναίνεση, δεν θα φέρω ένσταση για μία εβδομάδα.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Κατ' οικονομίαν, κυρία Πρόεδρε, πάντα υπάρχει ο τρόπος. Κατ' οικονομίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ για την υπόδειξη, κύριε Κουλία, σας ευχαριστώ πολύ, φτάνει να βρίσκουμε πάντα συνέργειες για το καλό του τόπου!

Άρα, το υπ' αριθμόν 4 θέμα αναβάλλεται.

Προχωράμε στο υπ' αριθμόν 5 θέμα, είναι εξ αναβολής και τιτλοφορείται «Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμου, ώστε τα οχήματα της ΚΥΠ να εξαιρούνται από την υποχρέωση τήρησης του ορίου ταχύτητας, στις περιπτώσεις που αυτό κρίνεται αναγκαίο, για την αποτελεσματική εκπλήρωση της αποστολής της, όπως ισχύει για τα ασθενοφόρα και για τα οχήματα της Αστυνομίας και της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων για το νομοσχέδιο «Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Μαρίνος Μουσιούπας, πρόεδρος	Γιαννάκης Γαβριήλ
Κώστας Κώστα	Βαλεντίνος Φακοντής
Πρόδρομος Αλαμπρίτης	Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 7, 14 και την 21^η Σεπτεμβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της εκπρόσωποι του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, της Κυπριακής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΚΥΠ) και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Φωτεινή Τσιρίδου, Δημήτρης Δημητρίου, Χρίστος Ορφανίδης, Χρύσανθος Σαββίδης και Ηλίας Μυριάνθους.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η τροποποίηση του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμου, ώστε να εξαιρούνται τα οχήματα της ΚΥΠ από την υποχρέωση τήρησης του ορίου ταχύτητας, στις περιπτώσεις που αυτό κρίνεται αναγκαίο για την αποτελεσματική εκπλήρωση της αποστολής της ΚΥΠ, όπως ισχύει για τα ασθενοφόρα, για τα οχήματα της Αστυνομίας και της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

Στο πλαίσιο της εξέτασης του νομοσχεδίου ενώπιον της επιτροπής, ο υποδιοικητής της ΚΥΠ επισήμανε ότι η ανάγκη για την προτεινόμενη τροποποίηση προέκυψε ύστερα από την ανεξαρτητοποίηση της ΚΥΠ από την Αστυνομία, με την ψήφιση το 2016 της νομοθεσίας που διέπει τη θέσπιση και τη λειτουργία της ΚΥΠ. Κατά το διάστημα από το 2016 μέχρι σήμερα, όπως ο ίδιος διευκρίνισε, πέραν του ότι μεσολάβησε η περίοδος του κορωνοϊού, τα οχήματα που διέθετε η ΚΥΠ ανήκαν στην Αστυνομία, οπότε δεν παρατηρήθηκε οποιοδήποτε πρόβλημα στις εργασίες και στην αποστολή της ΚΥΠ. Ωστόσο, στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης που υφίσταται έκτοτε η ΚΥΠ, το υπό εξέταση ζήτημα κρίθηκε ότι έπρεπε να ρυθμιστεί νομοθετικά, προκειμένου η ΚΥΠ να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται σύννομα και αποτελεσματικά στα καθήκοντά της, τα οποία είναι εξίσου σημαντικά με αυτά της Αστυνομίας, αφορούν στην ασφάλεια της χώρας και για την επιτυχή εκτέλεσή τους ο χρόνος αποτελεί πολλές φορές κρίσιμο παράγοντα. Επιπρόσθετα, διευκρίνισε ότι η εξαίρεση από την τήρηση του ορίου ταχύτητας θα επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις που η αποστολή το απαιτεί.

Την επιτροπή απασχόλησαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα ζητήματα:

1. Ο τρόπος διασφάλισης του απαιτούμενου επιπέδου νομιμοφροσύνης των μελών της ΚΥΠ σε ό,τι αφορά την ευχέρεια υπέρβασης του ορίου ταχύτητας, ώστε η προτεινόμενη πρόνοια να εφαρμόζεται αποκλειστικά και μόνο, όταν η αποστολή το καθιστά απολύτως απαραίτητο.
2. Οι πιθανές συνέπειες για τους πολίτες ύστερα από ατύχημα που ενδεχομένως να προκληθεί λόγω της υπέρβασης του πιο πάνω ορίου.

Σε σχέση με το πρώτο ζήτημα, ο υποδιοικητής της ΚΥΠ επισήμανε ότι το όλο θέμα ήδη ρυθμίζεται περαιτέρω με εσωτερικές εγκυκλίους της υπηρεσίας του και διαβεβαίωσε την επιτροπή ότι τα μέλη της ΚΥΠ συμμορφώνονται με αυτές, ενώ οι περιπτώσεις υπέρβασης ορίου ταχύτητας που παρατηρήθηκαν στα οκτώ χρόνια που ο ίδιος υπηρετεί στην ΚΥΠ ως υποδιοικητής ήταν ελάχιστες και όλες δικαιολογημένες. Σε σχέση με το δεύτερο ζήτημα, ο ίδιος επεξήγησε ότι, σε περίπτωση ατυχήματος μεταξύ οχήματος της ΚΥΠ και οχήματος πολίτη, θα ισχύει το υφιστάμενο καθεστώς που διέπει τέτοιες περιπτώσεις, το οποίο εφαρμόζεται για όλα τα οχήματα του δημόσιου τομέα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία!
Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής, συνάδελφοι;
Όχι.
Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις και εφόσον διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα τέσσερις. Υπέρ είκοσι οκτώ. Αποχή δεκατέσσερις και δύο δεν ψήφισαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι οκτώ ψήφους υπέρ και δεκατέσσερις αποχές, τα άρθρα 1 έως 3 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα τέσσερις. Υπέρ είκοσι οκτώ. Αποχή δεκατέσσερις και δύο δεν ψήφισαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με είκοσι οκτώ ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και δεκατέσσερις αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο*.

Το υπ' αριθμόν 6 θέμα πιλοφορείται «Ο περί του Καθορισμού Ειδικών Μέτρων για Μείωση των Ατμοσφαιρικών Ρύπων και Αερίων του Θερμοκηπίου που Προέρχονται από τις Οδικές Μεταφορές Νόμος του 2023».

Αντιλαμβάνομαι ότι και γι' αυτό το θέμα υπάρχει αίτημα για αναβολή.

Κύριε Μουσιούττα.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κυρία Πρόεδρε, ξέρω ότι είναι δικαίωμα της Βουλής να αναβάλει το θέμα, όμως να αναφέρω ότι, αναμένοντας την ψήφιση αυτού του νομοθετήματος, ακολουθούν κανονισμοί και πρώτα πρέπει να ψηφιστεί η νομοθεσία και μετά οι κανονισμοί. Οπότε, παράκληση είναι... Δεν θεωρώ ότι έχει λόγο να επανέλθει στην επιτροπή, να επανέλθει στην επόμενη συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνάδελφοι;

Κύριε Λουκαΐδη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Θα καταθέσουμε τροπολογία, κυρία Πρόεδρε, οπότε πρέπει να πάει στην επιτροπή, για να συζητηθεί η τροπολογία.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Μα, εν έσει κανονισμούς για το πότε βάζουμε τις τροπολογίες;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως έχει, αλλά, όταν υπάρχει αίτημα για αναβολή και υπάρχουν τροπολογίες, καλό θα ήταν να αποφεύγονται συζητήσεις ενώπιον της ολομέλειας. Είμαι σίγουρη για ακόμα μια φορά, κύριε Μουσιούττα, ότι θα ανταποκριθείτε, να συνεργαστούμε, για να μπορέσουμε το συντομότερο δυνατό, σεβόμενοι και την έκκληση του

---

* **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, ΔΗΠΑ-Συνεργασία, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, Κωστής Ευσταθίου.

Αποχή: ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

πρόεδρου της επιτροπής, να είναι ενώπιον του σώματος. Εάν δεν υπάρχει ένσταση, να το θέσω σε ψηφοφορία ή, αντιλαμβάνομαι, υπάρχει πλειοψηφία;

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Ζαχαρία Κουλία)

Ωραία, άμα το είπε ο κ. Κουλίας!

Οπότε, από τη στιγμή που υπάρχει, διαμορφώνεται πλειοψηφία, το θέμα θα αναβληθεί και θα επιστρέψει πίσω στην αρμόδια επιτροπή.

Προχωράμε στο υπ' αριθμόν 7 θέμα, το οποίο τιτλοφορείται «Ο περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023». Είναι πρόταση νόμου του κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου.

Παρακαλώ τον σκοπό, κύριε Γεωργίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού Νόμου, ώστε να επεκταθεί η εξουσία της ΑΗΚ να εκδίδει κανονισμούς αναφορικά με ζητήματα που αφορούν στα μέλη του προσωπικού τα οποία επιθυμούν να μεταφερθούν στον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου και να καταστούν μέλη του προσωπικού αυτού.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για την πρόταση νόμου «Ο περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Κώστας Κώστα

Αβέρωφ Νεοφύτου

Χρύσης Παντελίδης

Νίκος Σύκας

Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από τον πρόεδρό της κ. Κυριάκο Χατζηγιάννη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου, σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 26 Σεπτεμβρίου και στις 3 και 10 Οκτωβρίου 2023.

Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της εκπρόσωποι του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ), της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ), του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου, της Συντεχνίας Επιστημονικού Προσωπικού Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΣΕΠΑΗΚ), της Συντεχνίας Υπαλλήλων Βάρδιας Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΣΥΒΑΗΚ), της Ελεύθερης Παγκύπριας Οργάνωσης Προσωπικού Αρχής Ηλεκτρισμού (ΕΠΟΠΑΗ) και της Συντεχνίας Ημικρατικών, Δημοτικών και Κοινοτικών Εργατοϋπαλλήλων Κύπρου (ΣΗΔΗΚΕΚ-ΑΗΚ).

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της εξέτασης της πρότασης νόμου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Γιαννάκης Γαβριήλ, Ανδρέας Πασιουρτίδης και Πανίκος Λεωνίδου.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η τροποποίηση του περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού Νόμου, ώστε να ρυθμιστεί η εξουσία της ΑΗΚ να εκδίδει κανονισμούς αναφορικά με ζητήματα που αφορούν τα μέλη του προσωπικού της τα οποία επιθυμούν να μεταφερθούν στον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (στο εξής «ο Διαχειριστής») και να καταστούν μέλη του προσωπικού αυτού.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς των προτεινόμενων νομοθετικών ρυθμίσεων, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση της πρότασης νόμου σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής. Ειδικότερα, για τη συζήτηση αυτών ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίστευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυκνωθεί.

Κατά τη συζήτηση της πρότασης νόμου, οι εκπρόσωποι της ΑΗΚ συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της. Ωστόσο, για να επιτευχθεί η εύρυθμη υλοποίηση των επιδιώξεων αυτών, εισηγήθηκαν τα ακόλουθα:

1. Την επέκταση της προβλεπόμενης στην πρόταση νόμου προθεσμίας για την έκδοση των απαιτούμενων κανονισμών από την ΑΗΚ από δύο μήνες σε πέντε μήνες από την έναρξη της ισχύος του προτεινόμενου νόμου. Η εν λόγω επέκταση κρίθηκε σκόπιμη, λόγω του ότι η διαδικασία έκδοσης κανονισμών ακολουθεί πολλά στάδια μέχρι την κατάθεσή τους στη Βουλή, όπως μεταξύ άλλων η διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς και η νομοτεχνική επεξεργασία από τη Νομική Υπηρεσία.

2. Τη διασφάλιση όπως ο Διαχειριστής θα καταβάλει αναδρομικά ως συγχρηματοδοτούσα επιχείρηση τις απαιτούμενες εισφορές για τα μέλη του προσωπικού της ΑΗΚ που θα καταστούν μέλη του προσωπικού του στα ταμεία του προσωπικού της ΑΗΚ τα οποία προβλέπονται στο άρθρο 83(4) του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου και στα οποία θα παραμείνουν μέλη από την ημερομηνία μεταφοράς τους στον Διαχειριστή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 83(4)(β) του εν λόγω νόμου.
3. Την εφαρμογή των διατάξεων του περί Απόσπασης Υπαλλήλων της Δημόσιας Υπηρεσίας και των Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου Νόμου για σκοπούς απόσπασης του προσωπικού της ΑΗΚ στον Διαχειριστή, ώστε να αποφευχθεί η χρονοβόρα διαδικασία τροποποίησης των υφιστάμενων κανονισμών. Ως εκ τούτου, σε αυτή την περίπτωση οι αναφορές που προβλέπονται στην πρόταση νόμου στο άρθρο 60(4) του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου καθίστανται περιττές και πρέπει να απαλειφθούν.

Ο εκπρόσωπος της ΠΑΕΚ εξέφρασε τη διαφωνία του με την εισήγηση για επέκταση της προθεσμίας έκδοσης των σχετικών κανονισμών, καθότι, όπως επισήμανε, θα προκαλέσει περαιτέρω καθυστέρηση στην εφαρμογή του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου. Αντ' αυτού, εισηγήθηκε τη συμπερίληψη πρόνοιας σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση παράλειψης έκδοσης των σχετικών κανονισμών μέχρι συγκεκριμένη προθεσμία που θα συμφωνηθεί, η εξουσία έκδοσής τους να μεταφέρεται στον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας εξέφρασε επιφυλάξεις σε σχέση με την πιο πάνω εισήγηση της ΠΑΕΚ και επισήμανε το ενδεχόμενο όπως οι κανονισμοί χαρακτηριστούν ως *ultra vires* από το Δικαστήριο. Η ίδια εισηγήθηκε όπως, σε περίπτωση μη έγκαιρης έκδοσης των κανονισμών από την ΑΗΚ, την εξουσία έκδοσής τους να την έχει το Υπουργικό Συμβούλιο και παράλληλα να προστεθεί πρόνοια σύμφωνα με την οποία να διασφαλίζεται η εγκυρότητα των υφιστάμενων κανονισμών που έχουν εκδοθεί μέχρι σήμερα δυνάμει των διατάξεων του ισχύοντος νόμου και πριν από την εφαρμογή του προτεινόμενου νόμου.

Περαιτέρω, σε σχέση με την εισήγηση της ΑΗΚ όπως εξασφαλιστούν ρητά τα κεκτημένα δικαιώματα του προσωπικού της που θα επιλέξει να ενταχθεί στο προσωπικό του Διαχειριστή, η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας εισηγήθηκε τη βελτίωση της σχετικής πρόνοιας, ώστε αυτή να συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 83(4) του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, η διαδικασία μεταφοράς των δικαιωμάτων και ωφελημάτων των εν λόγω μελών του προσωπικού της ΑΗΚ θα καθορισθεί με διάταγμα του αρμόδιου υπουργού.

Οι εκπρόσωποι της ΑΗΚ και της ΠΑΕΚ συμφώνησαν με αμφότερες τις εισηγήσεις της εκπροσώπου της Νομικής Υπηρεσίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, αφού έλαβε υπόψη τα πιο πάνω, αποφάσισε να επιφέρει στο κείμενο της πρότασης νόμου τις ακόλουθες μεταξύ άλλων τροποποιήσεις:

1. Την επέκταση της προβλεπόμενης στην πρόταση νόμου προθεσμίας για την έκδοση των απαιτούμενων κανονισμών από την ΑΗΚ από δύο μήνες σε τέσσερις μήνες από την έναρξη της ισχύος του προτεινόμενου νόμου.
2. Την προσθήκη πρόνοιας με την οποία θα προβλέπεται η εξουσία του Υπουργικού Συμβουλίου να εκδίδει τους πιο πάνω σχετικούς κανονισμούς σε περίπτωση παράλειψης της ΑΗΚ να προβεί στην έκδοση αυτών εντός της προαναφερθείσας προθεσμίας των τεσσάρων μηνών.
3. Την προσθήκη πρόνοιας σύμφωνα με την οποία οι κανονισμοί που έχουν εκδοθεί δυνάμει των διατάξεων του υφιστάμενου νόμου και οι οποίοι βρίσκονται σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του προτεινόμενου νόμου θα παραμείνουν σε ισχύ μέχρι την τροποποίηση ή αντικατάστασή τους, νοουμένου ότι δεν θα συγκρούονται με τις πρόνοιες του προτεινόμενου νόμου.
4. Την προσθήκη πρόνοιας σύμφωνα με την οποία, μέχρι να εκδοθούν οι απαραίτητοι κανονισμοί και να εφαρμοστεί η διαδικασία μεταφοράς των ωφελημάτων και/ή δικαιωμάτων των μελών του προσωπικού της ΑΗΚ που θα επιλέξουν να μεταφερθούν με βάση σχετικό διάταγμα στον Διαχειριστή και να καταστούν μέλη του προσωπικού αυτού, θα συνεχίσουν να απολαμβάνουν τα κεκτημένα δικαιώματά τους στη βάση των όρων εργοδότησής τους στην ΑΗΚ κατά την ημερομηνία μεταφοράς τους στον Διαχειριστή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο όπως αυτή έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με πιο πάνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Ο εισηγητής.

Κύριε Χατζηγιάννη.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Θέλω να πω ότι η πρόταση νόμου ουσιαστικά αφορά ή σκοπεύει στο να επιταχύνουμε εκείνη τη δύσκολη διαδικασία του ανοίγματος της αγοράς. Δίνουμε πρόσθετη εξουσία στην Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, ώστε να εκδίδει διατάγματα, με σκοπό να υπερασπιστεί απόλυτα τα δικαιώματα του προσωπικού το οποίο θα επιθυμεί να μεταβεί ή να παραμείνει στον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου. Είναι μία σωστή και αναγκαία πρόταση νόμου, είναι μία πρόταση νόμου η οποία πρέπει να κλειδώσει και να στείλει ένα μήνυμα εμπιστοσύνης του προσωπικού στο να επιλέξει τι θα κάμει ελεύθερα και χωρίς την οποιαδήποτε πίεση, αλλά και αμφισβήτηση. Και αυτό σκοπεύει να πετύχει η συγκεκριμένη πρόταση νόμου.

Τέλος, αγαπητή κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, θέλω να πω ότι εκτιμώ ότι θα πάρουμε και ευχαριστίες από τη νέα κυβέρνηση, πράγμα που μέχρι στιγμής δεν μας έχει δείξει, ότι αυτή είναι δουλειά δικιά της.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Ανδρέα Θεμιστοκλέους)

Αυτή είναι δουλειά δικιά της και ωστόσο σε απόλυτη συνεργασία με το συγκεκριμένο υπουργείο, με τον συγκεκριμένο υπουργό, με όλους τους φορείς της ενέργειας, ερχόμαστε ακριβώς να λύσουμε όλες εκείνες τις εκκρεμότητες οι οποίες στο τέλος της ημέρας θα βοηθήσουν σε μια γρήγορη μετάβαση στην ανοικτή αγορά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, συνάδελφε.

Κύριε Θεμιστοκλέους.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Κυρία Πρόεδρε, δεν κατάλαβα ακριβώς τι εννοεί ο κ. Χατζηγιάννης. Είναι δουλειά της Αρχής Ηλεκτρισμού να γράφει και να εγκρίνει κανονισμούς που αφορούν έναν δημόσιο οργανισμό κοινής ωφελείας; Διότι, κοιτάξετε να δείτε, αν εν' τούτο που είπα ότι εννοεί ο κ. Χατζηγιάννης, ειλικρινά μένω άναυδος! Κανονισμούς μόνο ένας δικαιούται σ' αυτό τον τόπο να γράφει και να τους καταθέτει στη Βουλή, ουδείς άλλος, η κυβέρνηση! Πόθεν η Βουλή άντλησε το δικαίωμα να δώσει το δικαίωμα απευθείας σ' έναν ημικρατικό οργανισμό να εκπονεί κανονισμούς και μάλιστα να είναι και εφαρμόσιμοι άμεσα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ τον κ. Θεμιστοκλέους.

Τον λόγο έχει τώρα... Ανοίξετέ μου λίγο, για να δω τις εισηγήσεις για τους ομιλητές... Νομίζω ήταν ο κ. Κώστα. Να μας βοηθήσετε, κύριε Κώστα;

Ωραία, ευχαριστώ πολύ.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΣΤΑ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αν θα μιλήσουμε για καθυστερήσεις, να στραφούμε κάμποσα χρόνια πίσω. Τρεις είναι οι λόγοι που σήμερα ο Κύπριος καταναλωτής πληρώνει ίσως το πιο ακριβό ρεύμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο πρώτος είναι ότι η προηγούμενη κυβέρνηση τέσσερις φορές απέτυχε να φέρει φυσικό αέριο. Τζιαι για την πέμπτη φορά ακόμα τραβούμεν!

Ο δεύτερος λόγος είναι ότι εν εκαταφέραμεν να διεισδύσουν σημαντικά στην παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος οι ΑΠΕ. Τζιαι μάλιστα, η προηγούμενη κυβέρνηση είπε στην Ευρωπαϊκή Ένωση ότι εκαλύψαμεν τον στόχο μας, είπαμέν τους ότι 750 μεγαβάτ εγκρίναμεν τα τζι εν' εντάξει, αλλά ακόμα να τα αδειοδοτήσουμε, έσειι τέσσερα χρόνια, γιατί εν' σε περιοχές που το σύστημα εν τραβά! Ωσπου να μας πάρουν είδηση τζιαι για τούτο τζιαι να έρκονται άλλα πρόστιμα!

Ο τρίτος λόγος είναι ότι η περιβόητη ανταγωνιστική αγορά ηλεκτρισμού, που υποτίθεται εννά προωθήσει τον ανταγωνισμό τζιαι στην οποία ελέαμεν πάντα ότι η ΑΗΚ, ως ένας δημόσιος οργανισμός, εννά πρέπει να μπει μέσα ενδυναμωμένος, έπρεπε να ανοίξει το 2014. Πού το 2014 επήαμεν στο 2016, πού το 2016 επήαμεν στο 2019, είμαστε στο 2023 τζι ακόμα πάμε! Με αποτέλεσμα σήμερα να έχουμε μία μεταβατική αγορά, από την οποία ένα σωρό εταιρείες που ασχολούνται με την ενέργεια και κυρίως με έργα ΑΠΕ κάνουν υπερκέρδη στη ράσην του κόσμου! Τι πάει να κάμει σήμερα η Βουλή; Όντως, σωστά πάει να κλείσει ένα κενό τζιαι πάει, υποτίθεται, να παίξει τον ρόλο της κυβέρνησης, γιατί η κυβέρνησή μας είναι «ώσπου να το κάμω τούτο το πράμα εγώ, εννά πάρει πάρα πολλύν τζιαιρόν»! Η κυβέρνηση η προηγούμενη, με τον προηγούμενο διαχειριστή, δέκα χρόνια εν έκαμεν τίποτε! Τζι εφτάσαμεν σ' ένα σημείο να είμαστε στα πρόθυρα να καταρρεύσει τούτη η προσπάθεια, άλλαξε ευτυχώς ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς, επροχώρησαν κάπως τα πράματα. Τζιαι σήμερα είμασεν λλίον πιο μπροστά με το λογισμικό, λλίον πιο μπροστά με τη δομή, λλίον πιο μπροστά με τις

θέσεις.

Κλείνω με τούτο. Η αλήθεια είναι ότι, αν θέλουμε να παραδεχτούμε το τι συμβαίνει τζαι ποιος έν' ο λόγος που ο κόσμος σήμερα πκιερώννει ακριβό ρεύμα, πρέπει ούλλοι μας να κάμουμε την αυτοκριτική μας. Τζαι τζιένοι που εφταιξαμεν λλίον τζαι τζιένοι που εφταιξαμεν πολλά. Στο θέμα του ανοίγματος της αγοράς όμως, 'πού τούτο το βήμα -διάφοροι, να μεν μιλώ μόνο για τον εαυτό μου- εφωνάζαμεν, έσει 'πού το 2014, ότι τίποτε απολύτως δεν εγινόταν! Μα, τίποτε απολύτως!

Τζαι κλείνω με τούτο, δεν ήταν μόνο το ζήτημα του ηλεκτρικού ρεύματος με τούτα ούλλα που έπρεπε να γίνουν, που εν εγίναν, γιατί υπήρχε ανικανότητα ή προχειρότητα. Ίσως να υπήρχε τζι εξυπηρέτηση συμφερόντων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ τον συνάδελφο.

Ο κ. Παντελίδης.

ΧΡΥΣΗΣ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Καταρχάς διευκρινίζω ότι το Δημοκρατικό Κόμμα θα υπερψηφίσει τη συγκεκριμένη πρόταση νόμου, ακριβώς γιατί θέλουμε να γίνει ακόμα ένα βήμα στα πολλά βήματα που έγιναν και πρέπει να γίνουν για το άνοιγμα της αγοράς. Είμαι μόνο δυόμισι χρόνια βουλευτής και δεν θυμούμαι πόσες φορές έχουμε ψηφίσει μέσα σε μόλις δυόμισι χρόνια σχετικές νομοθεσίες για το άνοιγμα της αγοράς, το οποίο τόσο πολύ έχει ανάγκη ο τόπος.

Επομένως, χαίρομαι που γίνεται ακόμα ένα βήμα, λυπούμαι που αρχίζω να νιώθω πως μετέχουμε σε έναν μαραθώνιο -να μου επιτραπεί το παράδειγμα- του οποίου ο τερματισμός απομακρύνεται, αντί να πλησιάζει, και ελπίζω να διαψευστώ. Όμως, κάθε φορά που γίνεται λόγος για το υψηλό κόστος ενέργειας στην Κύπρο, το οποίο οφείλεται και στο μη άνοιγμα της αγοράς, αλλά οφείλεται κυρίως στο κόστος των καυσίμων που χρησιμοποιούνται από την ΑΗΚ και στην επιβάρυνση από τα πρόστιμα για τους ρύπους, θεωρώ ότι έχω πολιτική υποχρέωση και ηθική υποχρέωση να υπενθυμίζω σε όλο τον κυπριακό λαό ότι η κυβέρνηση Τάσσου Παπαδόπουλου το 2007 ήταν έτοιμη για εισαγωγή φυσικού αερίου για σκοπούς ηλεκτροπαραγωγής και παρεμποδίστηκε με νόμο που ψήφισε η Βουλή των Αντιπροσώπων με πλειοψηφία του Δημοκρατικού Συναγερμού και του ΑΚΕΛ.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου είναι μεν δημόσιος οργανισμός, αλλά είναι ένας από τους ανταγωνιστές και τους εν δυνάμει ανταγωνιστές στην αγορά του ηλεκτρικού ρεύματος. Επομένως, μου προκαλεί τουλάχιστον έκπληξη το γεγονός ότι μπορεί ένας από τους παίκτες της αγοράς, τους επιχειρηματίες, να εκδίδει κανονισμούς, για να καθορίζει πραγματικά το προσωπικό και εν πάση περιπτώσει την επαγγελματική ανέλιξη των υπαλλήλων αυτού που θα τον ελέγχει, του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς. Δεν ξέρω αν έχει εξεταστεί από άποψη νομιμότητας ή Συντάγματος, σίγουρα όμως είμαι βέβαιος ότι δεν έχει εξεταστεί από άποψη παραδοξότητας. Γι' αυτό τον λόγο δεν μπορεί ένας ανταγωνιστής να καθορίζει τους όρους του παιχνιδιού, ιδιαίτερα να καθορίζει ποιος θα αποτελέσει προσωπικό του διαχειριστή που θα τον ελέγχει.

Γι' αυτό θα πρέπει να καταψηφιστεί, νομίζω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Ευσταθίου.

Ο κ. Κουλίας. Ελάτε, κύριε Κουλία.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεμιστοκλέους πρωτολόγησε; Δεν θυμάμαι.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρα, θα δευτερολογήσετε.

Ελάτε, κύριε Κουλία.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Κυρία Πρόεδρε, ζήτησα τον λόγο μετά την παρέμβαση του πολύ αγαπητού μου συναδέλφου Κώστα, που οι τοποθετήσεις του είναι, έτσι, με χειρουργική ακρίβεια και αξιοσεβάστες, που είπε ότι πρέπει να κάμουμε την αυτοκριτική μας. Όμως, θέλω να πάρω τη σκυτάλη από τον Χρυσή τον Παντελίδη για το εξής θέμα, επειδή νιώθω πολλά έντονα: Ήμουν πάντοτε μέλος της επιτροπής Ελέγχου, από τότε που ήταν πρόεδρος της επιτροπής ο Χρίστος ο Πουργουρίδης, που έλεγχε το περιβόητο Χρηματιστήριο. Το λοιπόν, σε αυτή την επιτροπή εγράφηκεν θέμα, όταν ο Τάσος ο Παπαδόπουλος με τη συγκροτημένη πολιτική του θα έφερνε το υγραέριο, για να ελαφρυνθεί ο Κύπριος καταναλωτής. Θυμούμαι -επί μέρες τώρα- ομηρικές μάχες στην επιτροπή Ελέγχου και παρόντες ήταν οι αρχηγοί των δύο μεγάλων κοινοβουλευτικών κομμάτων και διερρήγνυαν τα ιμάτιά τους, ότι είναι μέγα σκάνδαλο! Ε, το μέγα σκάνδαλο μετεφέρθη στις τζιέπες των Κυπρίων πολιτών, των Κυπρίων φορολογουμένων, που επλήρωσαν εκατομμύρια, δεκάδες εκατομμύρια για ρύπους για τις αμαρτίες των κυρίων!

Αυτό για την ιστορία, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Κουλία.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κι εγώ.

Ο κ. Μαυρίδης.

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε, για την ιστορία και για την αλήθεια η αγορά ηλεκτρισμού έπρεπε να είχε ανοίξει το 2004. Το 2004 έπρεπε να ήταν ανοικτή και να ξεκινούσε ο ανταγωνισμός. Μόνο ο ανταγωνισμός θα μπορούσε να ρίξει τις τιμές. Το 2004 δεν κυβερνούσε ο Δημοκρατικός Συναγερμός. Άρα λοιπόν, αν θέλετε να ανοίξουμε μία συζήτηση γι' αυτό το θέμα, πρέπει να πάμε πίσω αρκετά. Εγώ θυμάμαι, αλλά κάποιιοι δεν θυμούνται πριν το 2014. Το 2004 η αγορά έπρεπε να ήταν ανοικτή με κανόνες και ανταγωνισμό.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ κι εγώ, κύριε Μαυρίδη.

Δευτερολογίες.

Ο κ. Θεμιστοκλέους.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Κυρία Πρόεδρε...

(Θόρυβος στην αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελάτε, κύριε Θεμιστοκλέους.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Πρώτον, δεν μπορεί να υπάρξει υγιής ανταγωνισμός, εάν ένας, ο οποίος μάλιστα κατέχει δεσπόζουσα θέση, ο οποίος είναι εδραιωμένος από πριν τη Δημοκρατία σε αυτό τον τόπο, καθορίζει, επηρεάζει τους κανονισμούς που θα διέπουν την αγορά της ενέργειας.

Δεύτερον, έχει δίκαιο ο κ. Μαυρίδης, αλλά να του θυμίσω ότι το 2015 σε αυτή εδώ την αίθουσα διεξήχθη μια πάρα πολύ σκληρή μάχη, διότι ξαφνικά η ΡΑΕΚ άνοιξε και έκλεινε τα προγράμματα για φωτοβολταϊκά πάρκα αναλόγως των συμφερόντων των ενδιαφερομένων. Και θυμίζω ότι τότε τετρακόσιες ογδόντα πέντε εταιρείες, που μπήκαν στον κόπο, έκαναν μελέτες, πλήρωσαν τα τέλη στην Αρχή Ηλεκτρισμού... Μία μέρα ξύπνησε η ΡΑΕΚ και είπε «κλείνω το πρόγραμμα, να πάτε στο καλό, μάνα μου!». Έφτασαν στο γελοιωδέστατο σημείο να ισχυριστούν για πολλές εταιρείες ότι δεν ήταν «ηλικιωμένες» οι εταιρείες, ήταν «νεαρές»! Το νούμερο είναι εκπληκτικό! Τετρακόσιες ογδόντα πέντε, που έγιναν οι αιτήσεις το 2011, 2012, 2013 και 2014. Λοιπόν, θέλετε να το περάσετε, περάστε το! Είναι δικαίωμά σας! Αλλά είχα την εντύπωση, κύριε Μαυρίδη, ότι ο Δημοκρατικός

Συναγερμός ήταν κάθετα εναντίον των μονοπωλίων και των καρτέλ και ότι μεταξύ κυβερνητικού, κρατικού, και ιδιωτικού μονοπωλίου επέλεγε πάντα το κρατικό μονοπώλιο.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελάτε κι εσείς, κύριε Χατζηγιάννη.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Νομίζω πρέπει να κάνουμε μια διευκρίνιση.

Εδώ τώρα, αυτή τη στιγμή δεν συζητάμε... Η ανεξαρτησία του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου είναι απόλυτα διασφαλισμένη, με το που ξεκαθαρίζουν οι δομές του Διαχειριστή. Ένας αριθμός προσωπικού πρέπει να πάρει την τελεσίδική του απόφαση, για να μπει στο νέο σχήμα. Άρα λοιπόν, τα ταμεία έχουν δικές τους αποφάσεις και αυτό είναι που πρέπει να ρυθμιστεί. Δεν συζητάμε τώρα εξ' υπαρχής το άνοιγμα της αγοράς. Άρα, οι αποφάσεις είναι όλες ειλημμένες. Οι νόμοι είναι όλοι εκεί πέρα. Άρα λοιπόν, σήμερα προς τι γίνεται όλη αυτή η οπισθοδρόμηση στη συζήτηση; Για να ανοίγουμε άλλα των άλλων θέματα;

Ξεκάθαρο εδώ είναι ότι σήμερα αποφασίζουμε ότι τα δικαιώματα του προσωπικού που θα επιλέξει να είναι στον ανεξάρτητο διαχειριστή, αλλά έχει σήμερα κάποια δικαιώματα, ε, δεν μπορούμε να του τα αποκόψουμε! Πρέπει με κάποιο τρόπο να διασφαλιστούν και αυτή είναι η φόρμουλα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Οι υπόλοιποι που θα μπου πώς θα μπου;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, ησυχία, προχωράμε!

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Θα μπου με νέα συμβόλαια, αγαπητέ συνάδελφε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηγιάννη!

(Διά ανατάσεως της χειρός ο κ. Αλέκος Τρυφωνίδης ζητά τον λόγο.)

Κύριε Τρυφωνίδη, είμαστε στις δευτερολογίες, δεν μπορείτε να μιλήσετε. Είναι δευτερολογίες, απολογούμαι, δεν μπορώ να σας δώσω τον λόγο.

Προχωράμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την αντικατάσταση του άρθρου 44. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της έγκρισης των άρθρων 1 έως 3;

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις και εφόσον διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα τρεις, υπέρ τριάντα οκτώ και εναντίον πέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα οκτώ ψήφους υπέρ, πέντε εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα 1 έως 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο της πρότασης νόμου, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις

διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα δύο, υπέρ τριάντα έξι, εναντίον πέντε και ένας ή μία δεν ψήφισε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα έξι ψήφους υπέρ, πέντε ψήφους εναντίον και καμία αποχή, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο*.

Το υπ' αριθμόν 8 θέμα πιλοφορείται «Ο περί Ορισμένων Πτυχών που αφορούν τις Συμβάσεις για τις Πωλήσεις Αγαθών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του περί Ορισμένων Πτυχών που αφορούν τις Συμβάσεις για τις Πωλήσεις Αγαθών Νόμου, ώστε να διορθωθεί λανθασμένη αναφορά που εκ παραδρομής παρεισήφρησε στον βασικό νόμο.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί Ορισμένων Πτυχών που αφορούν τις Συμβάσεις για τις Πωλήσεις Αγαθών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Κώστας Κώστα

Αβέρωφ Νεοφύτου

Χρύσης Παντελίδης

Νίκος Σύκας

Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 3 και 10 Οκτωβρίου 2023. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή του ίδιου υπουργείου. Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στην εν λόγω συνεδρία της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τον σκοπό της προτεινόμενης νομοθετικής ρύθμισης, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση του νομοσχεδίου σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων. Ειδικότερα, για τη συζήτηση του νομοσχεδίου ολοκληρώθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για επίστευση της διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπτυχθεί.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η τροποποίηση του περί Ορισμένων Πτυχών που αφορούν τις Συμβάσεις για τις Πωλήσεις Αγαθών Νόμου, ώστε να διορθωθεί σε συγκεκριμένο άρθρο του υφιστάμενου νόμου μία λανθασμένη αναφορά, η οποία εκ παραδρομής παρεισήφρησε σε αυτό. Ειδικότερα, στην παράγραφο (α) του εδαφίου (4) του άρθρου 13 του πιο πάνω νόμου γίνεται λανθασμένη αναφορά στα εδάφια (2) και (3) του άρθρου 14 αντί στα εδάφια (3) και (4) αυτού. Ως εκ τούτου, η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται αναγκαία για την ορθή εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Όχι.

Δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

---

* **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, Μιχάλης Γιακουμή (ΔΗΠΑ-Συνεργασία).

Εναντίον: ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, ΔΗΠΑ-Συνεργασία, Κωστής Ευσταθίου.

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 13 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις και εφόσον διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα τρεις, υπέρ σαράντα δύο και ένας ή μία δεν ψήφισε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα δύο ψήφους υπέρ, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Ορισμένων Πτυχών που αφορούν τις Συμβάσεις για τις Πωλήσεις Αγαθών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα δύο, υπέρ σαράντα δύο, ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα δύο ψήφους υπέρ, το νομοσχέδιο ψηφίζεται ομόφωνα σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 9 θέμα αφορά αναπομπή του Προέδρου της Δημοκρατίας και τιτλοφορείται «Ο περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

Η επιτροπή τροποποίησε το κείμενο του νόμου στη βάση κάποιων λόγων της αναπομπής.

(Η σχετική έκθεση)

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για τον αναπεμφθέντα νόμο
«Ο περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»**

Παρόντες:

Γιαννάκης Γαβριήλ, πρόεδρος

Νίκος Σύκας

Βαλεντίνος Φακοντής

Λίνος Παπαγιάννης

Χαράλαμπος Πάζαρος

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Κυριάκος Χατζηγιάννης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων επανεξέτασε σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 17 Οκτωβρίου 2023, τον πιο πάνω νόμο, ο οποίος ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων την 21^η Σεπτεμβρίου 2023 και αναπέμφθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατ' επίκληση του Άρθρου 51.1 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο γενικός διευθυντής Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, συνοδευόμενος από υπηρεσιακούς παράγοντες, και εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Όπως είναι γνωστό, ο αναπεμφθείς νόμος κατατέθηκε στη Βουλή στις 20 Οκτωβρίου 2022 υπό τη μορφή πρότασης νόμου από τους κ. Κυριάκο Χατζηγιάννη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου, Χαράλαμφο Πάζαρο, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου, και Νίκο Σύκα, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού. Με τον αναπεμφθέντα νόμο σκοπείται η τροποποίηση του περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων Νόμου, ώστε αφενός η ποσότητα του νερού που χρησιμοποιείται από τους καταναλωτές άρδευσης για σκοπούς παγετοπροστασίας ή για σκοπούς κατάσβεσης πυρκαγιάς να μη λαμβάνεται υπόψη για σκοπούς υπολογισμού του συνόλου της ποσότητας νερού που δικαιούται ο εν λόγω καταναλωτής να λαμβάνει για σκοπούς άρδευσης και αφετέρου το τέλος χρέωσης της κατανάλωσης του νερού που χρησιμοποιείται για τους πιο πάνω σκοπούς να καθορίζεται με διάταγμα που θα εκδίδεται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

Οι λόγοι της αναπομπής του υπό αναφορά νόμου, όπως αυτοί αναφέρονται στην επιστολή του Προέδρου

της Δημοκρατίας προς την Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, ημερομηνίας 10 Οκτωβρίου 2023, παρατίθενται ακολούθως αυτούσιοι:

«[...]3. Με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία ισχύουν τα εξής: Οι αρχές τιμολόγησης του νερού στην Κύπρο ρυθμίζονται με τους “περί Τιμολόγησης και Μηχανισμών Ανάκτησης του Κόστους των Υπηρεσιών Ύδατος Κανονισμούς του 2014” (Κ.Δ.Π. 128/2014), οι οποίοι εκδόθηκαν δυνάμει του άρθρου 32 του βασικού Νόμου. Το δε ύψος των δικαιωμάτων, τελών και άλλων χρηματικών ανταλλαγμάτων, που επιβάλλονται, καθορίζεται με άλλους Κανονισμούς που εκδίδονται από το Υπουργικό Συμβούλιο [Οι περί Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων (Δικαιώματα, Τέλη ή Άλλα Χρηματικά Ανταλλάγματα) Κανονισμοί του 2017 έως 2023] και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

4. Στη βάση των πιο πάνω, τα τέλη παροχής φρέσκου αδιύλιστου νερού άρδευσης από όλα τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα (ΚΥΕ), για γεωργική και κτηνοτροφική χρήση ή υδατοκαλλιέργεια είναι ενιαία παγκύπρια και καθορίστηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο στα €0,17 ανά κυβικό μέτρο. Περαιτέρω, το ειδικό τέλος υπερκατανάλωσης καθορίστηκε στα €0,45 ανά κυβικό αντί στα €0,17 για γεωργική παραγωγή και κτηνοτροφία και αφορά τη χρήση ποσοτήτων που υπερβαίνουν την εκάστοτε εγκεκριμένη ετήσια ποσότητα από τα ΚΥΕ. Συγκεκριμένα, η κατανομή των διαθέσιμων ποσοτήτων στις διάφορες χρήσεις γίνεται στη βάση σεναρίου που ετοιμάζεται κάθε χρόνο από τα ΚΥΕ.

5. Περαιτέρω, σε ό,τι αφορά το νερό που καταναλώνεται λόγω ειδικών καιρικών συνθηκών, όπως ο παγετός και η ανομβρία, υπάρχει ήδη πρόνοια στους Κανονισμούς της Κ.Δ.Π. 128/2014 (Κανονισμός 41) για τη δυνατότητα εξαίρεσής του από την ποσότητα υπερκατανάλωσης (δηλαδή για χρέωσή του στα €0,17 αντί στα €0,45 ανά κυβικό μέτρο, σε ό,τι αφορά το φρέσκο αδιύλιστο νερό άρδευσης).

Συγκεκριμένα, με βάση τον Κανονισμό 41 των ΚΔΠ 128/2014 προβλέπεται:

“Κατά την κρίση του Διευθυντή ή της Επιτροπής του κυβερνητικού υδατικού έργου, ανάλογα με την περίπτωση, η ποσότητα υπερκατανάλωσης δύναται να θεωρηθεί ότι καταναλώθηκε λόγω καιρικών συνθηκών οι οποίες επιφέρουν επιπρόσθετες υδατικές ανάγκες στη μεγάλη μάζα των καταναλωτών νερού άρδευσης, όπως ανομβρία ή παγετοί, ή για άλλους λόγους που είναι πέραν του ελέγχου του καταναλωτή και, στην περίπτωση αυτή, ο καταναλωτής δεν χρεώνεται με το τέλος υπερκατανάλωσης όπως προβλέπεται στην παράγραφο (1)”.

Τονίζεται ότι η υπό αναφορά πρόνοια ήδη τυγχάνει εφαρμογής, όποτε κρίνεται σκόπιμο. Πιο πρόσφατα, έχουν εγκριθεί πρόσθετες ποσότητες νερού για αντιμετώπιση του παγετού στις Επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου εντός του 2022, ενώ για το 2021 έχουν εγκριθεί πρόσθετες ποσότητες, λόγω ξηρασίας.

6. Με δεδομένο ότι οι περιπτώσεις των ειδικών καιρικών συνθηκών καθορίζονται και ρυθμίζονται με Κανονισμούς, η προσθήκη της περίπτωσης της παγετοπροστασίας στον υπό αναπομπή Νόμο δημιουργεί ζήτημα αλληλοεπικάλυψης του ίδιου θέματος, μέσω του υπό αναπομπή Νόμου και των Κανονισμών της ΚΔΠ 128/2014, εφόσον με βάση τον Κανονισμό 41 της ΚΔΠ 128/2014 ποσότητα που καταναλώθηκε για παγετό δύναται να εξαιρεθεί από την ποσότητα υπερκατανάλωσης και να χρεωθεί στα €0,17 αντί στα €0,45 ανά κυβικό μέτρο. Αυτό δημιουργεί σύγχυση, σύγκρουση δικαίου και ανασφάλεια δικαίου.

7. Κατά τον ίδιο τρόπο αλληλοεπικάλυψη παρουσιάζεται και όσον αφορά το ύψος των τελών, καθώς, ενώ βρίσκονται σε ισχύ οι περί της Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων (Δικαιώματα, Τέλη ή Άλλα Χρηματικά Ανταλλάγματα) Κανονισμοί του 2017 έως 2023, οι οποίοι καθορίζουν την τιμή των €0,17 ανά κυβικό μέτρο, παράλληλα μέσω του υπό αναπομπή Νόμου θα εκδίδεται Διάταγμα, που επίσης θα καθορίζει τέλη.

8. Περαιτέρω, σε περίπτωση που τα τέλη καθοριστούν μέσω Διατάγματος σε τιμή χαμηλότερη των €0,17 ανά κυβικό μέτρο, δημιουργείται ευνοϊκότερο καθεστώς αποκλειστικά για τις δύο κατηγορίες που περιλαμβάνονται στον υπό αναπομπή Νόμο (παγετοπροστασία και πυρκαγιά), εγείροντας θέμα διάκρισης στη βάση της αρχής της ισότητας (Άρθρο 28 του Συντάγματος) και συνεπώς άνιση μεταχείρισης των δικαιούχων ύδατος.

9. Πέραν των πιο πάνω, ο καθορισμός τιμής χαμηλότερης των €0,17, μέσω Διατάγματος και μόνο για τις δυο αυτές κατηγορίες, θέτει τις κατηγορίες αυτές σε ευνοϊκότερο καθεστώς, σε πλεονεκτικότερη θέση χωρίς τεκμηρίωση και ενδεχομένως να συνιστά κρατική ενίσχυση, η οποία θα πρέπει να εξεταστεί και ρυθμιστεί σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο [άρθρο 107(1) ΣΛΕΕ].

10. Επιπρόσθετα, στο ενδεχόμενο που για οποιουδήποτε λόγους η τιμή για τις δύο αυτές περιπτώσεις θα καθορίζεται σε χαμηλότερα επίπεδα από το ισχύον τέλος των €0,17, τότε οι ποσότητες που θα θεωρούνται ότι καταναλώνονται για τις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να καταμετρούνται, τεκμηριώνονται και επιβεβαιώνονται με ακρίβεια για την κάθε περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη μεγάλο αριθμό παραγόντων, όπως η τοποθεσία, το υψόμετρο, η χρονική διάρκεια και το είδος της φυτείας (και όχι κατά προσέγγιση, όπως καταμετρούνται στο παρόν στάδιο), για σκοπούς σωστής τιμολόγησης και ορθολογικής διαχείρισης των πόρων, το οποίο δημιουργεί πρακτικά προβλήματα και αυξημένο διοικητικό κόστος.

11. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή και Εθνική Νομοθεσία, οι πολιτικές τιμολόγησης νερού περιλαμβάνονται στα βασικά μέτρα τα οποία κάθε κράτος πρέπει να εφαρμόζει με σκοπό την ορθολογική και αποτελεσματική χρήση

του νερού. Ειδικότερα, σε περιοχές όπως η Κύπρος, όπου η έλλειψη νερού είναι μόνιμο φαινόμενο, οι πολιτικές αυτές πρέπει να αποτελούν κίνητρο για την εξοικονόμηση του νερού. Το τέλος των €0,17 για παροχή φρέσκου αδιύλιστου νερού άρδευσης από όλα τα ΚΥΕ είναι ήδη σε επίπεδα πολύ πιο χαμηλά από το συνολικό κόστος άρδευσης, το οποίο εκτιμήθηκε μετά από ειδική μελέτη στα €0,45/κ.μ. Οποιαδήποτε προσπάθεια μείωσης των τελών, εκτός του ότι συνηγορεί στην αυξημένη κατανάλωση νερού, πιθανόν να εγείρει και ερωτηματικά ή/και αντιδράσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

12. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, κρίνεται ότι ο υπό αναπομπή Νόμος παρουσιάζει θέματα αντισυνταγματικότητας, απόκλισης από το ενωσιακό δίκαιο, σύγκρουση μεταξύ Νόμου και Κανονισμών και εγείρει θέματα πρακτικής δυσκολίας στην εφαρμογή του. Περαιτέρω, αμφισβητείται η αναγκαιότητα, εφόσον οι στόχοι του επιτυγχάνονται μέσω του υφιστάμενου νομικού πλαισίου.

13. Με βάση τα προαναφερθέντα, εισηγούμαι όπως η Βουλή των Αντιπροσώπων επανεξετάσει την απόφασή της, αποδεχόμενη την παρούσα αναπομπή. ...]».

Ο γενικός διευθυντής Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κατά την εξέταση του αναπεμφθέντος νόμου από την επιτροπή αναφέρθηκε στους λόγους για τους οποίους κρίθηκε σκόπιμη η αναπομπή στη βάση της πιο πάνω επιστολής του Προέδρου της Δημοκρατίας, επαναλαμβάνοντας ότι δεν τεκμηριώνεται η ανάγκη ψήφισης της εν λόγω νομοθεσίας σε νόμο, εφόσον ο σκοπός της ήδη επιτυγχάνεται μέσω του υφιστάμενου νομικού πλαισίου.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας αναφέρθηκε στα ζητήματα αντισυνταγματικότητας και διάκρισης στη βάση της αρχής της ισότητας που εγείρονται στην επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας και επιπρόσθετα επισήμανε ζητήματα απόκλισης από το ενωσιακό δίκαιο και σύγκρουσης μεταξύ νόμου και κανονισμών, η οποία δημιουργεί ανασφάλεια δικαίου. Επιπρόσθετα, δήλωσε ότι η ενδεχόμενη ψήφιση του αναπεμφθέντος νόμου σε νόμο αναμένεται να επιφέρει θέματα πρακτικής δυσκολίας στην εφαρμογή του.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, επανεξετάζοντας τον αναπεμφθέντα νόμο στη βάση των όσων τέθηκαν ενώπιόν της και κυρίως των λόγων της αναπομπής, αποφάσισε, κατά πλειοψηφία του προέδρου και των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Συναγερμού, να τροποποιήσει το κείμενό του, ώστε-

1. να επεκταθούν οι σκοποί για τους οποίους η ποσότητα νερού που χρησιμοποιείται από τους καταναλωτές άρδευσης δεν θα λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό του συνόλου της ποσότητας νερού που δικαιούται να λαμβάνει ο εν λόγω καταναλωτής για σκοπούς άρδευσης και, ειδικότερα, να μη λαμβάνεται υπόψη η ποσότητα νερού άρδευσης που καταναλώνεται για οποιονδήποτε λόγο που είναι πέραν του ελέγχου του καταναλωτή και
2. να διασφαλιστεί ότι το σχετικό διάταγμα που εκδίδεται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος για καθορισμό του επιβαλλόμενου τέλους εκδίδεται τηρουμένων των διατάξεων του περί της Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμου και των περί της Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων (Δικαιώματα, Τέλη ή Άλλα Χρηματικά Ανταλλάγματα) Κανονισμών.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, κατά πλειοψηφία του προέδρου και των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Συναγερμού και του μέλους της βουλευτή του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου, εμμένει στην έκδοση του αναπεμφθέντος νόμου από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας διά δημοσιεύσεώς του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, όπως αυτός έχει τροποποιηθεί.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών εισηγείται στην ολομέλεια του σώματος την αποδοχή της αναπομπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής, συναδέλφοι, συναδέλφισσες;

Όχι;

Κύριε Λουκαΐδη.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Με την άδειά σας, κυρία Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμη. Ναι, κύριε Λεωνίδου.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Επί της διαδικασίας, γιατί πρέπει να αντιληφθούμε τι θα ψηφίσουμε. Γιατί έγινε μέρος, απ' ό,τι

αντιλαμβάνομαι, υιοθέτησε η επιτροπή...

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Συγγνώμη; Σωστά το είπε η Πρόεδρος.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Ωραία, ευχαριστώ.

Κυρία Πρόεδρε, θα το θέσει ο πρόεδρος της επιτροπής Γεωργίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, επειδή ρώτησα αν υπάρχουν ομιλητές, ομιλήτριες και δεν σήκωσε κανένας το χέρι του, δεν ζήτησε τον λόγο. Άρα, αντιλαμβάνομαι ότι αυτός, αυτή που θα ζητήσει τον λόγο θα εξηγήσει και τους λόγους και θα ψηφίσουμε για την εν μέρει ή όχι αποδοχή της αναπομπής και του τροποποιημένου κειμένου.

Άρα, υπάρχουν ομιλήτριες, ομιλητές επί θέματος αρχής; Ξαναρωτώ.

Ελάτε, κύριε Γαβριήλ.

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΓΑΒΡΙΗΛ:

Απλώς, να εξηγήσω, κυρία Πρόεδρε, το τι θα ψηφίσουν.

Υπήρχαν δύο περιπτώσεις όπου επικαλέστηκε η εκτελεστική εξουσία ότι αντιβαίνει τη συνταγματικότητα. Η μία περίπτωση ήταν ότι τα €0,17 σεντ, που είναι η τιμολόγηση ανά τόνο του νερού, δεν μπορεί να είναι μικρότερη. Αυτό το διορθώσαμε και διορθώσαμε επίσης και το δεύτερο θέμα το οποίο εκκρεμούσε, που ήταν το κατά πόσο έχει τη δυνατότητα και για ποιους λόγους να επιβάλλει την τιμή τούτη, τον καθορισμό της τιμής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΓΑΒΡΙΗΛ:

Συμπληρώνοντας τη νομοθεσία, έχει φύγει τζιαι τούτη η παράμετρος τζιαι άρα θεωρούμε ότι με τις τροπολογίες που εκάμαμε δεν υπάρχει αντισυνταγματικότητα σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, οι οποίες έχουν ενσωματωθεί στο κείμενο, σωστά;

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΓΑΒΡΙΗΛ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία.

Ο κ. Θεοπέμπτου.

Κύριε Θεοπέμπτου.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Απλά, ήθελα να μας γίνει μια διευκρίνιση, σας παρακαλώ. Πώς θα γίνει η διαδικασία της νομοθεσίας; Διότι έχουμε ένα θέμα με το αν θα δεχθούμε ή όχι την αναπομπή τζιαι υπάρχει τζιαι το κείμενο το οποίο έχει διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Αυτό εννοούσατε, κύριε Λεωνίδου;

Ωραία, θα προσπαθήσω να το καθοδηγήσω, αφού τελειώσουμε με τη συζήτηση της ουσίας του θέματος. Αντιλαμβάνομαι, όπως έχει πει ο κ. Γαβριήλ, έχουν ενσωματωθεί, με βάση την απόφαση της επιτροπής, μέσα στο κείμενο οι αλλαγές και τώρα θα κληθούμε να ψηφίσουμε υπέρ ή όχι της εν μέρει αποδοχής της αναπομπής. Αυτό έχει συμφωνηθεί και αυτό θα ψηφίσουμε.

Ελάτε, κύριε Χατζηγιάννη.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Όπως έχει διαμορφωθεί το κείμενο με τις προσθήκες και έχει κυκλοφορήσει, κάνουμε εν μέρει αποδεκτή

την αναπομπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με το τροποποιημένο κείμενο. Πολύ ωραία.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Με το τροποποιημένο κείμενο. Αυτό έχει πει και ο πρόεδρος της επιτροπής, που δεν ήθελα προηγουμένως να τον διακόψω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία.

Έχουμε άλλες πρωτολογίες, πριν να μιλήσει ο κ. Θεμιστοκλέους;

Ο κ. Θεμιστοκλέους. Ελάτε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Κυρία Πρόεδρε, με όλο τον σεβασμό στους συναδέλφους, το πρώτο που πρέπει να τεθεί σε ψηφοφορία είναι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η αποδοχή ή όχι.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Είναι πολύ απλό πράγμα! Αποδεχόμαστε την αναπομπή ή όχι; Το δεύτερο που λέτε εσείς, για να διορθωθεί το κείμενο, έπεται. Έπεται στη σειρά των πράξεων της Βουλής. Η πρώτη πράξη είναι να αποφασίσει η Βουλή, ναι ή όχι στην αναπομπή.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Ή μέρος αυτής.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Κύριε Λεωνίδου, σας παρακαλώ πάρα πολύ! Όι, όι, όι, δαμαί μαθήματα νομικού δεν θέλω! Λοιπόν, η διαδικασία ποια είναι;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Θεμιστοκλέους, ελάτε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Η διαδικασία είναι αυτή που σας λέω!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπαίνει το νέο κείμενο και ψηφίζεται το νέο κείμενο, το τροποποιημένο, όπως έχει συμφωνηθεί στην επιτροπή. Αυτό προσπάθησα να πω προηγουμένως.

Σωστά, συνάδελφοι;

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Γιώργο Λουκαΐδη)

Έτσι ακριβώς!

Λοιπόν, πρωτολογίες.

Ο κ. Κυπριανού Άντρος.

Κύριε Κυπριανού.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Εγώ εννά διαφωνήσω, κυρία Πρόεδρε, με τούτο που είπατε τώρα, διότι τούτη τη συζήτηση εξανακάμαμέν την πριν δκυο-τρεις μήνες.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Ναι, λείπατε εσείς, απουσιάζατε.

Η διαδικασία η οποία αποφασίστηκε τζιείνην την ημέρα να ακολουθήσουμε έν' τούτη που είπα ο κ. Θεμιστοκλέους: Απορρίπτουμε την αναπομπή τζιαι τίθεται προς υπερψήφιση ή όχι το κείμενο όπως

ετροποποιήθηκεν. Έτσι αποφασίσαμε να κάμουμε, νομίζω, να το κάμουμε να τελειώνουμε, έν' διαδικαστικό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, να διευκρινίσω -που είμαι σίγουρη ότι καλόπιστα το έχει πει ο κ. Κυπριανού- δεν έλειπα ποτέ, εκτός από όταν καλούμαι να προεδρεύσω, δεν απουσίαζα για άλλους λόγους, αλλά είμαι σίγουρη -και σας ξέρω και ξέρετε την εκτίμησή μου- ότι καλόπιστα το λέτε.

Και να δούμε, οι υπηρεσίες της Βουλής, παρακαλώ... Αλλά νομίζω ότι το νέο κείμενο πρέπει να τεθεί σε ψήφιση.

Ελάτε, κύριε Παπαδούρη.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε, εννά συμφωνήσω τζιαι με τον κ. Θεμιστοκλέους τζιαι με τον κ. Κυπριανού. Είναι πολύ πιο απλό να μπει η αναπομπή σε ψηφοφορία, να αποφασίσουμε ναι ή όχι. Γιατί... Να δώσω ένα σενάριο: Εγώ προσωπικά μπορεί να θέλω να ψηφίσω υπέρ της αναπομπής...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

...τζιαι στο τέλος της ημέρας να πάω υπέρ του νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αφού έχουμε τροποποιήσει την αναπομπή, το κείμενο, συνάδελφε.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Μα, τούτο λέω, κυρία Πρόεδρε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία!

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Άρα, νομίζω, για να μη δημιουργηθεί τζι άλλο προηγούμενο -εννά το εύρουμε μπροστά μας τζιαι τούτο ξανά- θα είναι καλό οι αναπομπές να μπαίνουν πρώτα τζιαι 'πού τζιαιαμαί τζιαι κάτω...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία!

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Για να έν' ξεκάθαρο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελάτε, κύριε Λουκαΐδη.

Μετά ο κ. Μυλωνάς.

Ησυχία, παρακαλώ!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Νομίζω, επειδή έχουν όλοι από λίγο δίκαιο, αυτό που πρέπει να κάμουμε σήμερα πρέπει να έν' το ορθό και πρέπει να είναι εκείνο που κάμουμε πάντα, με εξαίρεση αυτό που λανθασμένα εκάμαμε πριν δυο-τρεις μήνες.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Έτσι! Μπράβο!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Διότι εκάμαμε το λάθος πριν δυο-τρεις μήνες τζιαι επιμέναμε, αλλά έγινε λάθος. Επειδή δεν εγκρίνουμε ή απορρίπτουμε ως έχει την αναπομπή, αλλά κάμουμε κάτι που έν' εις τα όρια εν πάση περιπτώσει, εδώ και χρόνια όμως το κάμουμε, τροποποιούμε το κείμενο, δεν πάμε σε απλή έγκριση ή απόρριψη. Για να μπορέσει να σταθεί η νομοθεσία, πρέπει να πάμε σε μερική αποδοχή. Αυτό είναι το συνταγματικά ορθότερο να πράξουμε, αυτό εκάμαμεν για πάρα πολλά χρόνια, υπήρξαν εξαιρέσεις κάτω 'πού σύγχυση που δημιουργήθηκε νομίζω,

επειδή το έθεσα στη Σύσκεψη Αρχηγών, επειδή ερώτησα και την υπηρεσία, για να επιβεβαιώσω αυτό που έχω αναφέρει, η θερμή μου παράκληση είναι να μην προχωρήσουμε σε περαιτέρω συζήτηση, διότι είναι αχρείαστο πραγματικά!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ας μείνουμε στην ουσία του θέματος τότε για τις τοποθετήσεις των συναδέλφων και θα μου επιτρέψετε να χειριστώ εγώ τη διαδικασία.

Ελάτε, κύριε Θεοπέμπτου.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Απλά, ήθελα να τονίσω το εξής: Ας υποθέσουμε ότι εγώ θα ψηφίσω υπέρ της αναπομπής του Προέδρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Με τη διαδικασία που προτείνεται, εγώ, η δική μου η ψήφος πώς θα είναι, αφού... Κάποιος ο οποίος θέλει να υποστηρίξει την αναπομπή, να την αποδεχτεί δηλαδή, τι θα του ζητήσετε να ψηφίσει; Εδώ είναι το ερώτημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία.

Ο κ. Μυλωνάς.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Μόλις δεκαπέντε δευτερόλεπτα, κυρία Πρόεδρε.

Επειδή η κοινή λογική έχει εξαλειφθεί, δεν υπάρχει, διότι έτσι αισθάνομαι, επειδή έχει δίκαιο ο κ. Κυπριανού και ο κ. Θεοπέμπτου, εισηγούμαι να διακόψουμε τη συνεδρία, να πάτε πάνω με τους εκπροσώπους των αρχηγών των κομμάτων, να αφήσουμε το Σύνταγμα και τους κανονισμούς της Βουλής, να τους ερμηνεύσετε, να επιστρέψετε και να τους υιοθετήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχω ήδη τη θέση των υπηρεσιών, όμως θα ακούσω όλους τους συναδέλφους, για να μπορέσουμε, γιατί είναι και το τελευταίο μας θέμα, να ψηφίσουμε.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

Όχι, έχει και άλλα θέματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα-δύο θέματα, θα πάμε σε αναβολή, κύριε Δίπλαρε, ναι, ναι.

Ο κ. Σιζόπουλος.

Ελάτε.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Κυρία Πρόεδρε, στη δική μου την αντίληψη τα πράγματα είναι πολύ πιο απλά, όπως τα είπε ο κ. Κυπριανού.

Τίθεται κατά προτεραιότητα η αναπομπή. Αν ψηφίσουμε υπέρ της αναπομπής, η συζήτηση σταματά, τελειώνει και δεν προχωρούμε παρακάτω. Αν η αναπομπή απορριφθεί, τότε μπαίνει για ψήφιση το τροποποιημένο κείμενο όπως έχει διαμορφωθεί. Αυτή είναι η διαδικασία η απλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Σιζόπουλε.

Ο κ. Σαββίδης.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε, εκάλυψεν με ο συνάδελφος ο Παύλος ο Μυλωνάς.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πείτε μας ξανά, κύριε Σαββίδη, δεν σας άκουσα, απολογούμαι.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Καλύφθηκε.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε, εκάλυψέν με πλήρως ο συνάδελφος ο Παύλος ο Μυλωνάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Δευτερολογίες.

Ο κ. Θεμιστοκλέους.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Κυρία Πρόεδρε, προσπαθώ να είμαι, σήμερα ειδικά έχω κάθε λόγο να είμαι κομπός απέναντι στο σώμα...

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

(Αστειευόμενος)

Είναι τα γενέθλιά σου;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Όι, εν έχω γενέθλια! Αλλά απλά να σκεφτούμε τη λογική. Ο κοινός νους τι λέει; Προχωράς εις τη διόρθωση της αναπομπής πότε; Πότε;

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Άμα την απορρίψεις.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Όταν;

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Την απορρίψεις.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Άμα την απορρίψεις! Όταν την αποδεχτείς την αναπομπή...

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

Δεν μπορείς να τη διορθώσεις.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Μα, εκτός τούτου, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πότε πάει πίσω να κάμει αναφορά στο Ανώτατο; Πότε;

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Όταν γίνει απόρριψη.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Ωραία! Η κοινή λογική λέει ότι, για να προχωρήσεις στη διόρθωση του νόμου, πρέπει πρώτα να αποφασίσεις για την αναπομπή, διότι, αν η αναπομπή, κύριε Χατζηγιάννη, γίνει δεκτή ή απορριφθεί, η συνέχεια διαφοροποιείται. Οξέως και σαφώς προκύπτουν δύο γεγονότα μόνο.

Δεν το αντιλαμβάνεστε, κύριε Χατζηγιάννη;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Θεμιστοκλέους.

Ο κ. Λουκαΐδης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε, θα προσπαθήσω, έτσι, να πάω λλίον πιο αναλυτικά, για να εξηγήσω τι εκάμναμεν πάρα πολλά χρόνια με...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μίλησε ο κ. Λουκαΐδης;

Αφού είμαστε στις δευτερολογίες, αλλά είστε κοινοβουλευτικός, δικαιούστε.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Εντάξει, θα μιλήσετε όλοι! Να περιμένετε ένα-δύο λεπτά, είμαι σίγουρη ότι δεν θα χαλάσει ο κόσμος!

Ελάτε, κύριε Λουκαΐδη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Παρ' όλο που δεν είμαι νομικός, αλλά νομίζω τζιαι εμείς δικαιούμαστε να μιλούμε από την εμπειρία, όπως ταπεινά καταλαβαίνω αυτό που κάμνουμε εδώ και πάρα πολλά χρόνια. Κανονικά έπρεπε να έχουμε μόνο έγκριση ή απόρριψη, αποδοχή, όταν έχουμε ενώπιόν μας αναπομπή του Προέδρου. Ακολουθήσαμε τζι έναν τρίτο δρόμο εμείς, να παρεμβαίνουμε πάνω στα κείμενα του νόμου που έχουμε ενώπιόν μας, ώστε να μην πάμε σε απλή απόρριψη ή έγκριση. Στην πράξη πώς λειτουργεί η διαδικασία; Η αποδοχή της αναπομπής ουσιαστικά καταργεί την προηγούμενη ψηφοφορία που έχουμε και ακυρώνει την όποια νομοθεσία. Τελειώνεις τζιαιαμαί! Δεν έχει τίποτε άλλο να συζητήσεις! Αν απορρίψεις την αναπομπή, τότε και πάλι τελειώνεις εκεί, δεν έχει τίποτε άλλο να συζητήσεις, απέρριψές την, ο νόμος όπως εψηφίστηκε μένει ως έχει. Ο μόνος τρόπος, αφού βλέπεις σημεία -όχι συνολικά απορρίπτεις την αναπομπή ή συνολικά την αποδέχεσαι- να είσαι σωστός διαδικαστικά τζιαι να τροποποιήσεις τον νόμο που ψήφισες προηγουμένως είναι να θεθεί πρώτα προς ψήφιση η μερική αποδοχή. Αν η μερική αποδοχή γίνει αποδεκτή, σημαίνει σε κάποια από τα σημεία που ο Πρόεδρος υποδεικνύει ως προβληματικά, αντισυνταγματικά συμμορφώνεται τζιαι ο νόμος στέκει διαφοροποιημένος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Λοιπόν, στη συνέχεια, επειδή ετέθηκν ένα λογικό ερώτημα από τον κ. Θεοπέμπτου, «καλά, εγώ που θέλω να αποδεχτώ πλήρως;». Ωραία, αν δεν γίνει αποδεκτή η μερική αποδοχή, αν δεν ψηφιστεί, αν δεν υπερψηφιστεί, μπορεί να μπουν τζιαι οι άλλες δυο επιλογές, της πλήρους αποδοχής ή της πλήρους απόρριψης. Λοιπόν, έτσι, για να το ξεκαθαρίσουμε, νομίζω τα πράγματα είναι απλά, έτσι τα εκάμναμεν, χωρίς πολλή συζήτηση. Σας είπα ότι οι υπηρεσίες αυτό υποδεικνύουν. Έντζι σημαίνει ό,τι λένε οι υπηρεσίες έν' εκατό τοις εκατό πάντα σωστό, αλλά υπάρχει μια εμπειρία τζιαι μια πρακτική, τα ευλοημένα! Θερμή παράκληση, έστω, μπορεί να επωφεληθήκαμε 'πού τούντην συζήτηση, να μεν τη συνεχίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία.

Κύριε Λεωνίδου.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Παρ' όλο που ο κ. Λουκαΐδης δεν είναι νομικός και συνταγματολόγος, έκαμε μια άψογη ανάλυση, που συμφωνώ απόλυτα μαζί του, χωρίς να επικαλούμαι ότι είμαι συνταγματολόγος. Είμαι τζιαι εγώ ένας μέτριος, απλός νομικός, δικηγόρος. Με όλο τον σεβασμό, έχω μπροστά μου το Σύνταγμα, άρθρο 51, που αναφέρεται στο δικαίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας να αναπέμψει έναν νόμο ή ολόκληρο ή μέρος αυτού του νόμου. Στην προκειμένη περίπτωση έχουμε αναπομπή μέρους, τμήματος, όπως το λέει ρητά το Σύνταγμα, είναι δικαίωμα του Προέδρου να αναπέμψει μέρος.

Αυτή τη στιγμή έρχεται η επιτροπή, όπως είπε ο κ. Λουκαΐδης, και αλλάζει την αρχική νομοθεσία που ψηφίσαμε και τη διορθώνει. Άρα, διορθώνει τον νόμο που ψήφισε. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ανέπεμψε το μέρος εκείνο, το κομμάτι εκείνο. Εμείς σήμερα τι καλούμαστε να κάνουμε; Από τη στιγμή που η θέληση της Βουλής, της πλειοψηφίας, είναι να αλλάξει μέρος του νόμου, για να είναι συνταγματικά ορθό ολόκληρο το κείμενο, κατά την άποψη της Βουλής, είμαστε υποχρεωμένοι να ψηφίσουμε το μέρος εκείνο που άλλαξε, διότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στο υπόλοιπο συμφωνεί. Δεν έχει έρθει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να απορρίψει ολόκληρο τον νόμο.

Εάν πάμε και ψηφίσουμε απόρριψη, όπως εισηγείται ο κ. Κυπριανού και ο κ. Θεμιστοκλέους, σημαίνει απορρίπτουμε ολόκληρο τον νόμο.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Με όλο τον σεβασμό, η διαδικασία είναι όπως την έχει πει με ανάλυση αρκετή ο κ. Λουκαΐδης.

Όσον αφορά την τοποθέτηση του κ. Θεοπέμπτου, ναι, αν απορριφθεί η πρόταση της επιτροπής, τότε έχει δικαίωμα η Πρόεδρος της Βουλής να βάλει την πρόταση του κ. Θεοπέμπτου ή οποιουδήποτε άλλου συναδέλφου, αν υπάρχει άλλη πρόταση. Έτσι έν' η διαδικασία, το Άρθρο 51, σας καλώ να το ξαναδιαβάσετε τζιαι να το διαβάσουμεν ούλλοι μαζί, αν θέλετε, και πολύ ευχαρίστως!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Τορναρίτης.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Λοιπόν, η θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού είναι ακριβώς η θέση που εξέφρασε ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΔΗΚΟ και ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ και σας παρακαλώ αμέσως τώρα να οδηγηθεί το θέμα σε ψηφοφορία. Έχω την εντύπωση ότι ο καθένας από εμάς βεβαίως έχει το δικαίωμα να λέει ό,τι θέλει, αλλά κάποια στιγμή οι συζητήσεις τελειώνουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία!

Νομίζω είμαστε έτοιμοι να ψηφίσουμε, εκτός εάν υπάρχει άλλη ισχυρή άποψη.

Κύριε Δημητρίου.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Τι να ψηφίσουμε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα σας πω. Θα σας εξηγήσω.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Έχει ώρα που συγκρατούμαι! Αυτή η συζήτηση γίνεται και ξαναγίνεται και θα συνεχίσει να γίνεται, όποτε υπάρχει αναπομπή και προσπαθούμε να κάνουμε μερική αποδοχή, γιατί είναι μια διαδικασία που δεν υπάρχει στο Σύνταγμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έτσι είναι.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Την έχουμε δημιουργήσει. Η τακτική που λέτε, κύριε Λουκαΐδη, είναι το «κομπογιαννίτικο» που κάποια στιγμή εφηύραμε. Κανονικά ψηφίσαμε έναν νόμο, ήρτεν αναπομπή. Ή την αποδέχεσαι ή δεν την αποδέχεσαι, τελεία! Δεν πρέπει να μπορείς να κάνεις τίποτε άλλο! Ό,τι άλλο κάμνουμε είναι εκτός Συντάγματος και γι' αυτό γίνεται αυτή η συζήτηση, όποτε έχουμε αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, ησυχία, παρακαλώ!

Δεν είναι έτσι, κύριε Δημητρίου, καθόλου! Το Σύνταγμα στο άρθρο 51.1 -και το έχω μπροστά μου- και λέει «Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας, ίδια εκάτερος ή από κοινού, δικαιούνται ν' αναπέμψωσιν οιονδήποτε νόμον ή απόφασιν της Βουλής των Αντιπροσώπων ή οιονδήποτε τμήμα αυτών» -άρα γίνεται η εν μέρει αναπομπή- «εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων προς επανεξέτασιν». Παρ' όλα ταύτα, όσον αφορά την εκπόνηση της διαδικασίας, δεν ξεκαθαρίζεται, η αλήθεια είναι, γι' αυτό θα μου επιτρέψετε, κύριε Θεμιστοκλέους, να ακολουθήσω τη σύσταση των υπηρεσιών.

Θα σας δώσω τον λόγο. Ελάτε τζιαι ολοκληρώσαμε. Ελάτε.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Εννά δευτερολογήσω.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Είτε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αναπέμψει έναν νόμο στην ολότητά του είτε τμήμα του, η Βουλή πρέπει να απαντήσει μόνο με έναν τρόπο, απορρίπτεται ή γίνεται αποδεκτή είτε το μέρος ή το όλο. Άλλο δικαίωμα η Βουλή, κυρία Πρόεδρε, όπως έχετε διαπιστώσει, δεν έχει. Τούτα όλα είναι μόλες, πατέντες κυπριακής εμπνεύσεως!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, σας παρακαλώ, σύντομα, δεν θα στερήσω τον λόγο, αλλά, έτσι, όσο σύντομα μπορείτε, γιατί θα το θέσουμε σε ψηφοφορία.

Ελάτε, κύριε Ευσταθίου.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Απολογούμαι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είστε και νομικός, θα μας βοηθήσετε.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Απολογούμαι που επεμβαίνω, γιατί είμαστε στο στάδιο των δευτερολογιών, αλλά, επειδή ο αγαπητός μου ο κ. Δημητρίου το έπραξε, θα το κάνω και εγώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, βέβαια.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Η αναπομπή τι σημαίνει; Τα παιδιά αναχώρησαν, νομίζω. Ξαναδέστε τον νόμο ή ξαναδέστε μέρος του νόμου, ο οποίος, κατά την άποψή μου, δεν είναι συνταγματικός ή δεν είναι ορθός. Ξαναβλέποντας τον νόμο ή το μέρος του νόμου, αποφασίζεις δύο πράγματα: είτε, ναι, έχεις δίκαιο, ξαναβλέποντάς το δεχόμαστε την αναπομπή και το θέμα τελειώνει εδώ είτε, όχι, έχεις άδικο, συνεχίζουμε, εκείνο που ψηφίσαμε είναι σωστό και, αν θέλεις, πήγαινε στο Ανώτατο Δικαστήριο. Μόνο αυτό μπορούμε να κάνουμε.

Τώρα στην πράξη τι γίνεται; Πριν καν αποφασιστεί η αποδοχή ή η απόρριψη της αναπομπής, συζητούσαμε τροποποιήσεις της κατά τρόπο πρωθύστερο. Επομένως, σταματά μέχρι εδώ. Είτε δεχόμαστε την αναπομπή είτε την απορρίπτουμε. Εάν την αποδεχτούμε, τότε μπορούμε να έρθουμε άλλη φορά να τα ξανασυζητήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Τορναρίτη.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Εγώ, αγαπητοί συνάδελφοι, θα πω δυο πράγματα: Το πρώτο, ας μη μειώνουμε εμείς οι ίδιοι ακόμη περισσότερο τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Τούτο το σώμα, η ολομέλεια της Βουλής, είναι κυρίαρχο σώμα για τη Δημοκρατία της Κύπρου, το πρώτο πράμα που θέλω να πω. Το δεύτερο πράμα, σ' όλα τα κοινοβούλια της Γης οι πρακτικά εφαρμοζόμενες πράξεις για χρόνια είναι άτυποι, άδηλοι νόμοι, με μεγαλύτερη ισχύ από τους ίδιους τους νόμους. Και πραγματικά διερωτώμαι τι συμβαίνει τούτο το απόγευμα! Είναι 5.22 μ.μ. και συζητούμε τούτο το απλουστάτο θέμα, που κινείται στο κέντρο της οποιασδήποτε λογικής.

Μας είπε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ότι το αναπέμπει για τους συγκεκριμένους λόγους. Η Βουλή στη σοφία της αποφάσισε ότι τροποποιεί το συγκεκριμένο, για να απαλύνει τους λόγους που επικαλέστηκε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Οδηγείται στην ολομέλεια και, αν αποφασίσει η πλειοψηφία εδώ πέρα και το υπερψηφίσει, καλώς. Αν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θεωρήσει ότι δεν τον ικανοποιεί, μπορεί να το στείλει στο Ανώτατο Δικαστήριο. Η Δημοκρατία έχει οδούς να πορευτεί. Πρέπει κάποια στιγμή ν' ανακαλύψουμε και εμείς τους ίδιους δρόμους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελάτε, νομίζω έληξε η συζήτηση.

Κύριε Λεωνίδου, βοηθήστε μας.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Θα σας βοηθήσω πάρα πολύ!

Πρώτ' απ' όλα, θα ήθελα να παρακαλέσω τον συνάδελφο να απολογηθεί ενώπιον του σώματος για τον χαρακτηρισμό ότι οι μέθοδοι που χρησιμοποιούμε είναι «κομπογιαννίτικες», φράση η οποία δεν τιμά αυτό το σώμα ούτε τον ίδιο, να εκφράζεται έτσι για συναδέλφους του.

Εμείς είπαμε την άποψή μας και θεωρώ ότι είναι σωστή άποψη με το εξής ακόμα επιχείρημα: Εδώ το επόμενο εδάφιο του ίδιου άρθρου αναφέρεται στον προϋπολογισμό. Φανταστήκατε να ψηφίσουμε τον προϋπολογισμό και ένα άρθρο του προϋπολογισμού να θέλει ο Πρόεδρος να το αναπέμψει και εμείς να καταψηφίσουμε ολόκληρο τον προϋπολογισμό, επειδή έκανε αναπομπή ενός άρθρου; Για όνομα του Θεού! Να είμαστε σοβαροί! Να είμαστε σοβαροί και να μην κάμνουμε ο καθένας τον ειδικό, εκεί που δεν είμαστε ειδικοί! Εμείς σε κανέναν δεν έχουμε υποδείξει κάτι το οποίο αφορά τη γνώση του την ειδική, τον επαγγελματισμό του. Με όλο τον σεβασμό! Και ας ζητηθεί εν πάση περιπτώσει -και σας καλώ, κυρία Πρόεδρε- επιτέλους μία νομική γνωμάτευση 'που κάποιο νομικό, συνταγματολόγο, να μας λύσει αυτό το θέμα, για να μη γίνεται επιτέλους όλη αυτή η συζήτηση και να δημιουργούμε αυτή τη δυσάρεστη εικόνα και προς τα έξω.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ σωστά! Έληξε το θέμα.

Δεν θα δώσω τον λόγο σε κάποιον άλλο, να μου επιτρέψετε, συνάδελφοι.

Κάτι ιδιαίτερο, κύριε Παπαδούρη; Κάτι διαφορετικό;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Ναι, Πρόεδρε, κάτι διαφορετικό το οποίο...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, πείτε μας.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Εντάξει, θέλουμε τζι εμείς να καταλάβουμε ορισμένα πράγματα, όταν δημιουργούνται, γιατί εννά...

Προς τους ειδικούς, προς τους νομικούς... Εγώ δεν είμαι ειδικός, το δηλώνω, αλλά θέλω να ξέρω τι ψηφίζω, έχω το δικαίωμα να ξέρω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αφήστε με, σας παρακαλώ, να συντονίσω τη διαδικασία και θα καταλάβετε.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Ναι.

Θέλω να ρωτήσω κάτι, Πρόεδρε. Έρχεται η αναπομπή. Δύο διαδικασίες είναι, είτε υπέρ είτε κατά. Το «κατά» εν' ξεκάθαρο, πάει στο Ανώτατο. Το «υπέρ» όμως, όπως το αντιλαμβάνομαι τώρα, χωρίζεται σε τρία πιθανά σενάρια: είτε θα γίνει αποδεχτό όλο το κείμενο -όλο το κείμενο- στην ολότητά του είτε θα πάει με μερική. Αλλά υπάρχει τζι ακόμα κάτι. Αν πάμε σε μερική, θα έχω το δικαίωμα, αν θέλω, να βάλω προφορική τροπολογία, όταν θα συζητηθεί;

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Όι, θέλω να το ξέρω, το «όχι» δεν μου λείει κάτι. Εγώ θέλω να ξέρω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Παπαδούρη, να σας βοηθήσω. Υποτίθεται ότι έχει πάει στην επιτροπή και έχει συμφωνηθεί. Ξέρουμε ήδη το αποτέλεσμα, ξέρουμε τις θέσεις των υπολοίπων. Δεν χρειάζεται να δυσκολεύουμε τη ζωή μας, κατά την άποψή μου, θα το συντονίσω και νομίζω θα είστε απόλυτα ικανοποιημένοι. Παρ' όλα ταύτα, συμφωνώ, είναι ένα...

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εγώ σας ευχαριστώ.

Είναι κάτι για το οποίο πρέπει να ζητήσουμε μια γνωμάτευση, ίσως να χρειαστεί και διόρθωση του Συντάγματος. Παρ' όλα ταύτα όμως -είπε κάτι τζι ο κ. Τορνάρτης και ο κ. Λεωνίδου- είναι κάτι το οποίο έχουμε ξανακάνει. Το έχει συζητήσει τρεις ώρες, νομίζω, η αρμόδια επιτροπή, οπότε αυτό θα ακολουθήσουμε τη δεδομένη στιγμή και θα μου επιτρέψετε να το χειριστώ.

Κάτι διαφορετικό, κύριε Λουκαΐδη;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Ήθελα να προσθέσω κάτι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σύντομα, σας παρακαλώ, γιατί δεν θα δώσω τον λόγο σε άλλον.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Επειδή προφανώς δεν είχαμε πολλά θέματα σήμερα, είχαμε πολλή διάθεση να συζητήσουμε αυτό το διαδικαστικό ζήτημα. Να προσθέσω ακόμα κάτι σ' εκείνα που έχουν ήδη ειπωθεί. Έχω πει με άλλο τρόπο, όχι με την αναφορά σε «κομπογιαννισμό», που θα ήταν καλύτερα όντως να είχε αποφευχθεί, ότι υπάρχει μια γκριζα περιοχή. Δεν υπάρχει ρητή πρόνοια, όπως υπάρχει για τον Πρόεδρο να μπορεί να αναπέμψει μερικώς και εμείς να αποδεχόμαστε μερικώς. Έν' αλήθεια τούτο! Έντζι υπάρχει απαγόρευση όμως! Ούτε και απαγόρευση υπάρχει σ' αυτή τη δυνατότητα.

Για να κερδίζουμε χρόνο, για να μπορεί να λειτουργεί η Δημοκρατία, τα πράγματα είναι απλά. Κάνει τρεις παρατηρήσεις πάνω στο κείμενο νόμου που ψήφισε η Βουλή ο Πρόεδρος, ο εκάστοτε Πρόεδρος. Τες δκυο βλέπει τες η επιτροπή που το εξέτασε τζαι η Βουλή στο σύνολό της, την άλλη θεωρεί ότι αδικώς την έχει εντάξει. Άστε, εν θέλω ν' ανοίξω συζήτηση, που επί προηγούμενης κυβέρνησης για πρώτη φορά είχαμε και πολιτικούς λόγους αναπομπής, όχι συνταγματικούς, λόγους συνταγματικότητας, και πολιτικούς. Οπτόταν, λέεις «αποδέχομαι τα δύο 'πού τα τρία που λέεις, τα εμελέτησα, έχεις δίκαιο, κύριε Πρόεδρε, με το άλλο διαφωνώ» και είναι στη δική του πλέον αρμοδιότητα να αποφασίσει. Αν δεν του κάμνει αυτό που αποφασίζει η Βουλή, η μερική αποδοχή δηλαδή, αποφασίζει, είτε για τον λόγο που δεν αποδέχτηκε η Βουλή είτε τζαι για τους τρεις λόγους, να κάμει αναφορά στο Ανώτατο. Έν' απλά τα πράγματα τζαι κερδίζουμε χρόνο! Εν ηξέρω γιατί το βασανιούμεν δηλαδή!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, ευχαριστώ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Κυρία Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Θεμιστοκλέους, νομίζω, να μου επιτρέψετε, να με βοηθήσετε να χειριστούμε τη διαδικασία με βάση και τη σύσταση των υπηρεσιών της Βουλής, αλλά και το τι έχει λεχθεί προηγουμένως.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πόσες, πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εν μέρει αποδοχής της αναπομπής και του αναδιαμορφωμένου κειμένου νόμου ως έχει συμφωνηθεί στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή;

Ψηφίζουμε, παρακαλώ.

Να ανακοινωθούν τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα ένας. Υπέρ τριάντα έξι, εναντίον τέσσερις και μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Μάλιστα. Άρα, με τριάντα έξι ψήφους υπέρ, τέσσερις ψήφους εναντίον και μία αποχή, η αναπομπή γίνεται μερικώς αποδεκτή και το αναδιαμορφωμένο κείμενο νόμου ψηφίζεται ως έχει συμφωνηθεί στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή*.

Τέλος συζήτησης.

Το δέκατο θέμα τιλοφορείται «Οι περί Παραγωγής και Εμπορίας του Πολλαπλασιαστικού Υλικού Οπωροφόρων Φυτών και Οπωροφόρων Φυτών που Προορίζονται για την Παραγωγή Φρούτων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2023».

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Εκτελεστική Οδηγία (ΕΕ) 2022/2438 της Επιτροπής της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2022 για την τροποποίηση της οδηγίας 93/49/ΕΟΚ και της εκτελεστικής οδηγίας 2014/98/ΕΚ όσον αφορά τους ενωσιακούς ρυθμιζόμενους επιβλαβείς οργανισμούς μη καραντίνας στο πολλαπλασιαστικό υλικό καλλωπιστικών φυτών, στο πολλαπλασιαστικό υλικό οπωροφόρων φυτών και στα οπωροφόρα δένδρα που προορίζονται για την παραγωγή φρούτων».

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για τους κανονισμούς «Οι περί Παραγωγής και Εμπορίας του Πολλαπλασιαστικού Υλικού Οπωροφόρων Φυτών και Οπωροφόρων Φυτών που Προορίζονται για την Παραγωγή Φρούτων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2023»

Παρόντες:

---

* **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, Αλέκος Τρυφωνίδης (ΔΗΠΑ-Συνεργασία).

Εναντίον: Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, Κωστής Ευσταθίου, Αλεξάνδρα Ατταλίδου.

Αποχή: Μαρίνος Μουσιούπτας (ΔΗΠΑ-Συνεργασία).

Γιαννάκης Γαβριήλ, πρόεδρος
Ανδρέας Πασιουρτίδης
Βαλεντίνος Φακοντής
Χαράλαμπος Πάζαρος

Κυριάκος Χατζηγιάννης
Χρίστος Ορφανίδης
Ηλίας Μυριάνθους
Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εξέτασε τους πιο πάνω κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 3 και 10 Οκτωβρίου 2023. Στο πλαίσιο της πρώτης συνεδρίας της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της εκπρόσωποι του Τμήματος Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας. Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Φυτοπροστασίας (ΚΥΣΥΦ), ο Σύνδεσμος Καλλιεργητών Ανθέων και Φυτών και οι αγροτικές οργανώσεις ΠΕΚ, ΕΚΑ, «Νέα Αγροτική Κίνηση», «Παναγροτικός Σύνδεσμος» και «Ευρωαγροτικός», παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στην εν λόγω συνεδρία της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι, κατ' εξαίρεση της συνήθους διαδικασίας συζήτησης, οι κανονισμοί εξετάστηκαν από την επιτροπή κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α(3) του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων, για λόγους που επιβάλλονται από τον σκοπό τους. Ειδικότερα, για τη συζήτηση των κανονισμών ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίστευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυχθεί.

Σκοπός των κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 14 του περί Παραγωγής και Εμπορίας Φυτικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού Νόμου, είναι η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Εκτελεστική Οδηγία (ΕΕ) 2022/2438 της Επιτροπής της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2022 για την τροποποίηση της οδηγίας 93/49/ΕΟΚ και της εκτελεστικής οδηγίας 2014/98/ΕΚ όσον αφορά τους ενωσιακούς ρυθμιζόμενους επιβλαβείς οργανισμούς μη καραντίνας στο πολλαπλασιαστικό υλικό καλλωπιστικών φυτών, στο πολλαπλασιαστικό υλικό οπωροφόρων φυτών και στα οπωροφόρα δένδρα που προορίζονται για την παραγωγή φρούτων».

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής από τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, με τους κανονισμούς σκοπείται η τροποποίηση των περί Παραγωγής και Εμπορίας του Πολλαπλασιαστικού Υλικού Οπωροφόρων Φυτών και Οπωροφόρων Φυτών που Προορίζονται για την Παραγωγή Φρούτων Κανονισμών, ώστε να εξαιρούνται από τη διεξαγωγή ελέγχων πιστοποιημένα μητρικά φυτά και πιστοποιημένο υλικό, όταν αυτά έχουν παραχθεί σε περιοχές που είναι απαλλαγμένες από τους σχετικούς επιβλαβείς οργανισμούς. Περαιτέρω, στους κανονισμούς περιλαμβάνεται μεταβατική πρόνοια σύμφωνα με την οποία έως την 31^η Δεκεμβρίου 2029 επιτρέπεται υπό προϋποθέσεις η εμπορία σπόρων και σπορόφυτων που παράγονται από προβασικά, βασικά και πιστοποιημένα μητρικά φυτά ή υλικό CAC (υλικό προδιαγραφών Ευρωπαϊκής Ένωσης) τα οποία υπήρχαν πριν από την 1^η Ιανουαρίου 2017 και έχουν πιστοποιηθεί επίσημα ή πληρούν τις προϋποθέσεις, για να χαρακτηριστούν ως υλικό CAC πριν από την 31^η Δεκεμβρίου 2029.

Σημειώνεται ότι ως προθεσμία μεταφοράς των διατάξεων της Εκτελεστικής Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2438 στο εθνικό δίκαιο καθορίζεται η 30^η Ιουνίου 2023, ωστόσο οι κανονισμοί κατατέθηκαν στη Βουλή την 21^η Σεπτεμβρίου 2023. Συναφώς, λόγω της μη έγκαιρης εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με την εν λόγω Εκτελεστική Οδηγία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη αρχίσει διαδικασία παράβασης εναντίον της Δημοκρατίας, η οποία βρίσκεται στο στάδιο της προειδοποιητικής επιστολής.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών των κανονισμών κατά τη συζήτησή τους ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Όχι.

Προχωράμε τώρα στην έγκριση των κανονισμών.

Ψηφίζουμε, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις και εφόσον διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα ένας. Υπέρ τριάντα εννέα, εναντίον ένας ή μία και ένας ή μία δεν ψήφισε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα εννέα ψήφους υπέρ και μία ψήφο εναντίον, οι κανονισμοί εγκρίνονται*.

Το ενδέκατο θέμα πιλοφορείται «Ο περί Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Τιμών) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022».

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του περί Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Τιμών) Νόμου, ώστε αφενός να παρασχεθεί η δυνατότητα στους κατόχους άδειας παράλληλης εισαγωγής φαρμακευτικών προϊόντων να υποβάλλουν αίτηση για καθορισμό μέγιστης χονδρικής ή λιανικής τιμής και αφετέρου να εισαχθεί πρόνοια, έτσι που, σε περίπτωση κένωσης της θέσης μέλους της Επιτροπής Ελέγχου Τιμών Φαρμάκων πριν από τη λήξη της θητείας του, ο διορισμός του νέου μέλους να διαρκεί για το υπόλοιπο της θητείας του μέλους του οποίου η θέση κενώθηκε.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το νομοσχέδιο «Ο περί Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Τιμών) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022»

Παρόντες:

Ευθύμιος Δίπλαρος, πρόεδρος

Χρίστος Χριστόφιας

Σάβια Ορφανίδου

Χρυσάνθος Σαββίδης

Χαράλαμπος Πάζαρος

Μαρίνος Σιζόπουλος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε πέντε συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 8 και 22 Σεπτεμβρίου 2022 και στις 14, την 21^η και στις 28 Σεπτεμβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας και των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών του ίδιου υπουργείου, του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Γραφείου Επιτρόπου Εποπτείας ΓΕΣΥ, του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ), του Παγκύπριου Φαρμακευτικού Συλλόγου (ΠΦΣ), της Ομοσπονδίας Συνδέσμων Ασθενών Κύπρου (ΟΣΑΚ), της Παγκύπριας Συντεχνίας Δημοσίων Υπαλλήλων (ΠΑΣΥΔΥ), της Παγκύπριας Συντεχνίας «Ισότητα», του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Εταιρειών Κύπρου (ΣΦΕΚ), της Κυπριακής Ένωσης Φαρμακευτικών Εταιρειών Έρευνας και Ανάπτυξης (ΚΕΦΕΑ) και ενδιαφερόμενοι φορείς.

Η Επιτροπή Ελέγχου Τιμών Φαρμάκων (ΕΕΤΦ), ο Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών, η Ανεξάρτητη Συντεχνία Δημοσίων Υπαλλήλων (ΑΣΔΥΚ), ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Φαρμακοβιομηχανιών, ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Παρασκευαστών Γενερικών Φαρμάκων (ΠΑΣΥΠΑΓΕΦ) και ο Σύνδεσμος Φαρμακευτικών-Χημικών Βιομηχανιών, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στη συνεδρία της επιτροπής. Σημειώνεται ότι στην επιτροπή κατατέθηκαν υπομνήματα με τις θέσεις του Γραφείου Επιτρόπου Εποπτείας ΓΕΣΥ και της Παγκύπριας Συντεχνίας «Ισότητα».

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Τιμών) Νόμου, ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα στους κατόχους άδειας παράλληλης εισαγωγής φαρμακευτικών προϊόντων να υποβάλλουν αίτηση για καθορισμό μέγιστης χονδρικής ή λιανικής τιμής. Σκοπείται επίσης η εισαγωγή πρόνοιας, ώστε, σε περίπτωση κένωσης της θέσης μέλους της Επιτροπής Ελέγχου Τιμών Φαρμάκων πριν από τη λήξη της θητείας του, ο διορισμός του νέου μέλους να διαρκεί για το υπόλοιπο της θητείας του μέλους του οποίου η θέση κενώθηκε.

Σύμφωνα με τα στοιχεία τα οποία κατατέθηκαν στην επιτροπή από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Υγείας, υποχρέωση για υποβολή αίτησης για καθορισμό μέγιστης χονδρικής ή λιανικής τιμής φαρμακευτικών προϊόντων υπέχουν δυνάμει του υπό τροποποίηση βασικού νόμου μόνο οι κάτοχοι άδειας κυκλοφορίας φαρμάκου και κατά συνέπεια για τα παράλληλα εισαγόμενα φαρμακευτικά προϊόντα ισχύει η τιμή η οποία καθορίστηκε για τα αντίστοιχα προϊόντα αναφοράς. Με την ισχύουσα ρύθμιση φαρμακευτικά προϊόντα για τα οποία δεν υπήρξε ενδιαφέρον υποβολής αίτησης καθορισμού τιμής από τον κάτοχο της άδειας κυκλοφορίας δεν τίθενται σε κυκλοφορία στην κυπριακή αγορά. Επιπρόσθετα, παρατηρείται στρέβλωση στην αγορά, λόγω του ότι οι εισαγωγείς φαρμακευτικών προϊόντων παράλληλης εισαγωγής δεν δύνανται να εξασφαλίσουν ανταγωνιστική τιμή λιανικής πώλησης σε σχέση με τα φαρμακευτικά προϊόντα αναφοράς, γιατί δεν έχουν δικαίωμα υποβολής αίτησης για καθορισμό τιμής. Συνεπώς, η προτεινόμενη τροποποίηση κρίθηκε αναγκαία, γιατί με την ψήφισή της αναμένεται ότι θα επέλθουν εξοικονομήσεις στις φαρμακευτικές δαπάνες τόσο για τον ΟΑΥ όσο και για τους δικαιούχους και εν γένει θα ενισχυθεί ο ανταγωνισμός στην αγορά φαρμακευτικών

* **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, ΔΗΠΑ-Συνεργασία, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, Κωστής Ευσταθίου, Αλεξάνδρα Ατταλίδου.

Εναντίον: Ανδρέας Θεμιστοκλέους.

προϊόντων.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου εμπλεκόμενοι φορείς εξέφρασαν επιφυλάξεις για ορισμένες πρόνοιές του, οι οποίες αφορούν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η εκπρόσωπος του Γραφείου Επιτρόπου Εποπτείας ΓΕΣΥ επισήμανε ότι τα φαρμακευτικά προϊόντα δεν πρέπει να εκτίθενται σε συνθήκες ανταγωνισμού και ότι υπάρχει ανάγκη διατήρησης ίδιας τιμής για ομοειδή σκευάσματα. Παράλληλα, εξέφρασε προβληματισμό αφενός για το ενδεχόμενο συνεπαγόμενης μείωσης στην τιμή μονάδας με αλυσιδωτές στρεβλώσεις στην αγορά των φαρμάκων οι οποίες θα θέσουν σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα των φαρμακείων και αφετέρου για την πρακτική εφαρμογή του υπό συζήτηση νομοσχεδίου στο πλαίσιο του ΓΕΣΥ.
2. Ο εκπρόσωπος του ΠΦΣ συμφώνησε με την εκπρόσωπο του Γραφείου Επιτρόπου Εποπτείας ΓΕΣΥ και σημείωσε περαιτέρω τον κίνδυνο πρόκλησης αναστάτωσης στην αγορά φαρμακευτικών προϊόντων, λόγω της διάθεσης του ίδιου φαρμάκου σε διαφορετικές τιμές ανά φαρμακείο. Ο ίδιος εξέφρασε επίσης την πεποίθησή ότι η μικρή αγορά της Κύπρου δεν ευνοεί τον ανταγωνισμό στα φαρμακευτικά προϊόντα και γι' αυτό η προτεινόμενη ρύθμιση πρέπει να περιοριστεί, ώστε να εφαρμόζεται αποκλειστικά για τα προϊόντα που δεν διατίθενται στη Δημοκρατία από τον κάτοχο της άδειας κυκλοφορίας.
3. Ο εκπρόσωπος του ΣΦΕΚ συμφώνησε με τους εκπροσώπους του ΠΦΣ και του Γραφείου Επιτρόπου Εποπτείας ΓΕΣΥ και παράλληλα επισήμανε ότι απαιτείται να διασφαλιστεί ότι το κόστος συμπληρωμής που ενδέχεται να προκύπτει κατά την αγορά του φαρμάκου αναφοράς, ποσό το οποίο θα διαφέρει από το φάρμακο παράλληλης εισαγωγής, δεν θα μετακυλιέται στον δικαιούχο.

Η εκπρόσωπος των εταιρειών παράλληλης εισαγωγής ενημέρωσε την επιτροπή ότι με την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου δεν αναμένεται μείωση των τιμών των φαρμάκων που διατίθενται από τους παράλληλους εισαγωγείς, γιατί οι τιμές είναι ήδη πολύ χαμηλές, θα δύναται όμως να εισαχθεί στην κυπριακή αγορά πληθώρα καινοτόμων φαρμάκων, τα οποία δεν κυκλοφορούν σήμερα και για τα οποία δεν έχει προηγηθεί καθορισμός τιμής από τον κάτοχο της άδειας κυκλοφορίας.

Η εκπρόσωπος του ΟΑΥ σημείωσε μεταξύ άλλων ότι με την ψήφιση του νομοσχεδίου θα επέλθει μείωση της τιμής των φαρμακευτικών προϊόντων προς όφελος τόσο των ασθενών όσο και του συστήματος υγείας, ωστόσο για την αποτελεσματική εφαρμογή των προνοιών του νομοσχεδίου θα απαιτηθεί η διενέργεια εκστρατείας ενημέρωσης των ασθενών για την έννοια της παράλληλης εισαγωγής.

Τα μέλη της επιτροπής υπέβαλαν διευκρινιστικές ερωτήσεις αναφορικά με τα φάρμακα για τα οποία παρατηρούνται ελλείψεις, καθώς και για τον τρόπο αντιμετώπισης παρόμοιων ρυθμίσεων από άλλες χώρες.

Επιπροσθέτως, την επιτροπή απασχόλησε το γεγονός ότι με το υπό αναφορά νομοσχέδιο εισάγεται διαδικασία σύμφωνα με την οποία η θητεία μέλους της ΕΕΤΦ το οποίο διορίζεται για την πλήρωση κενωθείσας θέσης μέλους θα διαρκεί για το υπόλοιπο της θητείας του τελευταίου, χωρίς ωστόσο να καθορίζονται στον υπό τροποποίηση βασικό νόμο οι περιπτώσεις κατά τις οποίες τέτοια θέση κενούται. Ως εκ τούτου, η επιτροπή εισηγήθηκε όπως για σκοπούς σαφήνειας της εν λόγω διαδικασίας εισαχθεί σχετική πρόνοια στο νομοσχέδιο.

Με την υπό αναφορά εισήγηση συμφώνησε ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Υγείας και η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Η επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη τις επιφυλάξεις που εκφράστηκαν από τους εμπλεκόμενους φορείς κατά τη συζήτηση του υπό αναφορά νομοσχεδίου, ζήτησε από το Υπουργείο Υγείας να διενεργήσει εκ νέου διαβούλευση μεταξύ των εμπλεκόμενων, ώστε να επιτευχθεί συναίνεση επί των θεμάτων για τα οποία διατυπώθηκαν επιφυλάξεις ενώπιον της επιτροπής από τους εμπλεκόμενους φορείς πριν από την έναρξη της κατ' άρθρον συζήτησής του.

Σε μεταγενέστερο στάδιο η Υπουργός Υγείας με επιστολή της, ημερομηνίας 11 Ιουλίου 2023, ενημέρωσε την επιτροπή ότι το Υπουργείο Υγείας διενήργησε εκ νέου διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς κατά την οποία επιτεύχθηκε συναίνεση και κάλεσε την επιτροπή να προχωρήσει στην ολοκλήρωση της μελέτης του νομοσχεδίου.

Υπό το φως των πιο πάνω, η επιτροπή συνέχισε τη συζήτηση του νομοσχεδίου στο πλαίσιο της οποίας ο εκπρόσωπος των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας την ενημέρωσε ότι, στη βάση της συναίνεσης που επήλθε μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, οι πρόνοιες του υπό αναφορά νομοσχεδίου θα εφαρμόζονται στις περιπτώσεις φαρμάκων τα οποία δεν έχουν τοποθετηθεί στην κυπριακή αγορά από τον κάτοχο της άδειας κυκλοφορίας.

Τα μέλη της επιτροπής υπέβαλαν περαιτέρω διευκρινιστικές ερωτήσεις αναφορικά με τον έλεγχο που ασκείται στα φάρμακα τα οποία εισάγονται στη Δημοκρατία με τη διαδικασία της παράλληλης εισαγωγής, με τη δυνατότητα άρσης της άδειας κυκλοφορίας φαρμάκου, σε περίπτωση κατά την οποία ο κάτοχος της άδειάς του δεν τοποθετήσει το φάρμακο στην αγορά εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, καθώς και με τις προσπάθειες που καταβάλλονται σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς επίλυση των θεμάτων που

προκύπτουν με την κυκλοφορία των φαρμάκων.

Στο πλαίσιο της κατ' άρθρον συζήτησης του νομοσχεδίου η εκπρόσωπος του Γραφείου Επιτρόπου Εποπτείας ΓΕΣΥ εισηγήθηκε την εισαγωγή πρόνοιος στο νομοσχέδιο σύμφωνα με την οποία η καθορισθείσα κατόπιν αίτησης του κατόχου άδειας κυκλοφορίας μέγιστη δυνατή χονδρική ή λιανική τιμή θα εφαρμόζεται και για φαρμακευτικό προϊόν το οποίο εισάγεται στη Δημοκρατία με παράλληλη εισαγωγή.

Αναφορικά με την πιο πάνω εισήγηση του Γραφείου Επιτρόπου Εποπτείας ΓΕΣΥ, ο εκπρόσωπος των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας δήλωσε ότι η τιμολογιακή πολιτική της Δημοκρατίας όσον αφορά τα φάρμακα καθορίζεται από την Υπουργό Υγείας και ως εκ τούτου η τιμή φαρμάκου δεν δύναται να προκύψει μέσω της νομοθεσίας. Επιπροσθέτως, δήλωσε ότι το πιο πάνω θέμα έχει επιλυθεί σε πρακτικό επίπεδο μεταξύ του Υπουργείου Υγείας και των εμπλεκόμενων φορέων και ως εκ τούτου δεν απαιτείται οποιαδήποτε περαιτέρω ρύθμιση στο νομοσχέδιο. Συναφώς, η εκπρόσωπος του Γραφείου Επιτρόπου Εποπτείας ΓΕΣΥ απέσυρε την πιο πάνω εισήγησή της.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της και αφού προέβη στις απαραίτητες νομοτεχνικές διορθώσεις, ομόφωνα εισηγείται στην ολομέλεια του σώματος την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο.

Η επιτροπή αποφάσισε ότι θα παρακολουθεί το όλο θέμα και θα ζητήσει σχετική ενημέρωση από το Υπουργείο Υγείας μετά την παρέλευση έξι μηνών από την εφαρμογή των προτεινόμενων με το νομοσχέδιο ρυθμίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Όχι.

Προχωράμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

Συγγνώμη, ο κ. Σαββίδης.

Ελάτε, κύριε Σαββίδη.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Ως Δημοκρατικό Κόμμα θα υπερψηφίσουμε το συγκεκριμένο νομοσχέδιο. Με την υπερψήφισή του σήμερα ερχόμαστε να καλύψουμε ένα κενό όσον αφορά τα φάρμακα με την παράλληλη εισαγωγή φαρμάκων, γιατί, όπως καλά γνωρίζετε, κάποιες εταιρείες που είχαν πιστοποιημένα τα φάρμακα, για να τα φέρνουν στην Κύπρο, δεν τα εφέρνασιν και με την παράλληλη εισαγωγή ερχόμαστε να καλύψουμε αυτό το κενό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πάζαρος.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΑΖΑΡΟΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Όντως, θα συμφωνήσουμε με τον συνάδελφο, είναι μια πολύ σημαντική τροποποίηση, αφού θα δώσουμε το δικαίωμα σε κάποιους ασθενείς μας οι οποίοι δεν μπορούσαν να εντοπίσουν αυτά τα καινοτόμα και σπάνια φάρμακα στην αγορά αυτή τη στιγμή να είναι πιο εύκολο να εντοπίσουν αυτά τα σκευάσματα, με αποτέλεσμα να βοηθούμε με αυτό τον τρόπο τους ασθενείς μας, ούτως ώστε να μπορούν να εντοπίσουν αυτά τα σκευάσματα. Είναι πολύ σημαντικό το νομοσχέδιο γι' αυτούς οι οποίοι υποφέρουν από κάποιες σπάνιες ασθένειες και εμείς μπορεί να μην το αντιλαμβανόμαστε, όμως οι άνθρωποι που περνούν αυτό τον Γολγοθά μπορούν να αντιληφθούν τη σημασία αυτής της τροπολογίας.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ κι εγώ πολύ.

Δεύτερη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 86 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 87Α. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη μεταβατικής διάταξης. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις και εφόσον διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα ένας. Υπέρ σαράντα και ένας ή μία δεν ψήφισε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα ψήφους υπέρ, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Τιμών) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις και εφόσον διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα ένας. Υπέρ τριάντα εννιά, μία αποχή και ένας ή μία δεν ψήφισε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα εννιά ψήφους υπέρ και μία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο*.

Το δωδέκατο θέμα είναι «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας Νόμος (Αρ. 1) του 2023».

Υπάρχει αίτημα για αναβολή, σωστά; Και έχει συμφωνηθεί.

Συμφωνείτε;

Κύριε Δίπλαρε.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Γνωρίζω τι διημεύθη στη Σύσκεψη των Αρχηγών. Ενημερώθηκα, γνωρίζω και πώς λειτουργεί η Σύσκεψη των Αρχηγών. Ήταν θερμή παράκλησή μου προς τον φίλο πρόεδρο της ΕΔΕΚ, τον κ. Σιζόπουλο, αν επιμένει στην αναβολή, τουλάχιστον να είναι για μία εβδομάδα. Αν δεν επιμένετε, ας πάμε για ψήφιση...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η παράκληση, κύριε Δίπλαρε, του κ. Σιζόπουλου ήταν για δύο εβδομάδες.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

Το γνωρίζω, απλά, αν μπορεί, να το κάνει μία εβδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Κύριε Σιζόπουλε.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Δεν είχα κανένα πρόβλημα για μία εβδομάδα, αλλά θα απουσιάζω στο εξωτερικό την ερχόμενη βδομάδα, οπότε θα ήθελα να είμαι παρών στη συζήτηση. Αν είναι να ζητήσω μια αναβολή, για να γίνει συζήτηση και να μην είμαι παρών, ας γίνει συζήτηση σήμερα. Λοιπόν, γι' αυτό ακριβώς τον λόγο και έχω ζητήσει τις δύο

---

* **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ-Σοσιαλιστικό Κόμμα, ΔΗΠΑ-Συνεργασία, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, Κωστής Ευσταθίου, Αλεξάνδρα Ατταλίδου.

Αποχή: Ανδρέας Θεμιστοκλέους.

εβδομάδες. Απ' εκεί και πέρα, επαφίεται στο σώμα να αποφασίσει εάν το αποδέχεται ή όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Λουκαΐδη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε, έχω μιλήσει με τους υπηρεσιακούς του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας, όπως είχα πει ότι θα πράξω στη Σύσκεψη των Αρχηγών. Δημιουργούνται κάποια θέματα, αλλά όχι ζητήματα ανυπέρβλητα, και υπάρχει η δυνατότητα σε δύο εβδομάδες να ψηφίσουμε τον προϋπολογισμό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία!

Κύριε Δίπλαρε, έχετε ένσταση;

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία, ευχαριστούμε πολύ.

Αναβάλλεται για δύο εβδομάδες.

Εδώ φτάσαμε στο τέλος της νομοθετικής εργασίας.

Κεφάλαιο Δεύτερο, κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων. Τα προτεινόμενα νομοθετήματα κατατίθενται και παραπέμπονται στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές σύμφωνα με τον σχετικό κατάλογο που έχει ήδη διανεμηθεί.

(Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων)

Νομοσχέδια, κανονισμοί, αποφάσεις, έγγραφα, εκθέσεις	Κατάθεση από	Παραπομπή/ Κοινοποίηση σε
1. Ο περί Σχολικών Εφορειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.153-2023).	Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών
2. Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Οργανισμού Νεολαίας Νόμος (Αρ. 1) του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.154-2023).	Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού
3. Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Τουρκοκυπριακών Περιουσιών του 2024 Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.155-2023).	Υπουργό Εσωτερικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων- Εγκλωβισμένων- Αγνοουμένων- Παθόντων
4. Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Δημόσιας Εποπτείας Ελεγκτικού Επαγγέλματος του 2024 Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.156-2023).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
5. Ο περί Ιδιωτικών Γραφείων Εξεύρεσης Εργασίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.157-2023).	Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
6. Οι περί της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών - Θέση Νομικού Λειτουργού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2023. (Αρ. Φακ. 23.03.060.058-2023).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως
7. Οι περί της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας - Θέση Νομικού Λειτουργού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2023.	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και

- (Αρ. Φακ. 23.03.060.059-2023).
8.	Ειδικά εντάλματα πληρωμής (αρ. 25, 27, 28, 30, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 39, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53 και 54) με έγκριση του Υπουργού Οικονομικών, ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 2023, σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών 14 και 15 των περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Κανονισμών του 2016 και των διατάξεων του άρθρου 63 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου, καθώς και τις διατάξεις των εδαφίων (1) και (2) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου του 2022 [Νόμος αρ. 82(II) του 2022]. (Αρ. Φακ. 13.04.001).	Υπουργό Οικονομικών	Δημοσίας Τάξεως Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
9.	Ειδικά εντάλματα μεταφοράς για μεταφορά πιστώσεων μεταξύ ομάδων/υποομάδων του προϋπολογισμού κάτω από το ίδιο κεφάλαιο με έγκριση του Προϊσταμένου του Οικονομικού Φορέα, ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 2023, σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών 14 και 15 των περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Κανονισμών του 2016 και των διατάξεων του άρθρου 63 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου, καθώς και τις διατάξεις των εδαφίων (1) και (2) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου 2022 [Νόμος αρ. 82(II) του 2022]. (Αρ. Φακ. 13.04.005).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
10.	Ειδικά εντάλματα πληρωμής για μεταφορά πιστώσεων μεταξύ διαφορετικών οικονομικών φορέων που υπάγονται στο ίδιο υπουργείο με έγκριση του Υπουργού Οικονομικών με αρ. 8001, 8002, 8003, 8004, 8005 και 9001, ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 2023, σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών 14 και 15 των περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Κανονισμών του 2016 και των διατάξεων του άρθρου 63 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου, καθώς και των διατάξεων των εδαφίων (1) και (2) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού του 2023 Νόμου του 2022 [Νόμος αρ. 82(II) του 2022]. (Αρ. Φακ. 13.04.004).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού

Προτάσεις νόμου

1. Ο περί των Πολιτικών Δικαιωμάτων Δημόσιων Υπαλλήλων, Εκπαιδευτικών Λειτουργών, Δημοτικών Υπαλλήλων, Κοινοτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.098-2023).
2. Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.099-2023).

Κατάθεση από

- Νίκο Γεωργίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου
- Νίκο Γεωργίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου

Παραπομπή σε

- Κοινοβουλευτική
Επιτροπή Νομικών,
Δικαιοσύνης και
Δημοσίας Τάξεως
- Κοινοβουλευτική
Επιτροπή Νομικών,
Δικαιοσύνης και
Δημοσίας Τάξεως

3.	Ο περί Απόσπασης Εργοδοτούμενων Αορίστου Χρόνου της Δημόσιας Υπηρεσίας και των Οργανισμών Δημόσιου Δικαίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.100-2023).	Νίκο Γεωργίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως
4.	Ο περί Απόσπασης Υπαλλήλων της Δημόσιας Υπηρεσίας και των Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.101-2023).	Νίκο Γεωργίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιο Τρίτο: Ερωτήσεις και απαντήσεις. Αυτές έχουν ήδη σταλθεί ηλεκτρονικά.

(Οι ερωτήσεις των βουλευτών)

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.121 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Νίκου Γεωργίου, ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 2023, προς τον Υπουργό Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνο Ιωάννου

«Το Υπουργείο Εσωτερικών λειτουργεί ως ο φορέας διαχείρισης και υλοποίησης διάφορων στεγαστικών προγραμμάτων στα οποία υποβάλλουν αίτηση δυνητικά δικαιούχοι πολίτες.

Καλείται ο Υπουργός Εσωτερικών, ως η αρμόδια αρχή, να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τα ακόλουθα:

1. Πόσος χρόνος απαιτείται για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων σχετικά με την παραχώρηση σε δυνητικά δικαιούχους πολίτες στεγαστικής βοήθειας, όσον αφορά στο Στεγαστικό Σχέδιο Αναζωογόνησης Ορεινών, Ακρικών και Μειονεκτικών Περιοχών;
2. Πόσος χρόνος απαιτείται για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων σχετικά με την παραχώρηση σε δυνητικά δικαιούχους πολίτες των τεσσάρων ειδών στεγαστικής βοήθειας που προβλέπονται από τον περί Παροχής Στεγαστικής Βοήθειας σε Εκτοπισθέντες, Παθόντες και άλλα Πρόσωπα Νόμο του 2005;
3. Εάν υπάρχει μεγάλη διαφορά στον χρόνο εξέτασης, διεκπεραίωσης και πληρωμής της στεγαστικής βοήθειας προς τους δυνητικούς δικαιούχους σε κάθε σχέδιο ξεχωριστά, σε ποιους λόγους οφείλεται και ποια μέτρα προτίθεστε να λάβετε για διόρθωση αυτής της στρέβλωσης;»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.122 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χρίστου Χριστοφίδη, ημερομηνίας 13 Οκτωβρίου 2023, προς την Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας κ. Αθηνά Μιχαηλίδου

«Παρακαλώ όπως η Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, ως η αρμόδια αρχή, μας ενημερώσει σε ποιο στάδιο βρίσκεται η μελέτη και υλοποίηση των έργων συντήρησης του Περιφερειακού Λυκείου Μ. Κουτσόφτα-Α. Παναγίδη Παλαιομετόχου.

Να σημειώσουμε ότι ο σύνδεσμος γονέων και κηδεμόνων του λυκείου θέτει επιτακτικά ζητήματα ασφάλειας και υγείας των μαθητών εξαιτίας των κτιριακών προβλημάτων του σχολείου, ενώ, όπως καταγγέλλει, τα χρονοδιαγράμματα που τέθηκαν έχουν εκπνεύσει χωρίς να προχωρήσει η υλοποίηση των βελτιωτικών έργων.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.123 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Νίκου Γεωργίου, ημερομηνίας 13 Οκτωβρίου 2023, προς την Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Άννα Κουκκίδη Προκοπίου

«Μετά τα δυσάρεστα επεισόδια που διαδραματίστηκαν στον Χλώρακα σε συγκρότημα κατοικιών όπου διέμεναν μετανάστες, αυτό κρίθηκε ακατάλληλο για χρήση από την Έπαρχο Πάφου.

Ως εκ τούτου, καλείται η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ως η αρμόδια αρχή, να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τα ακόλουθα:

1. Ποια είναι τα μέτρα και ποιες οι ενέργειες για τον προληπτικό έλεγχο, τον εντοπισμό, την καταγραφή, τη διερεύνηση, την αξιολόγηση του κινδύνου και την εφαρμογή του νόμου που λήφθηκαν από πλευράς της Αστυνομίας για ανάλογα συγκροτήματα υποστατικών σε όλη την Κύπρο;
2. Οι ενέργειες της Αστυνομίας συνοδεύονταν και από ενέργειες άλλων αρμόδιων υπηρεσιών του κράτους (π.χ. Γραφείο Ευημερίας, Υγειονομείο, Επαρχιακή Διοίκηση κ.λπ.);
3. Τι έπραξε η πολιτεία για την εφαρμογή των σχετικών διαταγμάτων σε παρόμοιες περιπτώσεις;»

(Οι απαντήσεις των αρμόδιων υπουργών)

(Έχει διατηρηθεί η ορθογραφία, η στίξη και η σύνταξη των αποστολέων.)

**Απάντηση ημερομηνίας 13 Οκτωβρίου 2023 της Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας
κ. Αθηνάς Μιχαηλίδου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.01.320, ημερομηνίας 20 Ιουνίου 2022, του
βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Γιώργου Κουκουμά**

«Αναφέρομαι στο πιο πάνω θέμα και στην επιστολή σας ημερ. 21/6/2022 και σας υποβάλλω τα ακόλουθα βάσει και της συνεισφοράς του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (ΚΟΑ):

2. Για τη δημιουργία του Περιφερειακού Κολυμβητηρίου Αμμοχώστου έχει εκμισθωθεί κρατική γη από το 2012 μέσω του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού. Η προτεινόμενη ανάπτυξη θα αποτελείται από μία αγωνιστική κολυμβητική δεξαμενή Ολυμπιακών προδιαγραφών μαζί με τις εγκαταστάσεις (αποδυτήρια, αποχωρητήρια, κερκίδες, καντίνα και τοπιοτέχνηση χώρου), μία κολυμβητική δεξαμενή προθέρμανσης και κέντρο αποκατάστασης υγείας αθλητών (ξενώνες αθλητών, γυμναστήριο, φυσιοθεραπεία) και καφεσιατόριο. Για το έργο αυτό έχει υποβληθεί Μελέτη Βιωσιμότητας το 2012. Η προεκτίμηση δαπάνης του έργου ανέρχεται στα €5.000.000, περίπου, και το έργο αυτό αποτελούσε ένα από τα έργα που θα υλοποιούνταν σε περίπτωση εξεύρεσης χρηματοδότησης.
3. Όπως αναφέρεται και πιο πάνω, για την κατασκευή του κολυμβητηρίου θα πρέπει να προηγηθεί η ετοιμασία σχετικής μελέτης. Η όλη διαδικασία βρίσκεται στο στάδιο προκήρυξης διαγωνισμού για τη Μελέτη του έργου από την Αναθέτουσα Αρχή, η οποία έχει και την ευθύνη της χρηματοδότησης της. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, ημερομηνίας 04/06/13, εγκρίθηκε η προκήρυξη Διαγωνισμού Μίσθωσης Υπηρεσιών Συμβούλων Μελετητών για την εκπόνηση της μελέτης του έργου. Επειδή όμως ο Δήμος αδυνατούσε να εξεύρει χρηματοδότηση, δεν προχώρησε στην προκήρυξη ποτέ. Σε περίπτωση εξεύρεσης χρηματοδότησης (μελέτη), θα πρέπει τα έγγραφα να επικαιροποιηθούν. Σημειώνεται όμως ότι, σύμφωνα με τα κριτήρια επιχορηγήσεων του ΚΟΑ, δεν επιχορηγούνται μελετητικά έξοδα για μη ιδιόκτητες αθλητικές εγκαταστάσεις του Οργανισμού. Ως εκ τούτου, το ποσό αυτό θα πρέπει να καλυφθεί από κονδύλια του Δήμου Δερύνειας που είναι η Αναθέτουσα Αρχή.
4. Στο διάστημα που μεσολάβησε μέχρι σήμερα, και μετά από αρκετές συναντήσεις και προσπάθειες εξεύρεσης της απαραίτητης χρηματοδότησης από την Αναθέτουσα Αρχή (Δήμος Δερύνειας), η προκήρυξη της Μελέτης του Έργου δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ γιατί δεν κατέστη εφικτή η εξεύρεση χρηματοδότησης.
5. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, επιβεβαίωσε την αναγκαιότητα του έργου και για την περαιτέρω προώθηση του θέματος, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού σε συνεδρία του στις 20/10/20, αποφάσισε όπως γίνουν οι πιο κάτω ενέργειες από το Δήμο Δερύνειας, ως Αναθέτουσα Αρχή:
  - (5.1) Επικαιροποίηση της Μελέτης Βιωσιμότητας.
  - (5.2) Εξασφάλιση του απαιτούμενου ποσού των €300.000 περίπου για τη μελέτη του έργου.
  - (5.3) Διαγωνισμός για τη Μελέτη.
6. Η μελέτη Βιωσιμότητας, η οποία έχει επικαιροποιηθεί, υποβλήθηκε στον Οργανισμό και πληρώθηκε από τον Οργανισμό (ΚΟΑ). Ένα από τα κύρια σημεία της μελέτης σχετικά με τα αναμενόμενα έσοδα και έξοδα του Κολυμβητηρίου είναι ότι οι προβλέψεις της νέας μελέτης (2021) δεν διαφοροποιούνται από αυτές της αρχικής (2012).
7. Παράλληλα, στις 06/04/21 πραγματοποιήθηκε συνάντηση με το Δήμο Δερύνειας και την εταιρεία που επικαιροποίησε τη μελέτη βιωσιμότητας. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης αναφέρθηκε πως ο Δήμος θα απευθύνει επιστολή στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας αιτούμενος τη χρηματοδότηση της μελέτης του Έργου, και η επιστολή αυτή καθώς και η απάντηση που θα λάβει ο Δήμος θα κοινοποιηθεί στον ΚΟΑ.
8. Σε ό,τι αφορά στο ερώτημα σχετικά με την ολοκλήρωση του έργου, δεν μπορεί να απαντηθεί στο παρόν στάδιο επειδή εξαρτάται από την ολοκλήρωση της μελέτης και την εξεύρεση κονδυλίων για την κατασκευή του έργου.
9. Σε ό,τι αφορά στο ερώτημα για το κατά πόσο υπάρχουν στην ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου άλλες υποδομές αντίστοιχων προδιαγραφών που να καλύψουν τις προπονητικές ανάγκες των αθλητών της περιοχής, σας ενημερώνουμε ότι ο ΚΟΑ δεν έχει επιχορηγήσει στο παρελθόν μια τέτοια ανάπτυξη. Σύμφωνα όμως με πληροφόρηση που είχαμε από την αρμόδια Ομοσπονδία, υπάρχει ένα κολυμβητήριο στο Δήμο Παραλιμνίου, το οποίο εξυπηρετεί τις ανάγκες του Ναυτικού Ομίλου Κωνσταντίας.»

**Απάντηση ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 2023 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνου Ιωάννου
στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.02.216, ημερομηνίας 15 Μαΐου 2023, του βουλευτή εκλογικής
περιφέρειας Λεμεσού κ. Αντρέα Καυκαλιά**

«Επιθυμώ να αναφερθώ στην πιο πάνω ερώτηση και να σας ενημερώσω σχετικά για τα ακόλουθα:

2. Η υπό αναφορά Οδηγία ενσωματώθηκε στο Εθνικό Δίκαιο με την τροποποίηση του περὶ Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Τροποποιητικού) Νόμου του 2017 [Νόμος 2/(Ι) 2017], ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις

27/01/2017.

3. Στις 19/04/2023 λήφθηκε προειδοποιητική επιστολή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία ενημέρωνε τις εμπλεκόμενες αρχές της Δημοκρατίας σχετικά με εντοπισμό διατάξεων στον περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμο, οι οποίες συνιστούν πλημμελή μεταφορά της πιο πάνω Οδηγίας, ειδικότερα σε ό,τι αφορά τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την εποχιακή απασχόληση.

4. Συναφώς ενημερώνεστε ότι:

- (α) Αναφορικά με την παρατήρηση της Επιτροπής για την απαίτηση καταβολής τραπεζικής εγγύησης, αυτό δεν ισχύει πλέον καθότι έχει τροποποιηθεί στις 18/12/2019 με τον Νόμο 169(Ι)/2019, και πλέον απαιτείται μόνο η υποβολή, από τον εργοδότη, της Υπεύθυνης Δήλωσης για κάλυψη τυχόν εξόδων για επαναπατρισμό του αλλοδαπού.
- (β) Σχετικά με την παρατήρηση της Επιτροπής για την απαίτηση της θεώρησης του συμβολαίου απασχόλησης του εποχικού εργάτη από το Τμήμα Εργασίας ως χωριστή διαδικασία πριν την υποβολή της αίτησης στο ΤΑΠΜ, σημειώνεται ότι σε όλες τις περιπτώσεις υποβολής αιτήσεων για άδεια παραμονής και απασχόλησης, εξαιρουμένων των οικιακών εργαζομένων, το Τμήμα εμπλέκει το Τμήμα Εργασίας ως το καθ' ύλην αρμόδιο για αυτά τα θέματα. Το Τμήμα Εργασίας, μεταξύ άλλων, διεξάγει ελέγχους για την αγορά εργασίας, τους εργοδότες και τους όρους των συμβολαίων απασχόλησης.

5. Στη βάση των πιο πάνω και κατόπιν διαβούλευσης που διενεργήθηκε με το Τμήμα Εργασίας, σε σχέση με την εμπλοκή του στη διαδικασία θεώρησης των συμβολαίων απασχόλησης, κρίνεται ότι το Τμήμα συμβαδίζει με τις πρόνοιες της Οδηγίας.»

Απάντηση ημερομηνίας 18 Οκτωβρίου 2023 του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κ. Πέτρου Ξενοφώντος στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.02.254, ημερομηνίας 28 Ιουνίου 2023, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αλεξάνδρας Ατταλίδου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Η Κυπριακή Δημοκρατία μέχρι στιγμής δεν έχει προχωρήσει στην κύρωση του έβδομου Πρωτοκόλλου της Σύμβασης της Βαρκελώνης για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιων Ζωνών (ΟΔΠΖ), εξαιτίας ενός αριθμού πολύπλευρων ζητημάτων που σχετίζονται με το εν λόγω θέμα. Συγκεκριμένα, η εμπλοκή πολλών αρμόδιων αρχών της Κυπριακής Δημοκρατίας σε θέματα διαχείρισης της παράκτιας ζώνης και η ανάγκη εφαρμογής ενός μεγάλου αριθμού νομοθεσιών τόσο εθνικού, όσο και ευρωπαϊκού και διεθνούς νομικού πλαισίου που σχετίζονται με αυτά τα θέματα, καθιστά τη φύση του εν λόγω ζητήματος ιδιαίτερα σύνθετη και απαιτητική. Για να είναι εφικτή η επικύρωση του Πρωτοκόλλου της ΟΔΠΖ είναι απαραίτητη η καλλιέργεια ενός παραγωγικού και αποδοτικού κλίματος συνεργασίας μεταξύ των σχετιζόμενων αρμόδιων αρχών, στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης. Παράλληλα, τα θέματα που τίθενται διαρκώς για προώθηση αναπτύξεων εντός της παράκτιας ζώνης αναδεικνύουν την ανάγκη επικύρωσης του Πρωτοκόλλου για την ΟΔΠΖ, ως πρώτη και ιδιαίτερα σημαντική.
2. Ένα εκ των κύριων ζητημάτων που σχετίζεται με την επικύρωση του εν λόγω Πρωτοκόλλου είναι η αναγκαιότητα τροποποίησης του περί Προστασίας της Παραλίας Νόμου (ΚΕΦ. 59), ούτως ώστε να υπάρξει η απαραίτητη συμμόρφωση με τις πρόνοιες του Άρθρου 8(2)(α) του Πρωτοκόλλου για την ΟΔΠΖ, μέσω του οποίου γίνεται καθορισμός της Ζώνης Προστασίας της Παραλίας (ΖΠΠ). Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Άρθρο 8(2)(α), τα συμβαλλόμενα μέρη “καθορίζουν στις παράκτιες ζώνες, από την υψηλότερη χειμερινή ίσαλη γραμμή, ζώνη στην οποία δεν επιτρέπεται η δόμηση. Λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τις περιοχές οι οποίες επηρεάζονται άμεσα και αρνητικά από την αλλαγή του κλίματος και τους φυσικούς κινδύνους, αυτή η ζώνη δεν μπορεί να έχει πλάτος μικρότερο των 100 μέτρων, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του εδαφίου β). Τυχόν αυστηρότερα εθνικά μέτρα που καθορίζουν αυτό το πλάτος παραμένουν σε ισχύ”.
3. Σύμφωνα με τον περί Προστασίας της Παραλίας Νόμο (ΚΕΦ. 59), ο όρος “παραλία” “περιλαμβάνει εδάφη εντός απόστασης όχι μεγαλύτερης των εκατό υαρδών από τη γραμμή της ανώτατης στάθμης παλίρροιας, ως ο Υπουργός ήθελε καθορίσει με γνωστοποίηση που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας”. Συνεπώς, γίνεται αντιληπτό ότι η τροποποίηση του Περί Προστασίας της Παραλίας Νόμου (ΚΕΦ. 59) και άλλων σχετικών άρθρων (π.χ. Άρθρο 5Α για τον καθορισμό περιοχών στις οποίες απαγορεύεται ανέγερση οικοδομών), ως θέμα είναι ιδιαίτερα απαιτητικό, πολυδιάστατο και απαιτεί τη συνεργασία πολλών αρμόδιων αρχών, ούτως ώστε να καθοριστεί και το ιδιοκτησιακό καθεστώς της ΖΠΠ.
4. Αξίζει να σημειωθεί ότι, η Κυπριακή Δημοκρατία συμμετέχει ως κράτος μέλος στις σχετικές συναντήσεις του διεθνούς οργανισμού PAP / RAC (Priority Actions Programme / Regional Activity Centre) του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (United Nations Environment Programme), στόχο του οποίου αποτελεί η υποστήριξη των Μεσογειακών Κρατών προς την επίτευξη των προσπαθειών τους για αειφόρο παράκτια ανάπτυξη. Τα συμμετέχοντα Μεσογειακά Κράτη λαμβάνουν καθοδήγηση και υποστήριξη, ούτως ώστε να προχωρήσουν με τις απαιτούμενες ενέργειες για κύρωση του Πρωτοκόλλου

της ΟΔΠΖ, καθώς επίσης και για την εφαρμογή της Μεσογειακής Στρατηγικής για την Αειφόρο Ανάπτυξη. Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι, φέτος για πρώτη φορά υποβλήθηκε εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας, στη Γραμματεία του ΡΑΡ / ΡΑΚ, σχετική έκθεση αναφοράς για την πρόοδο που έγινε για τη συμμόρφωση με τις πρόνοιες του Πρωτοκόλλου για την ΟΔΠΖ.

5. Τα τελευταία χρόνια σημειώθηκε ουσιαστική πρόοδος όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις πρόνοιες του Πρωτοκόλλου για την ΟΔΠΖ, με την πολύτιμη καθοδήγηση του ΡΑΡ / ΡΑΚ. Το Τμήμα Περιβάλλοντος κατείχε σημαντικό συντονιστικό ρόλο και ήταν υπεύθυνο για την ετοιμασία της Εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Ζωνών για την περίοδο 2018-2028, η οποία ολοκληρώθηκε το 2020, ενώ επί του παρόντος βρίσκεται στο στάδιο επικαιροποίησης. Θα ακολουθήσει η υποβολή για αξιολόγηση και έγκρισή τους από το Υπουργικό Συμβούλιο.
6. Στο πλαίσιο επικαιροποίησης της Εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης για την ΟΔΠΖ για την περίοδο 2018-2028, εκτιμάται ότι, στην Τεχνική Επιτροπή για την ΟΔΠΖ ενδεχομένως να συμπεριληφθεί η νεοσύστατη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος, ούτως ώστε να αξιολογηθεί και αυτό το θέμα από το Υπουργικό Συμβούλιο.
7. Επίσης, στο πλαίσιο εκπόνησης της Εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης για την ΟΔΠΖ για την περίοδο 2018-2028, πραγματοποιήθηκε ο καθορισμός του ορίου της παράκτιας ζώνης μέσω της εφαρμογής πολυκριτηριακής ανάλυσης¹, λαμβάνοντας υπόψη πολλαπλούς οικονομικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες. Το χερσαίο όριο της παράκτιας ζώνης κυμαίνεται από 3-9 χλμ από το ανώτατο ύψος της παλίρροιας. Το θαλάσσιο όριο της παράκτιας ζώνης εκτείνεται μέχρι το όριο των χωρικών υδάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας, δηλαδή μέχρι τα 12 ναυτικά μίλια.
8. Όσον αφορά τον καθορισμό του ορίου της ΖΠΠ, το Τμήμα Περιβάλλοντος απέστειλε στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως σχετική επιστολή με ημ. 9/06/2021 για τον καθορισμό τεχνικών όρων και προδιαγραφών για τη μελέτη αξιολόγησης της περιβαλλοντικής ευαισθησίας και τρωτότητας / ευπάθειας των ακτών, με στόχο την τροποποίηση της ΖΠΠ. Μέχρι στιγμής, δεν έχει ληφθεί οποιαδήποτε ενημέρωση από το ΤΠΟ για την εξέλιξη του θέματος. Η εν λόγω μελέτη κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική διότι μέσω αυτής θα είναι εφικτός ο καθορισμός της ΖΠΠ, βήμα που εκτιμάται ότι θα είναι ορόσημο ως προς την ολοκλήρωση της διαδικασίας επικύρωσης του Πρωτοκόλλου για την ΟΔΠΖ.
9. Παραμένουμε στη διάθεσή σας για τυχόν διευκρινίσεις ή πρόσθετες πληροφορίες επί των πιο πάνω.
  - ¹ Η πολυκριτηριακή ανάλυση εκπονήθηκε λαμβάνοντας υπόψη 5 κατηγορίες κριτηρίων ως ακολούθως:
    1. Φυσικό περιβάλλον (βιοποικιλότητα, υψόμετρο, προστατευόμενες περιοχές, περιβαλλοντικές απειλές κ.ά.)
    2. Τοπίο (παράκτια τοπία, περιοχές με οπτική επαφή με τη θάλασσα, κ.ά.)
    3. Πολιτιστικό περιβάλλον (αρχαία μνημεία και πολιτιστικά και θρησκευτικά μνημεία, κ.ά.)
    4. Κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον (οικονομικές δραστηριότητες, πολεοδομικές ζώνες, κ.ά.)
    5. Απόσταση από την ακτογραμμή (απόσταση 5 χλμ, διαβαθμισμένη ανά χιλιόμετρο).»

Απάντηση ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 2023 του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Γιάννη Παναγιώτου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.02.263, ημερομηνίας 7 Ιουλίου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Γιώργου Κουκουμά

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και επιθυμώ να σας πληροφορήσω για τα ακόλουθα:

2. Σύμφωνα με τα αρχεία των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τα δέκα τελευταία χρόνια έχουν υποβληθεί στη Διευθύντρια Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων σαράντα οκτώ (48) αιτήσεις για Αποζημίωση Θυμάτων Βίαιων Εγκλημάτων, εκ των οποίων δύο (2) έχουν εγκριθεί, ενώ 28 απορρίφθηκαν, καθότι δεν πληρούσαν τις πρόνοιες των περί Αποζημίωσης Θυμάτων Βίαιων Εγκλημάτων Νόμων του 1997-2006. Σημειώνεται ότι οι λοιπές δεκαοκτώ (18) αιτήσεις βρίσκονται υπό εξέταση.
3. Όσον αφορά στις δύο εγκριθείσες αιτήσεις, στην πρώτη περίπτωση, καταβλήθηκε σύνταξη ανικανότητας στο δικαιούχο πρόσωπο ως θύμα βίαιου εγκλήματος από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας από το 2011 μέχρι το 2017, οπότε και το πρόσωπο απεβίωσε. Στη δεύτερη περίπτωση, καταβάλλεται σύνταξη ανικανότητας στο δικαιούχο πρόσωπο ως θύμα βίαιου εγκλήματος από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας από το 2013 μέχρι σήμερα.
4. Υπό το φως των πιο πάνω, πληροφορείστε ότι το συνολικό κονδύλι που καταβλήθηκε για το σκοπό αυτό τα τελευταία δέκα χρόνια ανήλθε στις €63.354.
5. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων παραμένει στη διάθεσή σας για τυχόν διευκρινίσεις.»

Απάντηση ημερομηνίας 13 Οκτωβρίου 2023 της Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Άννας Κουκκίδη Προκοπίου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.007, ημερομηνίας 24 Ιουλίου 2023, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου

«Αναφορικά με την ως άνω Ερώτηση σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- (1) Η αξιολόγηση του διαχωρισμού του ρόλου του νομικού συμβούλου του κράτους από εκείνον του δημόσιου κατήγορου περιλαμβάνεται στις πολιτικές του προγράμματος διακυβέρνησης του Προέδρου της Δημοκρατίας που αφορούν την ανασύνταξη του κράτους και την προώθηση των θεσμικών μεταρρυθμίσεων.
- (2) Η προώθηση του συνόλου των εν λόγω θεσμικών μεταρρυθμίσεων του προγράμματος διακυβέρνησης σκοπό έχει την ενίσχυση του κράτους δικαίου, της διαφάνειας και της λογοδοσίας, την καταπολέμηση της διαφθοράς και την εφαρμογή της αρχής της χρηστής διοίκησης. Προς αυτή την κατεύθυνση αρκετές από τις δράσεις αυτές έχουν ήδη προωθηθεί ή έχει, τουλάχιστον, δρομολογηθεί η προώθησή τους.
- (3) Η αξιολόγηση του διαχωρισμού του διττού ρόλου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας εξακολουθεί ν' αποτελεί προτεραιότητα. Επισημαίνεται σχετικά ότι η πρόσφατα εκδοθείσα έκθεση του 2023 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Κράτος Δικαίου (Rule of Law) στην Κύπρο προβαίνει σε ειδική αναφορά για τη μη ύπαρξη σαφούς διάκρισης του ρόλου της Νομικής Υπηρεσίας ως συμβουλευτικής και ως εισαγγελικής αρχής.
- (4) Σε κάθε περίπτωση αξίζει να σημειωθεί ότι το όλο ζήτημα άπτεται σημαντικής συνταγματικής πρόνοιας και εμπίπτει σε εκείνες τις μεταρρυθμίσεις που απαιτούν συντονισμό και συνεργασία όχι μόνο μεταξύ των κυβερνητικών υπηρεσιών, αλλά επίσης με τη νομοθετική εξουσία, όπως και άλλους ανεξάρτητους θεσμούς. Παράλληλα, ως εκ της φύσεως του ζητήματος, απαιτείται εμπειριστατωμένη μελέτη και συζήτηση, μεταξύ άλλων, με αρμόδιους για συνταγματικά θέματα.
- (5) Η εξέταση του ζητήματος βρίσκεται σε προκαταρκτικό στάδιο μελέτης και συζήτησης, ενώ η Κυβέρνηση, στα πλαίσια της διακηρυγμένης πολιτικής της για στενή συνεργασία και επικοινωνία με τη νομοθετική εξουσία, θα διατηρεί την τελευταία ενήμερη.»

Απάντηση ημερομηνίας 16 Οκτωβρίου 2023 του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Γιώργου Παπαναστασίου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.027, ημερομηνίας 2 Αυγούστου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Χρύσανθου Σαββίδη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας διαβιβάζω την απαντητική επιστολή του Υφυπουργού Τουρισμού:

- “(1) Σε συνέχεια της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 8.2.2023, το Υφυπουργείο Τουρισμού προέβη στην ετοιμασία εγγράφων διαγωνισμού για την εξασφάλιση υπηρεσιών συμβούλων, οι οποίοι θα βοηθήσουν, μεταξύ άλλων, το Υφυπουργείο στην ετοιμασία των όρων του διαγωνισμού για εξεύρεση επενδυτή και την παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης προς το Υφυπουργείο Τουρισμού κατά τη διεξαγωγή της διαγωνιστικής διαδικασίας που θα καταλήξει στην εξεύρεση επενδυτή για την ανάπτυξη του έργου. Για την ετοιμασία των εγγράφων του διαγωνισμού εξασφάλισης εξειδικευμένων συμβούλων έχει διεξαχθεί προκαταρκτική διαβούλευση, μέσω της δημοσίευσης προσχεδίου των εγγράφων στο σύστημα e-procurement της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων. Το προσχέδιο των εγγράφων στάλθηκε επίσης στις 19.6.2023 στα μέλη της Διαχειριστικής Επιτροπής Μαρίνων και παρατηρητές, μεταξύ των οποίων και η Νομική Υπηρεσία, για τις απόψεις τους, οι οποίες λήφθηκαν υπόψη.

Σε συνέχεια του προκαταρκτικού νομοτεχνικού ελέγχου και των σχολίων στις Νομικής Υπηρεσίας τα οποία υποβλήθηκαν στις 21.7.2023 και 31.7.2023 το Υφυπουργείο υπέβαλε εκ νέου τα έγγραφα του διαγωνισμού στις 11.8.2023 για τον τελικό νομοτεχνικό έλεγχο ο οποίος εκκρεμεί.

Το Υφυπουργείο Τουρισμού θα προχωρήσει με την προκήρυξη του σχετικού διαγωνισμού μόλις ολοκληρωθεί ο εν λόγω νομοτεχνικός έλεγχος.

Η ανάθεση της Σύμβασης των εξειδικευμένων συμβούλων αναμένεται εντός περίπου 6 μηνών από την ημερομηνία προκήρυξης του σχετικού διαγωνισμού.

Η συγκεκριμένη Σύμβαση έχει διάρκεια 30 μηνών, με τη λήξη της οποίας αναμένεται να γίνει η υπογραφή της Σύμβασης Παραχώρησης με τον επενδυτή.

Νοείται ότι, υπάρχουν αστάθμητοι παράγοντες οι οποίοι ενδέχεται να επηρεάσουν τον πιο πάνω προγραμματισμό, όπως τυχόν θέματα που θα προκύψουν κατά την αξιολόγηση των προσφορών, προσφυγές στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, νομικά ζητήματα κλπ.

- (2) Δεν μπορεί, στο παρόν στάδιο, να προσδιοριστεί χρονοδιάγραμμα για τις εργασίες κατασκευής του έργου της μαρίνας Πάφου. Αυτό θα καθοριστεί σε συνεργασία με τους εξειδικευμένους συμβούλους και θα προσδιορίζεται στο συμβόλαιο που θα υπογραφεί με τον επενδυτή. Νοείται ότι, πριν την έναρξη εργασιών, θα πρέπει να προηγηθεί η περίοδος εξασφάλισης των απαιτούμενων αδειών για το έργο που θα αναπτυχθεί, σύμφωνα με την προσφορά του Παραχωρησιούχου (επενδυτή).”»

Απάντηση ημερομηνίας 18 Οκτωβρίου 2023 του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Γιώργου Παπαναστασίου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.038, ημερομηνίας 9 Αυγούστου 2023,

του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Νίκου Κέττηρου

«Αναφέρομαι στο πιο πάνω θέμα και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

2. Τα φωτοβολταϊκά συστήματα (ΦΒ) αναμφίβολα αποτελούν μια αξιόπιστη και ανταγωνιστική τεχνολογία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με κόστος πολύ χαμηλότερο σε σχέση με την ηλεκτροπαραγωγή με συμβατικά καύσιμα. Συγκεκριμένα στην Κύπρο λόγω της υψηλής ηλιοφάνειας καθ' όλη την διάρκεια του έτους, το κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΦΒ συστήματα έχει καταστεί χαμηλότερο σε σχέση με τα συμβατικά καύσιμα (ενέργεια από το δίκτυο) από την προηγούμενη δεκαετία (την περίοδο 2011-2023).
3. Από το 2013 έχει τεθεί σε εφαρμογή το «Σχέδιο για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ για ίδια κατανάλωση» στο πλαίσιο του οποίου όλοι οι καταναλωτές, συμπεριλαμβανομένων και των δημόσιων αρχών, δύναται να εγκαταστήσουν φωτοβολταϊκό σύστημα ή άλλο σύστημα ΑΠΕ για την κάλυψη των αναγκών τους σε ηλεκτρική ενέργεια, μειώνοντας ή/και εκμηδενίζοντας τους λογαριασμούς τους για ηλεκτρική ενέργεια.
4. Παρόλο που δεν έχει εκπονηθεί μελέτη που να επικεντρώνεται αποκλειστικά στην εγκατάσταση ΦΒ συστημάτων στα δημόσια κτίρια, η εγκατάσταση ΦΒ συστημάτων και άλλων τεχνολογιών ΑΠΕ έχει εξεταστεί στο πλαίσιο μελετών που έχουν διεξαχθεί για την ετοιμασία του Εθνικού Σχεδίου δράσης για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) και του καταρτισμού ενδεικτικής πορείας για την αύξηση του ποσοστού ΑΠΕ στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής. Οι εν λόγω μελέτες είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας. Επιπρόσθετα αρκετά δημόσια κτίρια είναι ενοικιαζόμενα και θα μπορούν να εκμεταλλευτούν την ηλιακή ενέργεια με την μέθοδο του Virtual-net billing στο άμεσο μέλλον.
5. Στο προσχέδιο του αναθεωρημένου ΕΣΕΚ που υποβλήθηκε στην ΕΕ τον Ιούλιο 2023, η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων σε συνδυασμό με μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια κτίρια έχει συμπεριληφθεί στα μέτρα και πολιτικές για την επίτευξη των εθνικών στόχων αναφορικά με τις ΑΠΕ και την εξοικονόμηση ενέργειας.
6. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα μέτρα αναφορικά με την εγκατάσταση ΦΒ συστημάτων σε δημόσια κτίρια:
  - Έχουν εγκατασταθεί ΦΒ συστήματα συμψηφισμού μετρήσεων (net-metering) σε όλα τα δημόσια σχολικά κτίρια στο πλαίσιο προγράμματος του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας σε συνεργασία με την ΑΗΚ, το οποίο έχει χρηματοδοτηθεί από το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.
  - Τροχοδρομείται από το Υπουργείο Άμυνας η εγκατάσταση ΦΒ συστημάτων στα στρατόπεδα, έργο το οποίο θα χρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα "Θάλαια".
  - Στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) και σε άλλα Προγράμματα Χρηματοδότησης από Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (Σχέδιο Δίκαιης Μετάβασης) έχουν συμπεριληφθεί δράσεις για την ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, στο πλαίσιο των οποίων προβλέπεται και η εγκατάσταση ΦΒ συστημάτων ιδιο-κατανάλωσης.
  - Στο Ταμείο ΑΠΕ και ΕΞΕ λειτουργεί το "Σχέδιο Χορηγιών για ενθάρρυνση της ενεργειακής αναβάθμισης από Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και φορείς ευρύτερου δημοσίου τομέα" που απασκοπεί στην παροχή οικονομικών κινήτρων για επενδύσεις ενεργειακής αναβάθμισης από Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΑΤΑ) και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δίκαιου (ΝΠΔΔ). Στο πλαίσιο του Σχεδίου δίδεται επιχορήγηση 100% για δαπάνες αναφορικά με τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κτιρίων των τοπικών και δημόσιων αρχών, συμπεριλαμβανομένης και της εγκατάστασης ΦΒ συστήματος συμψηφισμού λογαριασμών (net-billing).
  - Σύμφωνα με τον περί Ενεργειακής Απόδοσης Νόμο ανακαινίζονται κτίρια που ανήκουν και χρησιμοποιούνται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές. Οι ανακαινίσεις υλοποιούνται από το Τμήμα Δημοσίων Έργων και περιλαμβάνουν μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας και εγκατάσταση ΦΒ ανάλογα με την περίπτωση. Σημειώνεται, ότι με την αναθεώρηση της σχετικής Ευρωπαϊκής Οδηγίας η εν λόγω υποχρέωση από το 2026 διαφοροποιείται και πλέον θα πρέπει να ανακαινίζεται ετησίως το 3% του συνολικού εμβαδού των κτιρίων που ανήκουν σε Δημόσιους Φορείς, και όχι μόνο σε κεντρικές κυβερνητικές αρχές. Επίσης, οι ανακαινίσεις θα πρέπει να αναβαθμίζουν τα δημόσια κτίρια σε Κτίρια με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ).
  - Σύμφωνα με τον περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων Νόμο όλα τα νέα δημόσια κτίρια από το 2019 πρέπει να είναι ΚΣΜΚΕ, όπου ανάμεσα σε άλλα απαιτείται 25% της κατανάλωσής τους να καλύπτεται από ΑΠΕ.»

Απάντηση ημερομηνίας 16 Οκτωβρίου 2023 του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και

Περιβάλλοντος κ. Πέτρου Ξενοφώντος στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.040, ημερομηνίας 9 Αυγούστου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Νίκου Κέττηρου

Σημείωση: Η απάντηση του υπουργού είναι εμπιστευτική.

Απάντηση ημερομηνίας 13 Οκτωβρίου 2023 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνου Ιωάννου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.047, ημερομηνίας 16 Αυγούστου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

2. Το Κοινοτικό Συμβούλιο Μαζωτού υπέβαλε στο Επαρχιακό Γραφείο Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως αίτηση με ημερομηνία 26.6.2019, με σκοπό την εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας για προσθηκομετατροπές σε υφιστάμενη κατοικία και αλλαγή χρήσης σε αίθουσα πολλαπλής χρήσης.
3. Στα πλαίσια διαβούλευσης του Επαρχιακού Γραφείου Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως για την πιο πάνω αίτηση, το γραφείο του Επάρχου Λάρνακας διαβίβασε τις θετικές του απόψεις, νοούμενου ότι θα εξασφαλιστεί η δημιουργία του απαιτούμενου αριθμού λειτουργικών χώρων στάθμευσης και θα ικανοποιούνται οι πρόνοιες της Δήλωσης Πολιτικής και οι λοιπές πρόνοιες του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου.
4. Το Επαρχιακό Γραφείο Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως ζήτησε από το Κοινοτικό Συμβούλιο Μαζωτού όπως υποβάλει αίτηση για τροποποίηση της εκδοθείσας άδειας που αφορά τον χώρο στάθμευσης γειτονικού τεμαχίου, καθώς η πρόταση της αίτησής τους επεμβαίνει στο εν λόγω τεμάχιο και ακυρώνει/τροποποιεί μερικώς την εκδοθείσα άδεια.
5. Ως εκ των ανωτέρω, για να προχωρήσει το έργο στην αίθουσα πολλαπλής χρήσης στην Κοινότητα Μαζωτού, θα πρέπει πρώτα να τακτοποιηθούν τα θέματα που αφορούν την εκδοθείσα άδεια. Σημειώνεται ωστόσο ότι μέχρι σήμερα δεν έχει υποβληθεί σχετική αίτηση από το Κοινοτικό Συμβούλιο Μαζωτού παρότι το θέμα έχει διευκρινιστεί επανειλημμένως με αποτέλεσμα να εκκρεμεί η παραχώρηση της πολεοδομικής άδειας, η οποία και αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την έκδοση της άδειας οικοδομής.»

Απάντηση ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 2023 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνου Ιωάννου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.050, ημερομηνίας 18 Αυγούστου 2023, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου

«Αναφέρομαι στην εν θέματι ερώτηση και επιθυμώ να σας ενημερώσω ότι και οι δύο περιπτώσεις που αναφέρονται στην εν θέματι ερώτηση είχαν ερευνηθεί κατά το παρελθόν.

2. Συγκεκριμένα, οι υπό αναφορά υποθέσεις αποστάλθηκαν για έρευνα στην Ερευνητική Επιτροπή για τις κατ' εξαίρεση πολιτογραφήσεις υπό την προεδρία του κου Μύρωνος Νικολάτου (εφεξής Επιτροπή Νικολάτου). Η Επιτροπή Νικολάτου είχε διοριστεί από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ασκώντας τις εξουσίες που χορηγούνται σε αυτόν από τον περί Ερευνητικών Επιτροπών Νόμο, στις 7.9.2020 για διερεύνηση των κατ' εξαίρεση πολιτογραφήσεων. Δέον να σημειωθεί ότι οι όροι εντολής της Επιτροπής Νικολάτου ήταν να διερευνήσει σε σχέση με τις κατ' εξαίρεση πολιτογραφήσεις αλλοδαπών επιχειρηματιών και επενδυτών και το Κυπριακό Επενδυτικό Πρόγραμμα (ΚΕΠ), από το 2007 μέχρι και στις 17.8.2020 τα ακόλουθα:

- (α) κατά πόσο εφαρμόστηκαν ορθά όλες οι εν ισχύ κατά το χρόνο υποβολής και/ή εξέτασης των αιτήσεων νομοθεσίες, αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου και όλα τα ισχύοντα κατά το χρόνο υποβολής και/ή εξέτασης των αιτήσεων, κριτήρια, διαδικασίες, όροι και προϋποθέσεις, περιλαμβανομένων και των οικονομικών που θα έπρεπε να ικανοποιούνται,
- (β) κατά πόσο από τα ευρήματα της έρευνας που καθορίζεται στην παράγραφο (α), κατά την κρίση της Ερευνητικής Επιτροπής, προκύπτουν οποιαδήποτε στοιχεία ή γεγονότα:
  - i. τα οποία δυνατό να καταλογίζουν ευθύνες σε οποιονδήποτε εμπλεκόμενο, οι οποίες προκύπτουν από πράξεις ή παραλείψεις του κατά την άσκηση των καθηκόντων του, και
  - ii. που δικαιολογούν την πιθανή έναρξη διαδικασίας αποστέρησης της κυπριακής υπηκοότητας με βάση την ισχύουσα νομοθεσία.

3. Επίσης, σημειώνεται ότι οι υπό αναφορά δύο υποθέσεις είχαν δοθεί στην Ελεγκτική Υπηρεσία στα πλαίσια του ελέγχου που πραγματοποίησε για το Κυπριακό Επενδυτικό Πρόγραμμα το αποτέλεσμα της οποίας ήταν η εκπόνηση της Ειδικής Έκθεσης αρ. ΥΠΕΣ/01/2022 και ημερομηνίας 22.8.2022.»

Απάντηση ημερομηνίας 16 Οκτωβρίου 2023 της Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Άνας Κουκκίδη Προκοπίου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.053, ημερομηνίας 10 Αυγούστου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αλέκου Τρυφωνίδη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και αποστέλλω για ενημέρωσή σας αντίγραφο της ακόλουθης απαντητικής επιστολής από τον Αρχηγό Αστυνομίας με αυτόδηλο περιεχόμενο:

“Σχετικά με το πιο πάνω θέμα σας πληροφορώ ότι το 2022 ετοιμάστηκε σε συνεργασία με το Τμήμα Δημοσίων Έργων, Σημείωμα Έργου (PCN) το οποίο αφορούσε τη δημιουργία ελικοδρομίου στην Κοινότητα Ληνούς, με κόστος €4.500.000 + Φ.Π.Α. Το εν λόγω Σημείωμα Έργου εγκρίθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης, τον Νοέμβριο του 2022, αλλά το έργο, παρά το ότι προτάθηκε στον Προϋπολογισμό της Αστυνομίας, δεν περιλήφθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

2. Το πιο πάνω έργο προτάθηκε ξανά στον Προϋπολογισμό του 2024 και αναμένεται η λήψη απόφασης από το Υπουργείο Οικονομικών αναφορικά με την περίληψή του στον Προϋπολογισμό της Αστυνομίας.

3. Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε άλλες διευκρινήσεις επιθυμείτε, παρακαλώ.”»

Απάντηση ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 2023 της Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Άνας Κουκκίδη Προκοπίου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.057, ημερομηνίας 24 Αυγούστου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Νίκου Γεωργίου

Σημείωση: Η απάντηση του υπουργού είναι εμπιστευτική.

Απάντηση ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 2023 του Υπουργού Οικονομικών κ. Μάκη Κερανού στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.064, ημερομηνίας 4 Σεπτεμβρίου 2023, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου

«Αναφορικά με την πιο πάνω ερώτησή σας, σημειώνω τα ακόλουθα:

1. Σχετικά με το αίτημά σας να αποστείλουμε στη Βουλή των Αντιπροσώπων (ΒτΑ) την αξιολόγηση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) για την υλοποίηση του ιδιωτικού έργου ηλεκτρικής διασύνδεσης “EuroAsia Interconnector”, επιθυμώ να σας πληροφορήσω ότι το Υπουργείο Οικονομικών έχει ζητήσει την εξουσιοδότηση της ΕΤΕπ, στην οποία ανήκει η μελέτη, για υποβολή της στη ΒτΑ.
2. Το έργο ηλεκτρικής διασύνδεσης “EuroAsia Interconnector” προτάθηκε από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) και συμπεριλήφθηκε για χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με το ποσό των €100 εκ. (υπό μορφή δανείου) υπό την προϋπόθεση, μεταξύ άλλων, να εξασφαλίσει έγκριση για χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ ή/και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Στα έγγραφα που υποβλήθηκαν από τον Φορέα Υλοποίησης (ΦΥ) στο πλαίσιο αξιολόγησης για τη συμπερίληψη του έργου στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, δεν γινόταν αναφορά στην παροχή κρατικών εγγυήσεων προς εξασφάλιση της υπό αναφορά χρηματοδότησης. Το έργο έχει υποβληθεί για εξέταση από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, όπως όλα τα έργα που έχουν ενταχθεί για χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.
3. Το θέμα παραχώρησης κρατικών εγγυήσεων για το εν λόγω έργο εξετάστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στο πλαίσιο δύο αιτημάτων που έλαβε η Κυπριακή Δημοκρατία (ΚΔ) από τον ΦΥ του έργου.

Το πρώτο αίτημα αφορούσε στην παραχώρηση κρατικής εγγύησης ύψους €580 εκ. προς διεθνή νορβηγικό χρηματοδοτικό οργανισμό (Νοέμβριος 2022). Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας προώθησε αυτούσιο το αίτημα από τον ΦΥ, χωρίς να υποβάλει οποιοδήποτε εισηγήσεις επί του θέματος. Το Υπ. Οικονομικών, στη βάση των διαδικασιών του Γενικού Λογιστηρίου, μελέτησε τα διαβιβασθέντα έγγραφα και με επιστολή του προς το ΥΕΕΒ ημερ. 6/2/23 απέστειλε ερωτήματα επί συγκεκριμένων θεμάτων τα οποία χρήζουν περαιτέρω εξέτασης και για τα οποία απαιτείται επιπρόσθετη πληροφόρηση.

Επιπλέον, τον Απρίλιο 2023 ο ΦΥ απέστειλε αίτημα προς την ΚΔ για παραχώρηση επιστολής πρόθεσης παραχώρησης κρατικής εγγύησης ύψους €580 εκ. για την εξασφάλιση χρηματοδότησης των απαραίτητων δανειακών κεφαλαίων από την ΕΤΕπ, η οποία θα διευκολύνει τη σύναψη σύμβασης με τον κατασκευαστή των καλωδίων. Το αίτημα προωθήθηκε αυτούσιο από το ΥΕΕΒ στο Υπουργείο Οικονομικών και μετά από μελέτη, το Υπουργείο Οικονομικών διαπίστωσε ότι το εν λόγω αίτημα δεν παρείχε ικανοποιητική πληροφόρηση για τα θέματα που το Υπουργείο Οικονομικών είχε επισημάνει κατά την προκαταρκτική αξιολόγηση του πρώτου αιτήματος.

Το ΥΕΕΒ με επιστολή του ημερ. 11/9/23 μας ενημέρωσε ότι απέστειλε επιστολή προς τον ΦΥ στις 23/2/23 με τα θέματα και ερωτήματα που καταγράφηκαν στην προαναφερθείσα επιστολή του Υπ. Οικονομικών, χωρίς ωστόσο να ληφθεί απάντηση από τον ΦΥ. Επιπρόσθετα, στην εν λόγω επιστολή το ΥΕΕΒ αναφέρει ότι εξετάζει το ενδεχόμενο ανάθεσης σε εξωτερικό όικο, της γεωστρατηγικής και οικονομικής αξιολόγησης του έργου προκειμένου να αποφασιστούν τα επόμενα βήματα.

4. Σημειώνεται ότι η ΕΤΕπ ενημέρωσε τις κυπριακές αρχές ότι με βάση τα πορίσματα της μελέτης που διεξήγαγε με συμβούλους εμπειρογνώμονες απάντησε αρνητικά στο αίτημα του ΦΥ για χρηματοδότηση του έργου. Επιπρόσθετα, η ΕΤΕπ παραθέτει εναλλακτικό σενάριο που αφορά στην εγκατάσταση μεγάλων μπαταριών ιόντων-λιθίου για αποθήκευση ενέργειας, η οποία όπως αναφέρεται είναι τεχνικά βιώσιμη, οικονομικά αποδοτική και ευέλικτη, εξυπηρετεί τον σκοπό της περαιτέρω ενσωμάτωσης ΑΠΕ και μείωσης εκπομπών αερίων CO₂.

5. Αναφορικά με το ερώτημά σας για την εκπόνηση άλλων μελετών από πλευράς του κράτους σε σχέση με το κόστος και το όφελος για τον Κύπριο καταναλωτή σχετικά με άλλες πιθανές λύσεις, το Υπουργείο Οικονομικών διαβίβασε στις 06/10/23 το ερώτημά σας στο αρμόδιο Υπουργείο (ΥΕΕΒ).»

Απάντηση ημερομηνίας 13 Οκτωβρίου 2023 του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Γιώργου Παπαναστασίου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.065, ημερομηνίας 4 Σεπτεμβρίου 2023, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου

«Σχετικά με το πιο πάνω θέμα επιθυμώ να σας ενημερώσω για τα ακόλουθα:

2. Βάσει επίσημης ενημέρωσης που έχει το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) από τον Φορέα Υλοποίησης EuroAsia Interconnector Ltd, τα ιδιωτικά κεφάλαια ανέρχονται σε €236 εκατ. και επιπλέον €30 εκατ. ως αποθεματικό που θα χρησιμοποιηθεί ως κεφάλαιο κίνησης για τη διασφάλιση της ομαλής υλοποίησης του έργου.
3. Όσον αφορά το επόμενο βήμα από πλευράς ΚΔ, το ΥΕΕΒ βρίσκεται στη διαδικασία ανάθεσης σε οίκο του εξωτερικού για διενέργεια μελέτης που θα αφορά την οικονομική βιωσιμότητα και τη γεωστρατηγική αξία του Έργου Κοινού Ενδιαφέροντος (ΕΚΕ).

Παράλληλα, η ΚΔ θα προβεί σε αξιολόγηση της μελέτης που διενεργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ) για την οικονομική βιωσιμότητα του έργου. Με την ολοκλήρωση των πιο πάνω αξιολογήσεων θα αποφασισθεί η επιλογή ενός εκ των ακόλουθων τριών σεναρίων ως το επόμενο βήμα από πλευράς ΚΔ:

- i. είτε να αφηθεί η υλοποίηση στον ΦΥ και να μη συμμετάσχει η ΚΔ,
- ii. είτε η ΚΔ να εμπλακεί στην ανάπτυξη και υλοποίηση του ΕΚΕ, ή
- iii. η ΚΔ να υποστηρίξει τη δανειοδότηση του ΕΚΕ μέσα από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, με την παροχή κρατικών εγγυήσεων.»

Απάντηση ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 2023 του Υπουργού Οικονομικών κ. Μάκη Κερανού στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.073, ημερομηνίας 8 Σεπτεμβρίου 2023, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση αναφορικά με το ύψος της κατά χάριν εισφοράς που δόθηκε τα τελευταία πέντε χρόνια στο Cyprus Integrity Forum και επιθυμώ να σας πληροφορήσω ότι ο υπό αναφορά μη κερδοσκοπικός οργανισμός έλαβε τις ακόλουθες χορηγίες:

Έτος παραχώρησης χορηγίας	Ποσό (€)	Υπουργείο/Υπηρεσία
2018	10.000	Γενικό Λογιστήριο
2020	10.000	Γενικό Λογιστήριο
2022	7.000	Γενικό Λογιστήριο
2022	1.000	Υπουργείο Υγείας
2023	5.000	Υπουργείο Οικονομικών

2. Παραμένω στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε διευκρινίσεις τυχόν χρειαστείτε.»

Απάντηση ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 2023 του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Αλέξη Βαφεάδη στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.076, ημερομηνίας 12 Σεπτεμβρίου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Πρόδρομου Αλαμπρίτη

«Επιθυμώ να αναφερθώ στην πιο πάνω ερώτηση και, με βάση σχετική ενημέρωση που έλαβα από την αρμόδια Ομάδα, την Ομάδα Αξιοποίησης Λιμένων, να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

1. Η εξέλιξη και υλοποίηση της συμφωνίας τηρείται κανονικά:

Η ανάδοχος εταιρεία KITION Ocean Holdings Ltd ανέλαβε το έργο την 1^η Απριλίου 2022. Έκτοτε διαχειρίζεται τον λιμένα και τη μαρίνα, των οποίων η απρόσκοπτη λειτουργία αποτελεί μέρος των υποχρεώσεων της. Πέραν τούτου, προχωρεί με βελτιωτικά έργα, με τη στατική αναβάθμιση και συντήρηση/αποκατάσταση της διατηρητέας αποβάθρας στη μαρίνα, και με τις μελέτες/αδειοδότηση των κτιρίων, των θαλάσσιων έργων και του οδικού δικτύου και υποδομών που αποτελούν τις ελάχιστες υποχρεώσεις με βάση τη Σύμβαση Παραχώρησης. Το χρονικό πλαίσιο υλοποίησης των ελάχιστων υποχρεώσεων είναι 5 έτη από την ημερομηνία ανάληψης του έργου, ήτοι από 1/4/22 μέχρι 31/3/27. Παρότι παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών, ο Ανάδοχος προχωρεί με την προώθηση του έργου, λαμβάνοντας διορθωτικά μέτρα, για ολοκλήρωση των ελάχιστων

υποχρεώσεων εντός του πλαισίου της πενταετίας.

2. Έχει αλλάξει ο αρχικός σχεδιασμός του έργου:

Το masterplan του έργου έτυχε έγκρισης από την αρμόδια αρχή (Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως) με την έκδοση Πολεοδομικής Άδειας για το Γενικό Χωροταξικό Σχεδιασμό την 15^η Ιουλίου, 2022. Ο Ανάδοχος προχωρεί με την υποβολή πολεοδομικών αιτήσεων στη βάση του αδειοδοτημένου χωροταξικού σχεδίου.

3. Τηρούνται τα χρονοδιαγράμματα εκτέλεσης του έργου:

Όπως προαναφέρθηκε, το χρονικό πλαίσιο υλοποίησης των ελάχιστων υποχρεώσεων είναι 5 έτη από την ημερομηνία ανάληψης του έργου, ήτοι από 1/4/22 μέχρι 31/3/27. Η έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών μετατέθηκε, κατόπιν εγκρίσεων, από τον Σεπτέμβριο 2023 στον Ιούλιο 2024, χωρίς να επηρεάζεται η ημερομηνία ολοκλήρωσης των εργασιών αφού ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να λάβει διορθωτικά μέτρα για απορρόφηση της καθυστέρησης που παρατηρείται.

4. Πότε αναμένεται να ολοκληρωθούν οι διάφορες φάσεις του έργου:

Σύμφωνα και με τον αρχικό σχεδιασμό, οι ελάχιστες υποχρεώσεις με βάση τη Σύμβαση Παραχώρησης θα ολοκληρωθούν εντός 5 ετών από την ημερομηνία ανάληψης του έργου, ήτοι μέχρι 31/3/27. Οι επόμενες φάσεις αφορούν έργα προς ολοκλήρωση (πέραν των ελάχιστων απαιτήσεων του Κράτους) μέχρι το τέλος του έτους 2030 (φάση 2), μέχρι τα μέσα του 2034 (φάση 3) και μέχρι τις αρχές του 2038 (φάση 4), με το έργο να βρίσκεται σε πλήρη υλοποίηση σε χρονικό ορίζοντα 16 ετών.

5. Ποια κομμάτια του έργου έχουν ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα:

Μέχρι σήμερα έχει εκδοθεί η Πολεοδομική Άδεια για το Γενικό Χωροταξικό Σχεδιασμό και προχωρούν οι διαδικασίες μελετών και αδειοδότησης για τα επιμέρους κτίρια και άλλες υποδομές, όπως προνοείται από τη νομοθεσία. Έχουν γίνει βελτιωτικά έργα εντός του λιμένα και της μαρίνας, και προχωρεί επίσης η στατική αναβάθμιση και συντήρηση/αποκατάσταση της διατηρητέας αποβάθρας. Η μαρίνα είναι πλέον ανοικτή, προσβάσιμη στο κοινό και ασφαλής για χρήση από όλους. Παράλληλα ο Ανάδοχος διαχειρίζεται το λιμάνι και τη μαρίνα, παρέχοντας εξυπηρέτηση σε πλοία και σκάφη αντίστοιχα, εφαρμόζοντας τη σχετική νομοθεσία, ακολουθώντας συγκεκριμένους δείκτες απόδοσης και επενδύοντας σε εξοπλισμό και ανθρώπινο δυναμικό. Η λειτουργία του λιμένα και της μαρίνας είναι αναπόσπαστο μέρος των υποχρεώσεων του Αναδόχου, παράλληλα με την ανάπτυξη της περιοχής.

6. Ποιος είναι ο αρμόδιος λειτουργός που ελέγχει και παρακολουθεί την εκτέλεση της συμφωνίας:

Αρμόδια λειτουργός (ορισμένη ως Grantor's Representative σύμφωνα με τις πρόνοιες της Σύμβασης Παραχώρησης) είναι η κα Στέλλα Ησαΐα, Επιμετρητής Ποσοτήτων στο Τμήμα Δημοσίων Έργων. Η εν λόγω λειτουργός είναι μέλος της Ομάδας Αξιοποίησης Λιμένων και ενεργεί ως εκπρόσωπος του Γενικού Διευθυντή του ΥΜΕΕ που είναι και ο Grantor στα πλαίσια της Σύμβασης.»

Απάντηση ημερομηνίας 16 Οκτωβρίου 2023 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνου Ιωάννου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.083, ημερομηνίας 13 Σεπτεμβρίου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αλέκου Τρυφωνίδη

«Αναφορικά με το πιο πάνω ερώτημα, σας πληροφορώ ότι, από το σύστημα ARS του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης, έχουν εξαχθεί τα ακόλουθα στοιχεία υπηκόων τρίτων χωρών, που ενώ εισήλθαν στην Κυπριακή Δημοκρατία ως φοιτητές, στη συνέχεια υπέβαλαν αίτημα ασύλου (τα στοιχεία αφορούν τις χρονιές 2022 & 2023):

ΑΙΓΥΠΤΟΣ	EDU	STUDENT	1
ΑΙΘΙΟΠΙΑ	EDU	STUDENT	1
ΒΙΕΤΝΑΜ	EDU	STUDENT	4
ΓΑΜΒΙΑ	EDU	STUDENT	1
ΓΚΑΝΑ	EDU	STUDENT	4
ΙΝΔΙΑ	EDU	STUDENT	324
ΚΑΜΕΡΟΥΝ	EDU	STUDENT	7
ΛΙΒΑΝΟΣ	EDU	STUDENT	1
ΜΑΡΟΚΟ	EDU	STUDENT	1
ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ	EDU	STUDENT	29
ΝΕΠΑΛ	EDU	STUDENT	180

ΝΙΓΗΡΙΑ	EDU	STUDENT	23
ΟΥΓΚΑΝΤΑ	EDU	STUDENT	1
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	EDU	STUDENT	2
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	EDU	STUDENT	24
ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ	EDU	STUDENT	1
ΡΩΣΙΑ	EDU	STUDENT	1
ΣΡΙ ΛΑΝΚΑ	EDU	STUDENT	2

Τα εν λόγω πρόσωπα, εφόσον πρόκειται για νόμιμα διαμένοντες στη Δημοκρατία, υποβάλλουν το αίτημα ασύλου τους στα κατά τόπους κλιμάκια της Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης (ΥΑΜ) της Αστυνομίας, όπου είναι τοποθετημένοι λειτουργοί της Υπηρεσίας Ασύλου. Τα συγκεκριμένα αιτήματα εξετάζονται με την ταχύρρυθμη διαδικασία και εντός ενός μηνός από την ημερομηνία υποβολής τους.»

Απάντηση ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 2023 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνου Ιωάννου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.091, ημερομηνίας 15 Σεπτεμβρίου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαράλαμπου Θεοπέμπτου

«Αναφέρομαι στην επιστολή σας, ημερομηνίας 19/09/2023, σχετικής με το πιο πάνω θέμα και για τα ζητούμενα στοιχεία σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

2. Σε σχέση με το πρώτο σκέλος της ερώτησης σημειώνεται ότι, κατά τη διαδικασία τροποποίησης ή οριστικοποίησης του Σχεδίου Ανάπτυξης, η Πολεοδομική Αρχή ενημερώνει γραπτώς τα αρμόδια Τμήματα/Υπηρεσίες/Υπουργεία αποστέλλοντάς τους όλα τα απαιτούμενα στοιχεία σε έντυπη και σε ψηφιακή μορφή, περιλαμβανομένου και του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας χρειάζεται περίπου 1-2 μήνες για επικαιροποίηση των ηλεκτρονικών συστημάτων, ανάλογα με τον όγκο εργασίας και το βαθμό δυσκολίας του κάθε Σχεδίου Ανάπτυξης. Η Γενική Εκτίμηση, με βάση τη σχετική νομοθεσία, διενεργείται κάθε τρία χρόνια, κατά την οποία λαμβάνονται υπόψη και οποιεσδήποτε αλλαγές των πολεοδομικών ζωνών. Ωστόσο, ο ιδιοκτήτης ενός ακινήτου έχει το δικαίωμα να προβεί σε αίτηση διόρθωσης λάθους των φυσικών και νομικών χαρακτηριστικών του ακινήτου του σε οποιαδήποτε στιγμή, υποβάλλοντας σχετική αίτηση ηλεκτρονικά χωρίς την καταβολή οποιουδήποτε τέλους. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας προβαίνει σε καθημερινό εκσυγχρονισμό όλων των ακινήτων που αλλάζουν τα χαρακτηριστικά τους είτε με την έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας και με διάφορες αιτήσεις, είτε μετά που οι αρμόδιες οικοδομικές αρχές διαβιβάζουν στο Τμήμα πληροφορίες μέσω της διαδικτυακής πύλης (DLS Portal).
3. Αναφορικά με το κατά πόσον εξετάζεται το ενδεχόμενο παραχώρησης αντισταθμιστικών μέτρων στους ιδιοκτήτες γης με μηδενική ανάπτυξη, αναφέρεται ότι αυτό δεν διέπεται από συγκεκριμένο νόμο. Επίσης, σημειώνεται ότι το άρθρο 23(3) του Συντάγματος αναφέρεται στην υποχρέωση καταβολής δίκαιης αποζημίωσης στις περιπτώσεις που προκύπτει ουσιώδης μείωση της οικονομικής αξίας της ιδιοκτησίας από πράξη της διοίκησης και όχι της παραχώρησης αντισταθμιστικών μέτρων λόγω μηδενικής ανάπτυξης. Περαιτέρω, ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμος, στη βάση των προνοιών του άρθρου 67 και 68, προβλέπει τη δυνατότητα για απαίτηση αποζημίωσης λόγω απόφασης της Πολεοδομικής Αρχής, η οποία έχει προκαλέσει ουσιώδη ζημιά εις βάρος ιδιοκτησίας. Για τον σκοπό αυτό, καθορίζεται ειδική διαδικασία απαίτησης αποζημίωσης με σχετικούς Κανονισμούς (Κ.Δ.Π. 56/1990).
4. Παραμένω στη διάθεσή σας για τυχόν διευκρινήσεις.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιο Τέταρτο: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση· δεν θα προχωρήσουμε σήμερα.

Συνάδελφοι, έχουμε στείλει ήδη, να γνωρίζετε, για τη συζήτηση της εξέτασης των προϋπολογισμών, για να διαμορφώσετε το πρόγραμμά σας, όπως και την παρουσία του Υπουργού των Οικονομικών, όπως και για την τελευταία συνεδρία της ολομέλειας του σώματος που θα έχει νομοθετική εργασία.

Εδώ φτάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας. Η επόμενη συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων ορίζεται για την Πέμπτη, 2 Νοεμβρίου 2023, στις 4.00 το απόγευμα, με ημερήσια διάταξη που θα σας αποσταλεί.

[Στις 27 Οκτωβρίου 2023 κυκλοφόρησε η ημερήσια διάταξη της έκτης συνεδρίας της Τρίτης Συνόδου της Δωδέκατης Βουλευτικής Περιόδου του σώματος:

Η Πρόεδρος της Βουλής συγκαλεί συνεδρία της ολομέλειας του σώματος την Πέμπτη, 2 Νοεμβρίου 2023, στις 4.00 μ.μ., με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Νομοθετική εργασία

1. Ο περί Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022.
(Αρ. Φακ. 23.01.063.176-2022).
2. Ο περί της Απαγόρευσης Πλήρωσης Κενών Θέσεων στο Δημόσιο και στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (Ειδικές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022.
(Πρόταση νόμου των κ. Χάρη Γεωργιάδη, Ονούφριου Κουλλά και Σάβιας Ορφανίδου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και Χριστιάνας Ερωτοκρίτου και Χρύση Παντελίδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος).
(Αρ. Φακ. 23.02.063.038-2022).
3. Ο περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023.
(Πρόταση νόμου των κ. Χάρη Γεωργιάδη, Ονούφριου Κουλλά και Σάβιας Ορφανίδου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, Ηλία Μυριάνθους, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου, και Σταύρου Παπαδούρη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού).
(Αρ. Φακ. 23.02.064.061-2023).
4. Ο περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 2022.
(Αρ. Φακ. 23.01.063.284-2022).
5. Ο περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023.
(Πρόταση νόμου του κ. Ζαχαρία Κουλία, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου).
(Αρ. Φακ. 23.02.064.006-2023).
6. Ο περί του Καθορισμού Ειδικών Μέτρων για Μείωση των Ατμοσφαιρικών Ρύπων και Αερίων του Θερμοκηπίου που Προέρχονται από τις Οδικές Μεταφορές Νόμος του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.01.064.025-2023).
7. Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Έκδοση και Αναγνώριση Πιστοποιητικών και Ναυτική Εκπαίδευση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.01.064.130-2023).
8. Οι περί Πολιτικής Αεροπορίας (Καθορισμός Μέτρων Εφαρμογής για τον Έλεγχο Αλκοόλης σε Μέλη Πληρώματος Αεροσκαφών) Κανονισμοί του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.03.060.039-2023).
9. Ο περί Κοινωνικών Επιχειρήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.
(Πρόταση νόμου του κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου).
(Αρ. Φακ. 23.02.064.085-2023).
10. Ο περί Ρύθμισης Ληξιπρόθεσμων Κοινωνικών Εισφορών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.01.064.140-2023).
11. Ο περί Όρκων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.01.064.149-2023)
12. Ο περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλοι Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.01.064.122-2023).
13. Ο περί Πολιτικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.01.064.123-2023).
14. Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.01.064.124-2023).
15. Ο περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Εμπορικού Δικαστηρίου και Ναυτοδικείου (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023.

(Αρ. Φακ. 23.01.064.125-2023).

16. Ο περί Αποφάσεων Αλλοδαπών Δικαστηρίων (Αναγνώριση, Εγγραφή και Εκτέλεση Δυνάμει Συμβάσεως) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.01.064.126-2023).
17. Οι περί Υπουργείου Οικονομικών (Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών) - Θέση Ανώτερου Λειτουργού Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.03.060.044-2023).
18. Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας Νόμος (Αρ. 1) του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.01.064.136-2023).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

1. «Η αναθεωρητική πολιτική της Τουρκίας, η οποία αποσκοπεί στην αλλαγή των ισορροπιών στην ευρύτερη περιοχή, με στόχο να καταστεί ηγεμονική δύναμη, και οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση των κ. Χρίστου Σενέκη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου, Κωστή Ευσταθίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας, και Σταύρου Παπαδόρη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού).
(20.1.2022).
(Αρ. Φακ. 23.05.055.001-2022).
2. «Μεταναστευτικό: Οι διεθνείς υποχρεώσεις της Δημοκρατίας, η ευρωπαϊκή διάσταση και η διαχείριση του θέματος».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση όλων των κομμάτων).
(22.9.2022).
(Αρ. Φακ. 23.05.055.002-2022).]

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

Ευχαριστώ.

(Ωρα λήξης: 5.35 μ.μ.)

**Παρόντες βουλευτές
(αλφαβητικά κατά κόμμα)**

ΔΗΣΥ

Δημητρίου Αννίτα	Μαυρίδης Μάριος
(Πρόεδρος Βουλής)	Νεοφύτου Αβέρωφ
Γεωργιάδης Χάρης	Ορφανίδου Σάβια
Γεωργίου Νίκος	Πάζαρος Χαράλαμπος
Δημητρίου Δημήτρης	Σούπερμαν Θεοδώρου Ρίτα
Δίπλαρος Ευθύμιος	Σύκας Νίκος
Κάρουλλας Γιώργος	Τορναρίτης Νίκος
Κουλλά Ονούφριος	Χατζηγιάννης Κυριάκος

ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις

Γαβριήλ Γιαννάκης	Νικολάου Μαρίνα
Καυκαλιάς Αντρέας	Πασιουρτίδης Ανδρέας
Κέττηρος Νίκος	Στεφάνου Στέφανος

Κουκουμάς Γιώργος	Φακοντής Βαλεντίνος
Κυπριανού Άντρος	Χαραλαμπίδου Ειρήνη
Κώστα Κώστας	Χριστόφιας Χρίστος
Λουκαΐδης Γιώργος	Χριστοφίδης Χρίστος

ΔΗΚΟ

Ερωτοκρίτου Χριστιάνα	Ορφανίδης Χρίστος
Κουλίας Ζαχαρίας	Παντελίδης Χρύσης
Λεωνίδου Πανίκος	Σαββίδης Χρύσανθος
Μυλωνάς Παύλος	Σενέκης Χρίστος

ΕΛΑΜ

Χρίστου Χρίστος

ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα

Αποστόλου Ανδρέας	Σιζόπουλος Μαρίνος
Μυριάνθους Ηλίας	

ΔΗΠΑ-Συνεργασία

Γιακουμή Μιχάλης	Τρυφωνίδης Αλέκος
Μουσιούππας Μαρίνος	

Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών

Θεοπέμπτου Χαράλαμπος	Παπαδούρης Σταύρος
-----------------------	--------------------

Ανεξάρτητοι

Ατταλίδου Αλεξάνδρα	Θεμιστοκλέους Ανδρέας
---------------------	-----------------------

Μεμονωμένος σοσιαλιστής βουλευτής

Ευσταθίου Κωστής

Παρόντες αντιπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων

Μούσας Γιαννάκης (Μαρωνιτών)

Μαχτεσιάν Βαρτκές (Αρμενίων)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

1.	Ενημέρωση για τις ακόλουθες διεθνείς δραστηριότητες της Βουλής των Αντιπροσώπων:	185
α.	Συμμετοχή των κ. Νίκου Τορναρίτη (επικεφαλής), Γιώργου Λουκαΐδη, Χριστιάνας Ερωτοκρίτου και Κωστή Ευσταθίου στις εργασίες του 4 ^{ου} Μέρους της Συνόδου 2023 της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΚΣΣΕ) στο Στρασβούργο.	
β.	Συμμετοχή του κ. Πανίκου Λεωνίδου, ως επικεφαλής της κυπριακής αντιπροσωπίας και μέλους της Διεθνούς Γραμματείας της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης της Ορθοδοξίας (ΔΣΟ), σε αποστολή της Συνέλευσης στις ΗΠΑ.	
γ.	Συμμετοχή του κ. Χάρη Γεωργιάδη, ως επικεφαλής της αντιπροσωπίας της Βουλής των Αντιπροσώπων στον Διακοινοβουλευτικό Διάλογο Κύπρου, Ελλάδας, Ισραήλ και ΗΠΑ, στη 2 ^η Διάσκεψη Ανατολικής Μεσογείου και Νοτιοανατολικής Ευρώπης, την οποία διοργάνωσε το Φόρουμ των Δελφών στις Βρυξέλλες.	
δ.	Συμμετοχή του κ. Κωστή Ευσταθίου στην Ad hoc Επιτροπή της ΚΣΣΕ για την παρακολούθηση των βουλευτικών εκλογών στην Πολωνία.	
ε.	Συνάντηση του κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη ως Ειδικού Αντιπροσώπου της ΚΣ ΟΑΣΕ για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη με την Υπεύθυνη της Διεύθυνσης Χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης του Ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών στην Αθήνα.	

στ.	Συμμετοχή των κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου και Κυριάκου Χατζηγιάννη, ως Αντιπροέδρων της ΚΣ ΟΑΣΕ, σε αποστολή παρατηρητών της Συνέλευσης για την παρακολούθηση των βουλευτικών εκλογών στην Πολωνία.	
2.	Ανακοίνωση της Προέδρου της Βουλής για την αποχώρηση από το Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών της βουλευτού Αλεξάνδρας Ατταλίδου και την παραμονή στο αξίωμά της ως ανεξάρτητης βουλευτριάς.	187
3.	Χαιρετισμός από την Πρόεδρο του σώματος της παρουσίας στην αίθουσα της ολομέλειας αντιπροσωπίας της Αμερικανικής Ακαδημίας Λάρνακας.	187
4.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμος (Αρ. 1) του 2023», αγόρευση της κ. Χριστιάνας Ερωτοκρίτου και ψήφισή του σε νόμο.	187
5.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Διοικητικής Συνεργασίας στον Τομέα της Φορολογίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023» και ψήφισή του σε νόμο.	189
6.	Αναβολή της πρότασης νόμου «Ο περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023», έπειτα από συζήτηση (Πανίκος Λεωνίδου, Ζαχαρίας Κουλίας).	193
7.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023» και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 2).	193
8.	Αναβολή του νομοσχεδίου «Ο περί του Καθορισμού Ειδικών Μέτρων για Μείωση των Ατμοσφαιρικών Ρύπων και Αερίων του Θερμοκηπίου που Προέρχονται από τις Οδικές Μεταφορές Νόμος του 2023», έπειτα από συζήτηση (Μαρίνος Μουσιούττας, Γιώργος Λουκαΐδης).	195
9.	Έκθεση για την πρόταση νόμου «Ο περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023», αγορεύσεις (Κυριάκος Χατζηγιάννης, Ανδρέας Θεμιστοκλέους, Κώστας Κώστα, Χρύσης Παντελίδης, Κωστής Ευσταθίου, Ζαχαρίας Κουλίας, Μάριος Μαυρίδης) και ψήφισή της σε νόμο.	196
10.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Ορισμένων Πτυχών που αφορούν τις Συμβάσεις για τις Πωλήσεις Αγαθών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023» και ψήφισή του σε νόμο.	202
11.	Έκθεση για τον αναπεμφθέντα νόμο «Ο περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023», συζήτηση (Πανίκος Λεωνίδου, Πρόεδρος Βουλής, Γιαννάκης Γαβριήλ, Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, Κυριάκος Χατζηγιάννης, Ανδρέας Θεμιστοκλέους, Άντρος Κυπριανού, Σταύρος Παπαδούρης, Γιώργος Λουκαΐδης, Παύλος Μυλωνάς, Μαρίνος Σιζόπουλος, Χρυσάνθος Σαββίδης, Δημήτρης Δημητρίου, Κωστής Ευσταθίου, Νίκος Τορναρίτης), μερική αποδοχή της αναπομπής και ψήφιση αναδιαμορφωμένου κειμένου νόμου.	203
12.	Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί Παραγωγής και Εμπορίας του Πολλαπλασιαστικού Υλικού Οπωροφόρων Φυτών και Οπωροφόρων Φυτών που Προορίζονται για την Παραγωγή Φρούτων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2023» και έγκρισή τους.	215
13.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Τιμών) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022», παρατηρήσεις των κ. Χρυσάνθου Σαββίδη και Χαράλαμπου Πάζαρου και ψήφισή του σε νόμο.	217
14.	Αναβολή του νομοσχεδίου «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας Νόμος (Αρ. 1) του 2023», έπειτα από συζήτηση (Ευθύμιος Δίπλαρος, Μαρίνος Σιζόπουλος, Γιώργος Λουκαΐδης).	220
15.	Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.	221
16.	Ερωτήσεις βουλευτών:	
-	Χρόνος διεκπεραίωσης αιτήσεων σχετικά με την παραχώρηση στεγαστικής βοήθειας.	223
-	Έργα συντήρησης στο λύκειο Παλαιομετόχου.	223
-	Κρατικές ενέργειες μετά τα επεισόδια στον Χλώρακα σε συγκροτήματα κατοικιών με μετανάστες.	223
17.	Απαντήσεις υπουργών στις ακόλουθες ερωτήσεις βουλευτών:	
-	Πρόθεση για ανέγερση κολυμβητηρίου ολυμπιακών διαστάσεων στον δήμο Δερύνειας.	224

-	Εναρμονιστικό νομοσχέδιο σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών για εποχική εργασία.	224
-	Νομοσχέδιο για κύρωση του έβδομου Πρωτοκόλλου της Σύμβασης της Βαρκελώνης.	225
-	Αποζημιώσεις σύμφωνα με τον περί Αποζημίωσης Θυμάτων Βίαιων Εγκλημάτων Νόμο του 1997.	226
-	Υλοποίηση προεκλογικής δέσμευσης για τον διαχωρισμό του ρόλου του νομικού συμβούλου του κράτους από εκείνον του δημόσιου κατηγορού.	226
-	Δημιουργία μαρίνας στην περιοχή «Πότιμα» στην Πάφο.	227
-	Το ενδεχόμενο τοποθέτησης φωτοβολταϊκών σε όλα τα δημόσια κτίρια.	228
-	Καταγγελίες για παράνομο εμπόριο άγριας ζωής μέσω Κύπρου (εμπιστευτική απάντηση).	229
-	Ανέγερση αίθουσας πολλαπλής χρήσης στον Μαζωτό.	229
-	Ερωτήματα για τους συλληφθέντες στη Σιγκαπούρη «Κυπρίους».	229
-	Κατασκευή ελικοδρομίου στη Ληνού και ένταξή του στον κρατικό προϋπολογισμό του 2024.	229
-	Μέτρα πρόληψης και καταστολής των φαινομένων οπαδικής βίας και χουλιγκανισμού (εμπιστευτική απάντηση).	230
-	Η αξιολόγηση του έργου «EuroAsia Interconnector» και ενδεχόμενη κρατική χρηματοδότηση.	230
-	Διαθέσιμα κεφάλαια των ιδιωτών επενδυτών για την υλοποίηση της ηλεκτρικής διασύνδεσης «EuroAsia Interconnector».	231
-	Ύψος εισφοράς στο Cyprus Integrity Forum.	231
-	Η πορεία του έργου ανάπτυξης της μαρίνας και του λιμανιού Λάρνακας.	231
-	Υπήκοοι τρίτων χωρών που εγγράφονται σε ακαδημαϊκά ιδρύματα και έπειτα αιτούνται πολιτικό άσυλο.	232
-	Επανεκτίμηση γης από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και ενδεχόμενο παραχώρησης αντισταθμιστικών μέτρων στους ιδιοκτήτες γης με μηδενική ανάπτυξη.	233
18.	Ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίας.	234
19.	Παρουσίες βουλευτών και αντιπροσώπων θρησκευτικών ομάδων.	235

€3,50